

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 22. 5. 2024

Správne konanie: 0004/SKO/2024
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 2. 5. 2024

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej, postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) rozhodla, že správne konanie č. 0004/SKO/2024 (predchádzajúce č. REO-RPMS/2023/01140), vedené voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o., podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb.

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 22. 6. 2024

Z: ReO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu výsledok prešetrenia podnetu.

T: 3. 6. 2024

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 6. 12. 2023 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TA3 dňa 10. 9. 2023 o cca 10:30 hod. odvysielal program *V politike*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 22. 12. 2023, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0004/SKO/2024 (predchádzajúce č. REO-RPMS/2023/01416). Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol prepis/popis skutkového stavu.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 16. 1. 2024 listom zaevidovaným pod č. 00175/2024.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. začala plynúť dňa 6. 12. 2023 a uplynie dňa 6. 6. 2024. Objektívna lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 10. 9. 2023 a uplynie dňa 10. 3. 2025.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

časový kód záznamu:

- 10:30:00 – začiatok programu V politike
- 12:04:36 – koniec programu V politike

Richard Dírer, moderátor: „Sledujete TA3, príjemný dobrý deň. Takto pred 82 rokmi slovenská vláda prijala Židovský kódex. Aj my Slováci sme chceli ukázať, že dokážeme zatočiť so Židmi. Opäť raz boli Slováci pápežskejší ako pápež. Proti vlastným občanom sme prijali 270 paragrafov, ktoré tvorili jeden z najkrutejších protižidovských zákonov v Európe. Naším občanom sme obmedzili slobody a práva. Zakázali sme im slobodný pohyb, vyhodili ich zo škôl, označili sme ich žltou hviezdou, ukradli im majetok, poslali ich na smrť do plynu a ešte sme za to nacistom aj zaplatili. Za zabitie vlastných občanov. Aj takí sme boli my, Slováci a sľúbili sme si, že sa to už nikdy opakovať nebude. No prešlo 82 rokov a vyzerá to, že sme zabudli. Extrémistické myšlienky či neonáci rétorika už nie sú tabu. Dokonca s nimi hlasujeme, spolupracujeme, riešime povolebné koalície, hľadáme spoločných nepriateľov a útočíme voči novým terčom. Áno, oprávnené môže mať niekto pocit, že 82 rokov neprešlo a my sme späť v štyridsiatom prvom. Všetkým tým, ktorí ľudí hecujete a koketujete s týmito myšlienkami pre vaše vlastné mocenské zisky, patrí s ohľadom na obeť jedno jediné - hanba vám! Vitajte V politike.“

- obrazovo-zvukový predel

Richard Dírer, moderátor: „No a dnes s prezidentkou Slovenskej republiky Zuzanou Čaputovou. Príjemný dobrý deň.“

Zuzana Čaputová, prezidentka SR: „Dobrý deň a ďakujem za pozvanie.“

Richard Dírer: „Pani prezidentka, nedá mi začať tak ľudsky a spýtať sa. Vy ste ohlásili prednedávnom, že sa už nebude uchádzať o znovuzvolenie, že nebudete kandidovať po druhý raz v prezidentských voľbách. Opadol z Vás už ten stres, to napätie, ktoré je spojené s najvyššou ústavnou funkciou v štáte?“

Zuzana Čaputová: „Úprimne povedané, opadol stres alebo tlak, ktorý súvisel s tou otázkou a s tým vnútorným procesom rozhodovania, pretože to bolo v profesijnej oblasti určite najťažšie rozhodovanie v mojom živote. Takže keďže som tú tému ako keby uzavrela a verejne som sa to snažila to nejak odkomunikovať, tak v tomto zmysle tento tlak opadol. Ale pokiaľ ide o tlak, stres, tempo, ktorý súvisí s výkonom funkcie, tak to samozrejme pokračuje, pretože tá povinnosť je stále na mne, tá, ktorá súvisí s výkonom mandátu. Ja sa snažím ten mandát vykonávať najlepšie ako viem a to znamená, pri plnej zodpovednosti a plnom pracovnom nasadení. Takže v tomto zmysle je to rovnaké ako predtým.“

Richard Dírer: „Tak máte ešte niekoľko mesiacov pred sebou. Predsa len ešte dovoľte jednu otázku k tomu znovu neohláseniu kandidatúry. Vy ste boli pomerne častým terčom útokov, Vy a vaša rodina počas ostatných rokov. Keď ste povedali, že už nebudete pokračovať v najvyššej ústavnej funkcii, znížil sa ten počet útokov alebo je to stále také, aké to bolo predtým?“

Zuzana Čaputová: „Predpokladala som, že to bude trochu lepšie, ale vzhľadom na to, že niektoré politické strany si zo mňa urobili terč kampane a cez moju osobu sa snažia mobilizovať svojich voličov, tak tie vyhrážky pokračujú.“

Richard Dírer: „Dostaneme sa k nim aj potom podrobnejšie. Dovoľte už iba poslednú otázku, takú odľahčenejšiu. A Vy ste to spomenuli, že ten stres ešte z toho výkonu tej funkcie máte, pretože sú s tým spojené povinnosti. A do konca toho mandátu zostáva niečo vyše pol roka. Vie už, alebo zamýšľala sa už Zuzana Čaputová nad tým, čo bude robiť, keď v máji alebo v júni opustí Prezidentský palác?“

Zuzana Čaputová: „Koniec mandátu je 15. júna.“

Richard Dírer: „Ďakujem, že ste to povedali, ja som si to nevedel tak rýchlo vyrátať.“

Zuzana Čaputová: „Áno. Je to tak. Úprimne povedané, nie. Často mi je kladená táto otázka, ale ja si to teraz nepotrebujem uzavrieť. Viem, že potrebujem si nejaký mesiac, dva oddýchnuť, keď to, keď to všetko skončí. Život mi prinesie niečo, tak, ako mi priniesol doteraz v profesii. To, ktorým smerom sa uberať. Ja nerozmyšľam o svojej budúcej kariére alebo pozícii. Jediné, čo mám niekde tak, ako keby vzadu uložené, tak ako aj doposiaľ, chcem robiť niečo, čo mi bude dávať zmysel, čo bude pomáhať Slovensku, čo bude súvisieť s hodnotami, ktoré som sa snažila chrániť a brániť aj doposiaľ.“

Richard Dírer: „Tak máte ešte osem mesiacov na to. Uvidíme, kde sa potom Zuzana Čaputová, plus tie dve mesiace oddychu, o ktorých hovoríte, kde sa objaví. Poďme ale k tým aktuálnym veciam. Pani prezidentka, máme za sebou vyše sto dní novej vlády Ludovíta Ódora, ktorú ste vymenovali po rozpade Hegerovej vlády. Ste spokojná s výkonom vlády Ludovíta Ódora?“

Zuzana Čaputová: „Predovšetkým treba povedať, že to bolo veľmi iných sto dní vlády, než mali iné vlády, ktoré vzišli z volieb, alebo ktoré sa bežne uchádzali o riadenie tohto štátu. Tých 100 dní bolo vlastne pre vládu odborníkov v istom zmysle krízovým manažmentom alebo krízovým riadením. Museli od prvého dňa nabehnúť do všetkých tých povinností, ktoré s tým súviseli. A treba povedať jedno z mnohých špecifik, ktoré sa týkajú tejto vlády, a to je, že vlastne všetky politické strany sú voči nej v opozícii. Videli sme to aj na tom v piatkovom hlasovaní v parlamente, kedy neprešli zákony, ktoré mali pomôcť ľuďom asi len preto, že to navrhuje úradnícka vláda. Lebo štandardné je, že vláda má svoje politické strany v parlamente, ktoré tvoria väčšinu pri riadení štátu. Úradnícka vláda jednak nedostala, samozrejme, dôveru vyslovenú parlamentom hneď na začiatku. A tak ako som povedala, pre mnohých je to terč, ktorý používajú v rámci politickej kampane, aj keď sa snažia robiť veci, ktoré sú dobré. Čiže to hlavné, čo mala úradnícka vláda urobiť a doručiť, je, že nebude generovať nové konflikty medzi ministrami, politickými stranami, nové problémy. Myslím si, že toto sa tej vláde darí. Zároveň samozrejme musí manažovať mnohé krízy a výzvy, ktoré prichádzajú zvonku. Ale som rada, že to skôr pomáha upokojeniu situácie. A navyše aj prieskum verejnej mienky, keď sa pozrieme na dôveryhodnosť tejto vlády v porovnaní s inými vládami, ktoré vzišli z volieb v pomerne rovnakom období, tak je porovnateľný, ak nie lepší.“

Richard Dírer: „Je z Vášho pohľadu ale tá vláda viditeľná? Pretože my v médiách máme niekedy pocit, že ako keby tu tá vláda ani nebola. Okrem takých tých tradičných klasických stredajších tlačových besied po rokovaní vlády a pár nejakých akcií, na ktorých tých ministrov vidíme. Ale zatiaľ sme nezaznamenali nejakú veľkú akcieschopnosť tejto vlády. Vidíte tú vládu? Cítite ju?“

Zuzana Čaputová: „Vidím, ale rozumiem tej otázke, lebo my žijeme takú zvláštnu dobu. Často sa s tým stretávam aj ja osobne, že sa ma ľudia pýtajú, že a prečo ste neurobili v tejto veci tento krok? Ja im na to poviem, ale my sme ho urobili, akurát zapadol v tom množstve informácií a pretlaku informácií, ktorému dnes čelíme. Vláda odborníkov už z povahy vecí, aj z toho názvu vyplýva, že to nie je politická vláda, ktorá potrebuje robiť politické tlačovky. Ešte v nedávnej minulosti sme čelili tomu, že sa veľa vecí riešilo na tlačových konferenciách, vrátane konfliktov, hľadanie riešení, komunikovanie problémov.“

Richard Dírer: „Alebo sociálnych sieťach.“

Zuzana Čaputová: „Alebo sociálnych sieťach. Táto vláda pracuje a pracuje s konkrétnymi výsledkami, ku ktorým sa možno ešte dostaneme. Ja som s jednotlivými ministrami v pravidelnom kontakte a pýtam sa ich na veci, ktoré je potrebné, aby sa riešili a riešia ich. Riešia ich vecne, odborne a navyše treba ešte si uvedomiť jednu vec, že my sme teraz v špecifickom období predvolebnej kampane. Médiá zaplňajú dennodenné tlačovky politických subjektov, chodia do diskusií. Je jasné, že vecné a pragmatické riadenie štátu, o ktoré sa vláda odborníkov uchádza a pokúša, je menej možno aj politicky alebo mediálne atraktívne. Čiže, možno komunikovať by mohli viac podľa novinárskeho hľadiska, to ja neviem zhodnotiť. Ja ich komunikovať, ale hlavne vidím výsledky.“

Richard Dírer: „Určite z novinárskeho hľadiska by mohli komunikovať viac a poviem Vám, poviem Vám také tri témy, kde minimálne občania môžu mať pocit, že sú stratení a nevidia tú komunikáciu vlády. Či je to najnovšie migračná kríza, ceny energií alebo ceny potravín. Treba si naliať čistého vína a k nejakej akcii vlády došlo až po tom, čo to tri dni na tlačových konferenciách prezentovala najsilnejšia politická strana Smer. Čiže preto sa pýtame, či Vy tú vládu cítite, vnímate, lebo väčšinou dochádza k jej vyjadreniam až po tom, čo je to už tri dni téma na stole.“

Zuzana Čaputová: „Je to dobrý príklad, na ktorom si môžeme celú vec vysvetliť. Ak hovoríme o migračnej kríze a potom tri dni nejaká komunikácia vlády. Ja si myslím, že je to dobrý námet pre pána premiéra z hľadiska, aby zhodnotil mieru komunikácie a včasnosť komunikácie. Je to úplne legitímna požiadavka. Ale pokiaľ ide o manažovanie migračnej krízy, tá téma, samozrejme, nie je žiadnou novinkou. A nie je to vôbec novinka, ktorá by sa diala iba na Slovensku. To je jasné. V pravidelných stretnutiach, či už s pánom premiérom alebo predtým s pánom ministrom vnútra sme komunikovali o tom. Alebo som sa pýtala, viem, že to rieši Bezpečnostná rada štátu a tak ďalej, na pravidelných rokovaníach a stretnutiach. Tá téma je v exekutive živá a prítomná celé leto. Naposledy dva týždne dozadu sme sa s pánom premiérom rozprávali o tom, aké konkrétne opatrenia chystajú a tak ďalej. A to, že... Viete, štát a riadiť štát, to je ako keby veľká loď, ktorú keď chcete nasmerovať k nejakým konkrétnym opatreniam, ono to pár dní trvá. A práve to, že vláda bola schopná v podstate dva dni, ten tretí deň to oznámila po rokovaní vlády, oznámiť konkrétne opatrenie, to nebolo výsledkom tých dvoch dní. To bolo výsledkom predchádzajúcich krokov, o ktorých možno mala komunikovať včas. Súhlasím.“

Richard Dírer: „Tomu ja rozumiem, ale to je presne to, k čomu som sa chcel presne dostať, pani prezidentka, že možno na pozadí sa tie veci diali. Vláda evidentne prijala opatrenia, rokovala, teda informovala Vás o tom, aké opatrenia prijíma. Ale reálne sa tá téma dostala do médií až po tom, čo urobil, politická strana Smer - slovenská sociálna demokracia tlačovú konferenciu, upozornil na ten problém. A to následne spustilo celý rad tlačových konferencií všetkých politických strán, ktoré si potrebovali na tom prihriať svoju polievočku. A žiaľ, nešťastne, až do toho potom začala komunikovať vláda. Čiže to je ten problém, o ktorom hovorím.“

Zuzana Čaputová: „Ja Vám úplne rozumiem a v tomto sa s Vami stotožňujem, že je to dobrý námet na to, aby vláda komunikovala proaktívne, obzvlášť preto, že má komunikovať čo. Že tie opatrenia, na nich v pozadí pracovali. Ale chápem, že v politike je to tak a občania potrebujú vidieť aj signál uistenia. V tom Veľkom Krtíši sa zrazu ako keby vizuálne ten problém nazhromaždil, prišlo tam viacero migrantov. Ľudia sa cítili neisto a tak ďalej, takže tam ten problém ako keby nadobudol veľkú vizuálnu podobu. A áno, mohla reagovať vláda rýchlejšie z hľadiska komunikácie, z hľadiska akčnosti a krokov. Áno, máme na stole sadu opatrení, ktoré považujem za dobré, efektívne a verím, že pomôžu.“

Richard Dírer: „Keď sa pozriete na vládu ako na celok a Vy ste to už tak jemne naznačili, ste spokojná s jednotlivým personálnym obsadením jednotlivých rezortov a s ich vedením? Teraz myslím na konkrétne ministerstvá.“

Zuzana Čaputová: „Tak ako to mám možnosť vnímať, vnímať najmä cez konkrétne výstupy, kroky, ktoré mi v komunikácii a na jednotlivých stretnutiach s ministrami a ministerkami prezentujú, tak naozaj môžem povedať, že tá vláda je v dobrom zmysle slova vláda odborníkov. Nezaťažená politickými úlohami alebo konfliktmi medzi koalíčnymi stranami. V tomto to má možno v istom zmysle jednoduchšie. A zároveň mám pocit, že sa im podarilo veľmi dobre identifikovať problémy, ktoré v tom krátkom čase, a teraz treba povedať dôležitú vec, s limitovanými právomocami, môže vláda urobiť. Čiže napríklad, keď som sa stretla pred pár týždňami s pani ministerkou práce, sociálnych vecí a rodiny, čo je téma, na ktorej mi obzvlášť záleží. A ja to tak zo srandy hovorím, že mojím druhým menom je príspevok na bývanie, teda konkrétna adresná opakovaná pomoc, tak sme sa rozprávali aj o tomto. Ona to nemôže prijať, lebo to je zákonná úprava. Ale je tam sada opatrení, ktoré ministerstvo v podzákonnej rovine už teraz prijalo. Napríklad jednorazová pomoc ľuďom, ktorí prepadli sitom tej pomoci a ďalšie, ďalšie opatrenia, ktoré urobili. A zároveň, čo sa mi veľmi páči na tých ministroch

a ministerkách, že nemyslia iba krátkozrako na tých pár mesiacov svojej slávy, v úvodzovkách. A zároveň veľkých komplikácií, ale zároveň myslí aj na to, že pripravujú systémové opatrenia pre budúcu vládu, nech už to bude ktorákoľvek vláda. Ale sú to opatrenia, ktoré sú dobré pre Slovensko. A takisto je to aj v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny. Čiže, mám možno ešte ľudsky taký dovetok k tomu, že mám dobrý pocit z toho, že sú to ľudia, ktorí sú jednak že hlboko ponorení a znalí vecí, z toho mám fakt dobrý pocit. A zároveň sú to ľudia, ktorí sú pre tú vec zapálení, že naozaj to zobrali ako krátkodobú intenzívnu misiu, kedy chcú ukázať možno až nemožné, ale chcú urobiť niečo dobré."

Richard Dírer: *„Poviem jedno meno, ktoré už nie je v súčasnom zložení vlády, a to je bývalý minister vnútra Ivan Šimko. Bolo to ťažké rozhodnutie odvolať ho, keď ste si ho sama vybrali do tejto vlády?“*

Zuzana Čaputová: *„Bolo to ťažké rozhodnutie. Ja som si to tak súkromne sama pre seba nazvala, že to bola Sofiina voľba, pretože obe tie rozhodnutia boli horšie alebo ešte horšie, pretože si pána Šimka vážim, ľudsky si ho vážim. Ale musím sa priznať, že vlastne tak, ako sme to s pánom premiérom niekoľko týždňov sa snažili uchopiť, pochopiť, pomôcť veci a zhodnotiť, až sme dospeli do toho rozhodnutia, ktoré je už verejne známe. Je mi ľúto, že sme sa s pánom Šimkom nezhodli na tom, čo bola primárna úloha ministra alebo jedna z dôležitých úloh. Poslaním úradníckej vlády v tom krátkom období, na ktoré prišla, nebola personálna revolúcia. Oni nemali teraz prísť a v jednotlivých segmentoch a rezortoch urobiť výmenu celej štruktúry. Chcem zdôrazniť to, že tu nešlo o konflikt, ktorý sa tak často zjednodušil, že Hamran verzus Šimko. Tak to nie je. Pán exminister Šimko ešte v deň odchodu hovoril, že dôveruje pánovi policajnému prezidentovi. Nikdy neprišiel s tým, že tuto vidí dôvody, chcem ho odvolať. Vidím to takto. Takáto debata nikdy neprebehla. To, čo nám hrozilo, bolo totálne personálne oslabenie vedenia polície. A to sme považovali za rizikové aj vzhľadom na všetky tie problémy, príprava volieb, migračná kríza, však tie čísla sme vedeli, že v lete porastú. Takže toto je vec, ktorá sa nepodarila. A dokonca, alebo aj chápanie pôsobnosti ministra vnútra sme nepovažovali za úplne, úplne šťastné a vhodné. My sme sa tri týždne s pánom premiérom usilovali ten spor nejakým spôsobom urovnať alebo jednoducho zachytiť. Ja som požiadala pána ministra, aby personálne stabilizoval svoj rezort, lebo to považujem za dôležitú jeho úlohu. Nepodarilo sa.“*

Richard Dírer: *„Vy ste to už naznačili a je mi jasné, že nemôžete hovoriť podrobnosti úplné, ktoré viedli k tomuto rozhodnutiu odvolať Ivana Šimka z funkcie ministra vnútra. Napriek tomu, tak ako sme to my vnímali v médiách, alebo tak ako mali šancu to vnímať občania s tým penzom informácií, ktoré mali, aj vďaka politickým tlačovkám, to treba zároveň, zároveň tiež povedať, mali ste pocit, že polícia na Vás príliš tlačí? Vy ste už naznačili, že nešlo nevyhnutne o spor medzi Štefanom Hamranom a Ivanom Šimkom. Ale tak ako to bolo prezentované navonok.“*

Zuzana Čaputová: *„Rozumiem.“*

Richard Dírer: *„Preto tá otázka, či polícia na Vás príliš tlačila?“*

Zuzana Čaputová: *„Nie. Aj rozumiem, že s tým penzom informácií, s ktorými aj ja môžem verejne pracovať, to znie možno paradoxne, ale nešlo o žiadne ultimátum. Ak by išlo o ultimátum, ultimáta zvyknú trvať v horizonte hodín, možno dní. Ja tu hovorím o týždňoch, kedy sa hľadalo riešenie, ktoré by bolo také, aby mohol zostať aj pán minister Šimko a aj vedenie polície vzhľadom na to, že teraz ako keby pár týždňov pred voľbami, alebo v tom čase ešte teda dva mesiace pred voľbami, hľadať vedenie polície až po úroveň krajských riaditeľov mnohých, sa nám zdalo byť riskovanie s personálom. V takomto čase, v takejto rýchlosti ako keby neodhadnutie rizika takéhoto kroku. Nebolo to ultimátum, na tom trvám. Viete, nevýhodou politika, ktorý je aktívny, nie toho, ktorý odišiel alebo toho, ktorý je mimo výkon politickej moci, je to, že pracujeme s penzom informácií, o ktorých ani nemôžeme verejne hovoriť. To je všetko, čo k tomu môžem povedať.“*

Richard Dírer: *„Rozumiem. Napriek tomu, že táto kauza už ustála, myslím teraz odvolanie Ivana Šimka z postu ministra vnútra, vojna ako keby v polícii alebo vojna v bezpečnostných zložkách, tak ako to my*

v médiách zjednodušene nazývame, stále traumatizuje túto krajinu. Opozícia to aj veľmi šikovne, šikovne využíva na svoje účely pre získavanie percent a teda burcovanie istých nálad u občanov. Ja rozumiem tomu, že máte obmedzené možnosti, ako komunikovať či už Vy alebo predseda vlády alebo bezpečnostné zložky. Napadá mi jedine naozaj taká ľudská otázka, že nemáte pocit, že by to bolo treba komunikovať inak alebo viac práve preto, aby ľudia neboli odkázaní na tie špekulácie, ktoré sa k nim dostávajú?"

Zuzana Čaputová: „Možno máte pravdu. Ako viete, ten reálny výkon politiky je o tom, že ste zahltený dennodennou agendou. A keď budem hovoriť o svojej práci, tak je to aj o tom, že vláda, ktorá je v poverení, ktorej kroky podliehajú môjmu súhlasu, mne pribudlo množstvo agendy okrem tej prezidentskej, ktorá bežne s tým súvisí. A popri tom sa snažite ten mandát okrem svojich povinností vykonávať ešte aj nejakým spôsobom zrozumiteľne. A komunikovať v miere, ktorú vládnete. Čo netvrdím, že je miera vždy dostatočná. To je pravda. Navyše žijeme v tak vychýlenom a asymetrickom informačnom priestore, že tento náš rozhovor, ktorý my teraz máme, bude vzápätí rozobraný na šroubik, dezinformovaný, dezinterpretovaný. Bude si žiť svojím životom. Je to obrovská nevýhoda medzi tým, keď sa snažíte hovoriť fakty a pravdu a medzi tým, že čelíte totálnym dezinformáciám, nezmyslom a bludom. V tomto je to veľká dezinformácia. Alebo respektíve, respektíve veľká asymetria, apriórna nevýhoda ľudí, ktorí sa snažia držať faktov. Súhlasím s tým a je mi to v istom zmysle ľúto, že to, čo sa nazýva vojnou v polícii, a to ja nechcem používať, alebo vojnou v ozbrojených zložkách, tento pojem. Jasné, že by som si priala žiť v krajine, kde sa ráno nezobudím alebo nemusím budiť a pár mesiacov, týždňov, pred voľbami mi v Minúte po minúte nabehne, kde zasahuje NAKA. Jasné, že to je, že to je zneisťujúce. Potom, keď pozeráte, či tá komunikácia sa vydarí alebo nevydarí. Zároveň ale treba povedať, že to, čo tu prebieha posledné roky, je úsilie o ozdravenie spoločnosti. A teraz na chvíľku dajme bokom to, že polícia. My tu máme odsúdené osoby, ktoré mali predtým vysokú pozíciu, či už v oblasti výkonnej moci alebo inej sféry, policajných, pardon, sudcov, prokurátorov a tak ďalej. A to nie je, že policajti si vymysleli. Ved' policajti vyšetrojú, prokurátor obžaluje a potom súd rozhodne. Máme tu, máme tu vyše dvadsať ľudí, vysoko postavených ľudí, ktorí boli právoplatne alebo neprávoplatne už odsúdení. Mnohí z nich vypovedajú o tých korupčných schémach. Aj na tomto robí polícia. Netvrdím, že vždy šťastne komunikuje. Netvrdím, že vždy je presvedčivé, akoby miera primeranosti tých krokov. Ale, a to je strašne dôležité povedať, nie je na nás politikoch, aby sme vyhodnocovali v tej kriminálnej činnosti, či daný krok, vznesené obvinenie, je opodstatnené alebo zákonné. Na to je prokuratúra. Čo zatiaľ vo väčšine prípadov, aj v týchto posledných povedala, že je to dôvodné, alebo dokonca súd v tom prípade v jednej z tých posledných káuz. Tam majú byť politici zdržanliví. Áno, ak by sa opakovalo to, že policajti konajú spôsobom, kedy im to neposvätia orgány nad tým a toto sa opakuje, musí konať politická moc. Tam je akože... polícia nie je ostrov sám osebe, to je, to je samozrejmé, ale takéto niečo tu zatiaľ s pánom Ódorom v tomto období zatiaľ nevidíme. Je to ťažký proces, je to proces, ktorý je nepopulárny. A posledné, čo chcem povedať, a teda asi nie som považovaná za advokátku a obhajkyňu opozície, ale apriori, keď dochádza k stíhaniu opozičných lídrov, musíme byť pozorní práve kvôli tomu, aby nedochádzalo k zneužitiu policajnej moci. To je princíp. Demokracia sa musí mať na pozore v prípade, ak dochádza k stíhaniu opozície. Ale ak sú na to dôvody, ktoré následne ako keby posväti prokuratúra a potom súd, tak je to na mieste a je to v poriadku.“

Richard Dírer: „Rozumiem, čo hovoríte. Dovoľte predsa len ešte otázku, že ako sa má cítiť človek v tejto krajine, keď zoberú dvoch šéfov Slovenskej informačnej služby? To znamená, dvoch šéfov tajnej služby, jedného bývalého, jedného súčasného. Zoberú šéfa Národného bezpečnostného úradu, ktorý patrí tiež k jedným z top úradov bezpečnostných zložiek. Dôverujete po tomto všetkom aj to, čo ste povedali, našim bezpečnostným zložkám?“

Zuzana Čaputová: „Tá prvá otázka bola, ako sa má cítiť človek, keď je tohoto svedkom, alebo keď toto pozoruje?“

Richard Dírer: „Áno.“

Zuzana Čaputová: „No, pôsobí to zneisťujúco. Pretože, ak tu máme vznesené obvinenie, ktoré následne potvrdí prokurátor, že je dôvodné, tak je to veľmi zneisťujúci signál. Uvidíme, lebo platí u nás prezumpcia neviny, ako sa bude ten prípad jednotlivý ďalej vyvíjať. Zatiaľ sme v štádiu, že to nie je len ako keby exces polície, ale je to krok polície, ktorý potvrdzuje buď prokuratúra alebo súd z hľadiska dôvodnosti vzneseného obvinenia. A teda vedenia trestného stíhania. Čiže z tohto hľadiska je to naozaj zvláštny signál, že bezpečnostné zložky v prípade SIS-ky ako keby opakovane, hovorím, platí prezumpcia neviny, ale je to veľmi zneisťujúci signál, ak sa potvrdí v jednom alebo v druhom prípade, myslím tým rozhodnutím súdu, že tieto osoby zlyhali v zmysle naplnenia skutkovej podstaty trestného činu, tak je to vážny problém. A je to problém, ktorý je hodný zamyslenia nielen z hľadiska personálnych nominácií, ale nastavenia systémov.“

Richard Dírer: „A teraz sa vrátim k tej druhej časti otázky, že či Vy dôverujete našim bezpečnostným zložkám po všetkom tom, čo sme tu doteraz spomínali?“

Zuzana Čaputová: „Treba mať na pamäti, že v tomto prípade, ak to potvrdí súd, by išlo o osobné zlyhanie. Keďže som poberateľ informačných správ alebo spravodajských informácií, či už od Slovenskej informačnej služby alebo vojenského spravodajstva, treba povedať, že to, tá spravodajská činnosť a správy, ktoré dostávame, sú ďaleko komplexnejšie ako len tie, ktoré sa týkajú takzvanej vojny v ozbrojených zložkách. Čiže to sú správy, ktoré sa týkajú terorizmu, vnútro politickej alebo vnútroštátnej činnosti. Je to obrovské penzum informácií. Časť z toho je dodaná práve zahraničnými službami. A nemám zatiaľ dôvod teraz povedať, že ja apriori nedôverujem tej spravodajskej činnosti. Dokonca tam vidím aj istý posun do plusu v kvalite dodaných spravodajských informácií. Čiže z tohoto hľadiska by som odlišovala zodpovednosť a potenciálne zlyhanie jednotlivcov a služby ako celku. Nechcem tým ale povedať, že nie je na mieste debata o vybudovanom systéme práve kvôli tomu, aby sme sa vyhli potenciálnym osobným zlyhaniam.“

Richard Dírer: „Rozumiem, poďme na aktuálnu situáciu. Sme v mimoriadne náročnom období. Máme tri týždne, ak sa nemýlim, do volieb, tá matematika my dnes nejde. Sledujete Vy predvolebnú kampaň, pani prezidentka?“

Zuzana Čaputová: „Sledujem, aj keď musím sa priznať, že asi je pochopiteľné, že po intenzívnych týždňoch a často ešte pracovnom víkende nesledujem všetky politické diskusie. Ale ako keby zbežne sledujem stanoviská, vyhlásenia jednotlivých politických lídrov alebo predstaviteľov politických strán.“

Richard Dírer: „Bez toho, aby ste, chápem, že z postu alebo z titulu vašej funkcie sa nemôžete alebo nemôžete ako keby komentovať jednotlivé konkrétne strany, ale ako Vy vnímate tú predvolebnú kampaň, keď sa na ňu pozeráte, z toho, čo ste schopná pre časové nejaké...“

Zuzana Čaputová: „Limity.“

Richard Dírer: „Limity zachytiť?“

Zuzana Čaputová: „Áno. Myslím, že na Slovensku je cítiť vysokú mieru frustrácie, začnem asi takto. Frustrácie, obavy, sklamania. A teraz myslím jednak po posledných rokoch spojených s COVID-om, infláciou, zdražovaním potravín špeciálne, energetickou krízou, zneisťujúcim signálom ohľadom vojny na Ukrajine a podobne a mnoho ľudí je zmätených, zneistených až nahnevaných. Práve tá frustrácia a hnev je častokrát zneužívaný niektorými politickými stranami, že im dodajú konkrétny terč, že títo za to môžu, táto skupina osôb, tento konkrétny politik, táto ideológia a tak ďalej a tak ďalej. Toto považujem za nesmierne, za nesmierne nešťastné a priznám sa, že tá kampaň je vyčerpávajúca asi pre bežných občanov a je vyčerpávajúca aj nás ako pozorovateľov. A predpokladám, že aj pre vás ako novinárov, pretože...“

Richard Dírer: „My už hovoríme, že už nech je po voľbách, ak to môžem naozaj na odľahčenie.“

Zuzana Čaputová: „Aj ja to hovorím. Ja to hovorím rovnako. A ide totižto o to, že vlastne politika sa zredukovala ako keby na boj na odstránenie nepriateľa. Politika, k nej prirodzene patrí spor o hľadanie najlepších riešení. Ale tu je, že konflikt je politika. A toto je, toto je obrovský problém. A problém je to z toho dôvodu, že keby to zostávalo iba medzi politickými stranami, tak to možno až tak neškodí a povieme si, veď to prejde. Tak to bolo možno v predchádzajúcich obdobiach. Teraz je obrovský problém to, že sa ten konflikt, nenávisť prenáša aj ďalej. Prenáša sa do rodín, na pracoviská, medzi susedov. Jednoducho sa tu stavajú ako keby tábory ľudí, ktorí sa znepriatelujú práve kvôli tomu, že sú hecovaní k nenávisti, k odporu. Ja úplne nerozumiem tomu, priznám sa, že keď niektoré politické strany stavajú svoju politiku iba na mobilizácii svojich voličov, častokrát až ako keby v opozícii vo vzťahu ku všetkým ostatným, to znamená, zameriavajú svoju pozornosť na svojich päť, desať, dvadsať percent, tak ten zvyšok národa, republiky je im ukradnutý? Ja si neviem predstaviť ako prezidentka republiky, že si poviem, že moja služba sa teraz zredukuje na tých, ktorí mi dôverujú. To sa nemôže stať. Ja ako politik musím slúžiť všetkým a myslieť na všetkých. A komunikovať spôsobom, ktorý nie je ponižujúci. Pre žiadnu skupinu obyvateľov. Oni si môžu dovoliť mi neveriť. Oni si môžu dovoliť ma ignorovať, odmietajú ma, čo sa aj deje. Ja si nemôžem dovoliť, keď som vo verejnej službe, povedať si, že je tu skupina osôb, ktorí ma nezaujímajú a ktorých budem ignorovať. A toto sa deje. A deje sa to, že sa ten konflikt z politickej úrovne prenáša medzi ľudí. Je to nebezpečné aj kvôli tomu, čo príde po voľbách a ako ten štát budú potom manažovať.“

Richard Dírer: „Dostaneme sa k tomu. Len dovoľte jednu poznámku k tomu, čo hovoríte. Hovoríte tu, že ako keby tie politické strany oslovovali iba svoju skupinu ľudí. Zároveň ale treba objektívne povedať, že ide o boj o moc, ide o boj o percentá a vidieť to aj na prieskumoch verejnej mienky, že táto taktika im vychádza a zaberá.“

Zuzana Čaputová: „Bezpochyby to sú spojené nádoby. Volič a politický predstaviteľ, to spolu samozrejme komunikuje. A ja teraz nehovorím, že politické strany alebo politickí lídri nemajú oslovovať svojich voličov. Tak to by nedávalo zmysel, to je normálne a legitímne.“

Richard Dírer: „To som pochopil, že ste to tak nemysleli.“

Zuzana Čaputová: „To je legitímne. Ale netreba to robiť spôsobom, ktorý je na úkor ostatných. Ktorý je ponižujúci ostatných a podobne. Toto si myslím, že. Lebo ono to, ako som povedala, ono to nezostáva iba vo vrstve politickej debaty. Ono sa to prenáša aj ďalej medzi ľudí.“

Richard Dírer: „Ja rozumiem. Čo plánuje Zuzana Čaputová ako prezidentka Slovenskej republiky v tejto oblasti urobiť? Plánujete vystúpiť pred voľbami s tým, že by ste ľudí motivovali k tomu, aby išli voliť? Budete ich vyzývať, aby išli voliť? Alebo budete sa Vy ešte osobne snažiť nejako upokojiť situáciu? Lebo z toho, čo ste hovorili, asi sa obaja zhodneme, že to, čo bol ten hlavný cieľ, upokojiť situáciu, tak ten sa žiaľ nenaplnil.“

Zuzana Čaputová: „Ten sa naplnil podľa mňa v exekutívnej oblasti. Vláda negeneruje konflikt. Takto by som to povedala. Snaží sa manažovať, dobre, je polemika či dobre, horšie, lepšie a tak ďalej, aj komunikačne, ale už nepozeralme tlačovky o tom, ako sa háda jedna strana s druhou, keď to veľmi zjednoduším a (nezrozumiteľné).“

Richard Dírer: „Za to sme veľmi vďační.“

Zuzana Čaputová: „Aj ja. Zároveň určite sa budem snažiť oslovovať verejnosť, ale oslovovať aj politické strany aspoň týmto spôsobom, ako to robím aj dnes. A aj svojím vystúpením pred voľbami tak, ako som to robila aj pred poslednými parlamentnými voľbami, s tým, aby ľudia využili svoje demokratické právo a išli voliť. Toto považujem za nesmierne dôležité. Lebo voľby nejako dopadnú. Ako to ja vravím, že 1. októbra vyjde slnko a bude nový deň. A je jasné, že časť ľudí nebude spokojná. Bude nahnevaná, bude frustrovaná. A akákoľvek časť to bude, ja neviem, ako tie voľby dopadnú. Dá sa podľa prieskumov

odhadovať. To je jedno. Jednoducho my musíme ísť ako krajina ďalej. My sme tu odkázaní žiť spoločne. My sme jeden národ a spolu s národnostnými menšinami tu musíme žiť, rešpektovať sa. Dokonca nielen to, my musíme spolupracovať. Lebo inak táto krajina nemá šancu. A je veľmi dôležité, aby vláda, ktorá po voľbách príde, nech je akákoľvek, si uvedomovala tento typ zodpovednosti za krajinu ako celok. Toto považujem za veľmi dôležité. A bude opätovne prosiť, žiadať, apelovať, aby tá miera vyhecovaných emócií aby nebola zneužívaná. Aby ten strach a nenávisť ľudí nebol zapriahnutý ako, ako motív, ako nástroj volebnej kampane. Ja rozumiem, že to mobilizuje, ale ono je to dvojsečné. Tak ako vyhecujete emócie a očakávania, tak po voľbách ich niekto potom bude musieť naplniť."

Richard Dírer: *„Povedali ste jednu peknú vetu, že 1. októbra vyjde slnko a nejak tie voľby dopadnú. A že neviete ako, že sa to dá predbežne vidieť z tých prieskumov verejnej mienky. To sme si hovorili aj po posledných voľbách a nakoniec tie volebné výsledky boli iné, ako naznačovali prieskumy verejnej mienky. Nedá mi nespýtať sa jednu otázku, s ktorou sa aj v tomto štúdiu konkrétne potýkame už, už niekoľko týždňov, poveríte víťaza volieb zostavením novej vlády? To je tá, asi tá otázka, na ktorú všetci čakajú."*

Zuzana Čaputová: *„Ja už som sa aj opakovane vyjadrila k tomuto. Áno poverím. Je to ústavná tradícia. Je to vyjadrenie zo strany hlavy štátu rešpektu k voličom. To znamená, ak si voliči vyberú danú politickú stranu a pošlú ju na vrchol toho pelotónu a dajú jej najväčšiu dôveru a toto bude víťaz volieb, tak ten víťaz volieb dostane, alebo líder tej víťaznej strany odo mňa dostane poverenie na zostavenie vlády. Samozrejme, musí získať väčšinu v parlamente, lebo tak funguje demokracia. Musí mať, ako keby aby vláda mohla fungovať, musí mať väčšinu v parlamente na zostavenie vlády, ale to poverenie na zostavovanie dostane predseda najsilnejšej strany."*

Richard Dírer: *„Aj keď to bude Robert Fico?"*

Zuzana Čaputová: *„Aj keď to bude Robert Fico."*

Richard Dírer: *„Takže nemusí sa Robert Fico obávať, že by nedostal od Zuzany Čaputovej poverenie na zostavenie, poverenie a zostavenie vlády?"*

Zuzana Čaputová: *„Nemusí sa obávať. Ja viem a čelím tomu už piaty tok, že sú tu rôzne historiky o tom. Prvýkrát to bolo, keď sa menil premiér Matovič za premiéra Hegera, ako ja využijem tú skulinku času na to, že si tam postavím progresívnu vládu. Potom, keď padla Hegerova vláda v decembri, tak jak ja okamžite vymenujem tú progresívnu vládu. Potom, keď už sa rozpadávala Hegerova vláda a ja som stále čakala na správny okamih a niekto chcel už skôr, aby som teda vymenovala nejakú vládu, ale určite to bude tá progresívna. Potom došlo k menovaniu úradníckej vlády, ktorá s progresívnou vládou teda akože z veľkého rýchlika. Tam neviem, kde sú tam tie súvislosti. Tam sú konzervatívni, liberáli, hlavne sú to odborníci. Ja som sa nikoho nepýtala na to, že koho, s kým sympatizuje. Hlavne to nie sú stranícki nominanti. To je, to bolo veľmi dôležité v tomto predvolebnom období. Takže rovnaké legendy počúvam aj v súvislosti s otázkou poverovania. Takže áno, poverím víťaza volieb. Prezident tu nie je na to, aby korigoval vôľu voličov."*

Richard Dírer: *„Ešte jednu otázku v súvislosti s Robertom Ficom. A hovorili sme o tom aj my ešte spolu v relácii, keď, keď ste boli u nás naposledy. Za jeho výroky a za viaceré výroky predstaviteľov strany Smer na Vašu adresu, voči Vám, voči Vašej rodine, ste plánovali podniknúť právne kroky. Stalo sa tak alebo ešte nie?"*

Zuzana Čaputová: *„Je to pripravené, v zásade sme tam v poslednom období dopĺňali vzhľadom na vrcholiacu kampaň niektoré jeho vyjadrenia, ktoré stáli za to, aby sa stali súčasťou tohoto podania. Priznám sa, že ja som nikdy neplánovala a je mi cudzie riešiť ako keby svoje, svoje veci v rámci politiky. Ale tá miera osočovania a útokov dosiahla takú mieru, že naozaj ohrozuje mňa a mojich blízkych. Ale*

hlavne sa cítim. Cítim to tak, že som povinná chrániť aj úrad, ktorý zastávam a ktorý je spájaný s takými vecami, ktoré ten, kto ich tvrdí, veľmi dobre vie, že nie sú pravdou."

Richard Dírer: „Pani prezidentka, poďme ešte na poslednú tému. A tou je Vaše pôsobenie v úrade prezidentky Slovenskej republiky. Vy ste teda jasne povedali, že nepôjdete do druhého funkčného obdobia pre všetky tie dôvody, ktoré ste pomenovali. Zatiaľ poznáme jedného jediného oficiálneho kandidáta, ktorý teda zverejnil, že bude kandidovať a začal zbierať podpisy a to je Ivan Korčok. Aký bude Váš vzťah k Ivanovi Korčokovi? Myslím ako k jednému z kandidátov na prezidenta?"

Zuzana Čaputová: „Tak ako doposiaľ profesionálny. Tak on bol ministrom zahraničných vecí. V tej chvíli sme sa zoznámili pracovne. Takže ja som, úprimne povedané, vďačná každému vzdelanému, inteligentnému, demokraticky zmysľajúcemu človeku. Človeku, ktorý sa rozhodne ísť do politiky. A rovnako to platí aj pre pána Ivana Korčoka. Myslím, že je všeobecne známe, že mi je hodnotovo a názorovo blízky. A som rada, že v tejto ťažkej dobe sa rozhodol uchádzať sa o tento úrad. Samozrejme, ja ako prezidentka republiky nebudem súčasťou žiadneho kampaňovania v prípade žiadneho kandidáta. Ale otvorene hovorím, že či ide o stranícku politiku alebo o súťaž o prezidentské kreslo, tak som vďačná každému politikovi, ktorý, slušnému politikovi, ktorý do toho ide."

Richard Dírer: „Hovoríte, len aby som tomu rozumel, lebo ste práve povedali, že logicky z pozície prezidentky nebudete súčasťou žiadneho kampaňovania. Vylučuje to aj prípadnú podporu pre niektorého z kandidátov? A nemusíte, samozrejme, poznať jedného jediného, nemusíte povedať žiadne meno, ale že či sa Zuzana Čaputová ku sklonku svojho funkčného obdobia plánuje prikloniť na stranu niektorého z prezidentských kandidátov? Ako krok všeobecne to teraz myslím, nie konkrétne osoby."

Zuzana Čaputová: „Rozumiem, úprimne si neviem ako predstaviť, že akú formu by to mohlo mať, lebo už teraz otvorene hovorím, že si napríklad konkrétneho kandidáta, ktorý už ohlásil kandidatúru vážim a považujem ho za hodnotovo a názorovo blízkeho. Takže už toto samo o sebe hovorí, čo si o tom ktorom kandidátovi napríklad myslím."

Richard Dírer: „Posledná otázka pani prezidentka, vystúpite ešte pred odchodom z Prezidentského paláca s prejavom o stave republiky pred ukončením funkčného obdobia?"

Zuzana Čaputová: „Je to veľmi pravdepodobné. Uvidíme. Sme v špecifickej situácii, že vlastne na jeseň sa vytvorí nový parlament, nové zloženie. To znamená, že to časovanie správy o stave republiky vždy veľmi úzko súviselo s tým, kedy som cítila potrebu prehovoriť. Keď sa na jeseň diali tie turbulentné zmeny a oslavovala sa vláda, bola v menšine z hľadiska podpory v parlamente, tak sme to odložili na decembrový termín, kedy už tá situácia naozaj vrcholila, bola veľmi náročná. Čiže aj ten timing sa snažíme vybrať tak, aby, aby to dávalo zmysel, aby to nebola správa pre správu. Ale je to jedna z jedná z možností a práv prezidenta vystúpiť a využiť túto, túto možnosť, takže vysoko pravdepodobne tak urobím."

Richard Dírer: „Hovorí prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová. Ďakujem Vám veľmi pekne za návštevu v štúdiu."

Zuzana Čaputová: „Ďakujem vám pekne."

Richard Dírer: „A niekedy nabudúce dovidenia."

Zuzana Čaputová: „Dovidenia."

- obrazovo-zvukový predel

11:05:07 Richard Dírer, moderátor: „Rozhovor s prezidentkou Zuzanou Čaputovou sme prednahrávali ešte v piatok popoludní, no a teraz už naživo priamo zo štúdia s predsedom KDH Milanom Majerským. Dobrý deň.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Dobrý deň prajem, ďakujem za pozvanie.“

Richard Dírer, moderátor: „A takisto pekný deň aj členovi predsedníctva Smeru-SSD, Robertovi Kaliňákovi.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pekný deň a ďakujem za pozvanie.“

Richard Dírer, moderátor: „Páni, asi nebude pre vás žiadnym prekvapením, že teda pán Kaliňák sa dúfam neurazí, že začneme tu šéfom KDH. A chcem začať tým, čo ste povedali pred týždňom v politickej relácii Na telo u kolegu Miša Kovačiča o tom, že LGBTI+ ľudia sú pliaga. A preto sa pýtam a naozaj ma to zaujíma, že či môžem zostať moderovať, alebo sa mám priamo transportovať do nejakého tábora smrti.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Pán redaktor, v pokoji môžete ostať moderovať. Jedna chyba bola v tom, čo ste povedali. Ja som to nepovedal o ľuďoch. V tom úvode ste povedali, že ja som označil LGBTI + ľudí za pliaгу. Ja som označil za pliaгу ideológiu, nie ľudí a ten, kto túto časť relácie na Markíze pozrel až dokonca, bolo to tam jasne povedané, že nehovorím o ľuďoch, ale hovorím o ideológii. Za tým si pevne stojím. Táto ideológia je pliaгou. Veď keď sa má pretláčať násilným spôsobom aj do škôl, do nemocníc, do spoločenského života to, že máme zrazu 71 pohlaví, že človek si môže...“

Richard Dírer, moderátor: „A kde sa to pretláča, pán Majerský?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Moment. Ešte to nie je uzákonené, ale táto ideológia, ak bude uzákonená, ak táto progresívna ideológia, LGBTI ideológia, rodová rovnosť, gender ideológia, ak toto bude uzákonené, tak toto bude musieť byť pretavená aj do konkrétneho legislatívneho procesu. A poviem vám jeden príklad z Bratislavy. Jedna prestížna alebo prémiová škola v Bratislave raz do roka núti deti, alebo nútila deti, lebo už to nie je aktuálne, deti, chlapcov prezliekať sa za dievčatá, dievčatá za chlapcov. Ozval sa jeden rodič, potom sa ozval druhý rodič, potom škola si uvedomila, že zašli príďaleko a zrušili to. My popierame základné biologické fakty. A toto ...“

Richard Dírer, moderátor: „Škoda, pán Majerský, že nehovoríte o detskom centre v Trnave, kde riaditeľka centra nútila deti sa modliť, chodiť na púte, chodiť bosé, odriekať ružence, že o tej indoktrinácii katolíckej ideológie, že to pre Vás nie je téma.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ja hovorím o ideológii LGBTI. Hovorím o progresívnej ideológii.“

Richard Dírer, moderátor: „A ja hovorím o ideológii kresťanskej náuky, kde tiež...“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Na to sú fakty. Na tamto nemám fakty. Ja hovorím, na to, na čo sú fakty.“

Richard Dírer, moderátor: „To sú fakty.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ale to je pre mňa nové, čo ste mi povedali.“

Richard Dírer, moderátor: „Bol program, ktorý skúmalo ústredie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Ministerstvo práce a tento program museli pozastaviť. V Trnave nútili deti sa modliť. Nútili ich,

nútili im náboženskú ideológiu. Čiže, že aký je v tom rozdiel, keď už to mám pritiahnúť za vlasy, nútenie náboženstva deťom, ktoré to nechcú a náhradným rodičom, ktorí to nechcú?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„Ako sa dá nútiť niekomu uveriť v Boha? Ved' to sa nedá. Ako sa dá niekomu nútiť, aby sa modlil?“*

Richard Dírer, moderátor: *„Ved' ja s tým súhlasím. Ja iba hovorím, že sa to deje a že proti tomuto neprotestujete. Asi sa zhodneme na tom, že článok 1 ústavy hovorí, že Slovensko sa neviaže na žiadnu ideológiu, ani náboženstvo a tak ako nechcete, aby sa teda pretláčala, použijem vaše slová, LGBTI ideológia, tak asi ani nechceme, aby sa v tomto štáte pretláčalo náboženstvo povinne pre deti, rodiny, ktoré ho jednoducho nechcú a odmietajú.“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„Môžeme pokračovať ďalej v ústave. Ústava hovorí aj o tom, že vychádzame z cyrilometodských tradícií a ústava hovorí aj o tom čl. 41, že manželstvo je výlučným zväzkom medzi mužom a ženou a toto máme v ústave. Prijali to poslanci ústavnou väčšinou. Máme to v zákonoch a zrazu...“*

Richard Dírer, moderátor: *„Ved' ja to nespochybňujem.“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„A zrazu niekto príde a chce narušiť tento koncept, lebo salámovou metódou by sme mali, a to som povedal aj v tej relácii pred týždňom, najprv registrované partnerstvá, potom manželstvá homosexuálnych párov.“*

Richard Dírer, moderátor: *„A čo by bolo na tom také zlé?“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„Nechajte ma dopovedať. Potom by si povedali, chceme, aby deti homosexuálnych párov a manželov si adoptovali deti a myslím si, že toto by nebolo zdravé pre spoločnosť.“*

Richard Dírer, moderátor: *„To je, to je už Vaša teória, že pridávate salámovou metódou. A teraz to odľahčím. Kedysi ženy nemali volebné právo a dnes ho majú, tak asi nebudeme spochybňovať, že ženám to volebné právo patrí. A naozaj ľudská otázka. Prečo bránite mne mať partnerský vzťah s niekým, s kým chcem, aby ten človek mohol prevziať záväzky, či už v daňovej oblasti alebo zoznamovaním sa so zdravotným stavom, zdravotnú dokumentáciu. Povedzte mi, prečo mi v tom chcete brániť? Prečo ja nemám mať rovnaké práva, ako máte Vy?“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„Určite nebránim, aby ste mali partnerský vzťah s niekým. Toto som ani nepovedal. Toto ani netvrdím a KDH nie je stranou, ktorá chce liezť takýmto ľuďom do postele alebo ľuďom, rodinám do postelí alebo do spální. Toto určite nechceme robiť a toto nie je ani náš štýl. Čo sa týka dedenia, vlastníckych práv a podobných zákonných vecí, ale ved' to sa dá. Dedenie...“*

Richard Dírer, moderátor: *„Dá sa to...“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„...notárska zápisnica. Máme na to zákon. Dá sa to.“*

Richard Dírer, moderátor: *„...cez niekoľko potvrdení u notára. A prečo to nemôže byť jednoduché tak, ako u Vás? A nechcem teraz vyťahovať nejaké osobné veci z Vášho života.“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„Ale ved'. Ale ved'. Hoci kto, kto by chcel niekomu ako v rámci dedičského konania...“*

Richard Dírer, moderátor: *„Musí ísť k notárovi a uzavrieť...“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „...musí ísť k notárovi. Ale to sa týka aj mňa, aj vás, hocíkoho.“

Richard Dírer, moderátor: „Áno a mali by sme tu inštitút registrovaného partnerstva, ktorý by povoľoval aj Vám alebo pánu Kaliňákovi, keby nebol ženatý, ale žil by iba v nezáväznom zväzku so svojou partnerkou. Tak inštitút registrovaného partnerstva by dával šancu obom partnerom žiť v rovnoprávnom a plnohodnotnom zväzku. To je veľmi jednoduchá matematika.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ja osobne si myslím, že toto nie je celkom úprimné, lebo takáto legislatíva bola na stole. Viliam Karas priniesol riešenia takýchto komplikovaných...“

Richard Dírer, moderátor: „Áno. A politici ju zamietli.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Pani ministerka Dubovcová to stiahla zo stola. Dala to preč jednoducho preto, lebo tam nebol úprimný záujem.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja rozumiem a nechcem teraz, aby sme sa 15 minút o tom bavili. Už iba naozaj posledné dve otázky. Skúste mi odpovedať na otázku, prečo nemám mať rovnaké práva ako máte Vy? Prečo so svojím partnerom, hypoteticky, keby som nejakého mal, by som nemohol mať plnohodnotný a rovnoprávny vzťah tak, ako máte Vy?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Lebo popiera základné pravdy o človeku.“

Richard Dírer, moderátor: „Ale ja sa nechcem ženiť. Ja sa pýtam na vzťah.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ale veď to Vám nikto nebráni. Ja mám tiež známych priateľov, kamarátov, ktorí sú homosexuáli a dokonca niektorí sa mi aj ozvali a povedali, Milan, aj my pokladáme túto ideológiu za pliaga. A naozaj sa mi niektorí ozvali. A oni nechcú, aby legislatíva bola menená...“

Richard Dírer, moderátor: „Posledná otázka. V rozhovore pre denník Sme ste povedali, Igor Matovič šíri kultúrne vojny, nenávisť, zlobu. My, KDH, chceme šíriť slušnosť a spravodlivosť. V čom sa nachádza tá slušnosť? Po tom všetkom, čo ste povedali práve teraz.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Tak dobre. Na základe expressis verbis, ktoré som použil v jednej relácii, mi hádam nechcete povedať, že KDH šíri kultúrne vojny. KDH je politickou stranou...“

Richard Dírer, moderátor: „To som nepovedal. Ja sa Vás pýtam, v čom je slušnosť a spravodlivosť.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „A poviem Vám. KDH je politickou stranou, ktorá šíri riešenia pre Slovensko, pre ľudí na Slovensku a za tým si stojím. Nikdy sme sa nepúšťali a v našom programe, ktorý má 200 strán, sme takéto veci neriešili. My sme riešili zlé zdravotníctvo, zlé školstvo, zlé cesty, prečo sa nevieme dostať z Bratislavy do Košíc po diaľnici. Ale vždy tu niekto podsúva túto tému, túto ideologickú tému na to, aby sa rozplynula kultúrna vojna a v tom je problém.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja viem. Ale, ale je tu, sú tu, sú tu aj iné otázky. Pán Majerský, podsúvate ju vy. Vy ste to otvorili. Novinári, novinári...“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Nie, ja som dostal takú otázku.“

Richard Dírer, moderátor: „Dostali ste tú otázku a Vy ste na to odpovedali tak, ako ste odpovedali. Dovoľte, posledná vec, ktorou ukončíme. Dovoľte mi venovať Vám toto tričko. Dajte si ho niekedy na seba. Skúste si to vyskúšať, aké je to, aké je to byť v tejto spoločnosti terčom. Páči sa.“

(moderátor Dírer dáva M. Majerskému čierne tričko s nápisom *PLIAGA* v dúhových farbách)

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ďakujem pekne.“

Richard Dírer, moderátor: „A aké je to byť, ako sa cíti človek, keď naňho politici útočia.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Každý jeden človek si zaslúži ľudskú dôstojnosť a za tým KDH vždy stálo. Každý má právo na ľudskú dôstojnosť a KDH bude vždy ochrancom ľudskej dôstojnosti.“

Richard Dírer, moderátor: „Tak potom, tak potom ten diskurz ale nemôže vyzeráť tak, ako ste to prezentovali. Pán Kaliňák, aby sme sa posunuli ďalej. Na Vás séria iných otázok.“

Robert KALIŇÁK, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Mám tu ešte zostať alebo?“

Richard Dírer, moderátor: „Nie, môžete zostať, môžete pokojne zostať.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ale ja by som predsa len možno jednou vetičkou rád reagoval.“

Richard Dírer, moderátor: „Chcete prekvapiť, že Smer by podporil registrované partnerstvá? Alebo nechcete prekvapiť?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pán redaktor. Sklamem Vás, pretože Smer dlhodobo hovorí, že toto nie je najpálčivejší problém Slovenskej republiky, ktorý dnes má.“

Richard Dírer, moderátor: „Určite nie je. Ja ho otváram iba preto, lebo sú tu vyjadrenia politikov.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Súhlasím. A myslím, že je omnoho viacej vecí, ktoré treba riešiť. Navyše, už dnes ten zákon, keď len Vám tak odskočím, ako ste hovorili o tom dedení, aj dnes už vlastne môžete dediť. Podľa zákona. Dokonca zo zákona dedíte, pretože už dnes zákon predpokladá osoby žijúce v spoločnej domácnosti. A akonáhle nemáte deti, tak samozrejme dedíte Vy, ale deti napriek tomu, akokoľvek by ste z akéhokoľvek vzťahu tie deti mali, sú neopomenuteľný dedič, tzn. vždy budú na prvom mieste bez ohľadu na to, aké registrované formy akýchkoľvek partnerstiev by ste prijali.“

Richard Dírer, moderátor: „Ale pravdepodobnosť toho, že by LGBTI páry mali deti, je naozaj minimálna.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Dobre. Ale viete, čo som tým myslel. Viete, čo som tým myslel. Ja to nie vždy považujem, len jedna poznámka. Ja to nie vždy považujem za úplne úprimné to, o čom sme tu mali teraz štvrtú hodinku diskurz.“

Richard Dírer, moderátor: „Nebola to štvrt hodinka, pán Kaliňák.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Dobre. 10 minút. Jedno, aké číslo to je. Skrátka. 11:15, relácia začína o 11. asi sme meškali kvôli pani prezidentke.“

Richard Dírer, moderátor: „Dobre, lebo na to kladiete dôraz. Dobre, môžete pokračovať. Máte čas.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Bolo to rozhodne zaujímavé. Čiže len jedna vec, čo by som chcel k tomu dodať. Bral by som to za absolútne úprimné vtedy, kedy by sme sa tu takto rozohňovali v momente, keď redaktor denníka Sme povedal, že tí, ktorí sa nechcú očkovať, by mali

kvičať ako svine na bitúнку. Po tom, čo televízia Markíza povedala, že protestujúci sú dezoláti a po tom, čo minister vlády povedal, že ľudia, ktorí vyjadrujú svoj opačný názor, sú opice. To boli všetko veci priamo smerované k ľuďom, nie k ideológiám a v tom čase...”

Richard Dírer, moderátor: „Za čo sa televízia Markíza ospravedlnila...”

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „To, prepáčte. Nemusíte ich brániť, však to nie je útok smerom ku Vám. Ja len hovorím všeobecne, že úprimne hovorím o tom, že ak by tie médiá, Denník N, Sme a všetci reagovali zakaždým, keď Igor Matovič začal ešte v roku 2010 ľudí nazývať bastardami a všetkým tým možným, potom by som chápal celú túto vlastne prvú hru, ktorá tu bola. Ale uplatníme rovnaký meter potom na všetkých, pretože to sa vlastne nedialo a práve to zhrubuje, dá sa povedať, tú politiku, v ktorej sa nachádzame. A namiesto toho, aby sme išli do tých najpálčivejších problémov, ktoré bezpochyby trápia aj Vás, aj mnohých ďalších, tak riešime práve takéto hádky, ktoré sú častokrát vytrhnuté z kontextu a naozaj problém tých písmenok za tým B, je naozaj zásadný, lebo to už nesúvisí s vašou preferenciou...”

Richard Dírer, moderátor: „Áno, ale my nehovoríme ani o LGB, nie len o písmenkách za tým. Ale dobre...”

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „...a potom všetky tie ostatné už menia samotnú podstatu. Ale nevenujme sa tomu, lebo naozaj to je problém, ktorý my sme riešiť nechceli. Nemáme potrebu riešiť.”

Richard Dírer, moderátor: „Pozrite sa, ak ste chceli, ak ste chceli povedať, že médiá sa neozývajú voči niekedy urážlivému a vulgárnemu slovníku Igora Matoviča, tak Vám tu teraz môžem zodpovedne povedať, že Igor Matovič používa v mnohých prípadoch dehonestujúci, vulgárny a urážlivý slovník aj voči LGBTI komunite nielen, ale aj, čiže preto hovorím o politikoch, ako takých. Bola zhoda okolností, že pán predseda KDĽ tu teraz sedí a reagoval som na vec, ktorá sa stala pred týždňom. A už iba posledná poznámka. A súhlasím s Vami, že táto krajina má množstvo iných a dôležitejších problémov. Ja iba nechcem, aby sme si pred vulgarizmami a útokmi na túto skupinu obyvateľov zatvárali oči.”

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Súhlasím.”

Richard Dírer, moderátor: „Pán predseda KDĽ?”

Milan Majerský, predseda hnutia /KDĽ/: „Ak môžem. Ja si budem dávať pozor naozaj na slová, aby som ani štipkou neurazil nejakú komunitu alebo skupinu ľudí, aby sa niekto nedotkol, teda aby som sa nikoho nedotkol. Ale ak niekto v relácii povie, politička, ktorá je poslankyňou Národnej rady, že komunisti sú pliahou, tak toto je vážna vec. Ktovie, či aj tá politička nemala niekoho z rodiny, kto bol alebo je členom komunistickej strany.”

Richard Dírer, moderátor: „Neviem o kom hovoríte, naozaj, neviem o kom hovoríte, takže neviem na to zareagovať.”

Milan Majerský, predseda hnutia /KDĽ/: „Na jednej z relácií. Ja som si pozrel viacero rozhovorov politikov. Niektorí sa ma zastali. Niektorí sa výrazným spôsobom zastali. Niektorí útočili na moju osobu. Útočili na KDĽ. Ale ja som hovoril o ideológii a konkrétna politička, poslankyňa Národnej rady hovorila o komunistoch, ako o ľuďoch. A jasne a zreteľne to povedala.”

Richard Dírer, moderátor: „Máme to uzavreté. Zhodli sme sa, že sa nezhodneme, že máme odlišný názor naozaj na túto vec a moja prosba v tom celom bola iba, že prosím, vážte slová, aby sme si, napríklad ako ja, nemuseli každý deň prečítať, že potom, čo ma mater porodila, behal lekár s mojím plodom v ruke pol dňa okolo nemocnice, lebo sa nevedel rozhodnúť, či som hovno alebo plod. A ja iba

hovorím, ospravedlňujem sa aj Rade pre mediálne služby za toto slovo. Ja iba hovorím, že tieto vaše výroky spôsobujú to, že dostávame stovky a tisíce takýchto tupých, nevraživých, dehonestujúcich a vulgárnych komentárov, že preto majú politici vážiť svoje slová, aké ich používajú.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Určite áno. Mne sa vyhrážali smrťou, zabitím, rozbitím hlavy a tak ďalej.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja viem, že nie som žiadna výnimka. Ja to absolútne viem. Dobre. Podme na pána Kaliňáka, lebo už sa teší určite na svoje otázky. Váš stranícky predseda Robert Fico sa stretol so šéfom bosnianskych Srbov Miloradom Dodikom. Prečo sa váš predseda stretáva s niekým, kto je na sankčnom zozname?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ja mu k tomu blahoželám, k tomu stretnutiu, mimochodom. Myslím si, že on je prezidentom Republiky srbskej...“

Richard Dírer, moderátor: „Určite áno.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „... a zároveň je sociálny demokrat. Viete, že Slovenská republika zohrala v klude a pokoji Bosny a Hercegoviny zásadnú úlohu prostredníctvom Miroslava Lajčáka, ktorý bol dlhé roky najvyšším predstaviteľom...“

Richard Dírer, moderátor: „Nepochybne mu za to patrí uznanie.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „...tak aj my, keď môžeme, stretávame sa s jednotlivými predstaviteľmi, či už Bosny a jednotlivých jej entít, na ktorých je Bosna a Hercegovina postavená, alebo aj s ďalšími krajinami v okolí podľa potreby, pretože Balkán bol vždy veľmi dôležitým priestorom pre zahraničnú politiku Slovenskej republiky.“

Richard Dírer, moderátor: „Všetko by sedelo, pokiaľ by to nemalo jednu skulinku, že Milorad Dodik sa dlhodobo snaží o nerešpektovanie dohodnutých medzinárodných záväzkov a s pomocou Ruska sa snaží o autonómiu, odtrhnutie Republiky srbskej a rozbitie štátneho útvaru Bosna a Hercegovina. Čiže tam úplne nesedia potom Vaše slová.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Je reprezentantom, je reprezentantom svojich ľudí, svojich občanov. Myslím si, že už pomerne dosť dlhodobo. A predovšetkým ja v tom nevidím problém. Balkán má túto čiastočnú orientáciu, kedy má mnohé vzťahy aj s Ruskom alebo s podobnými veľmi dobré. Ale stále nevidím problém, že v čom by mal byť problém, že sa politik, sociálny demokrat Slovenskej republiky...“

Richard Dírer, moderátor: „Že prečo je na sankčnom zozname. Preto sa na to pýtam.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pozrite sa, na sankčnom zozname sú ľudia, ktorí, o ktorých boli uvádzané len samé nezmysly. Napr. aj jeden slovenský občan je v sankčnom zozname a nevieme, jediný z celej Európskej únie je na sankčnom zozname, lebo tvrdili, že cvičil vojakov na Ukrajinu. A všetci vieme, že to pravda nie je. A tomu človeku zničili život. Prepáčte. Nehodnotíme politikov podľa toho, či sú alebo nie sú na sankčnom zozname, pretože ten sa vytvára v Bruseli a ten častokrát je vytváraný veľmi divným spôsobom.“

Richard Dírer, moderátor: „Ale môžeme hodnotiť politikov podľa ich konania, keď dlhodobo Milorad Dodik podniká kroky, ktoré vedú k oslabeniu štátneho útvaru Bosna a Hercegovina.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Osobne, pozrite sa, pán redaktor, každý politik z každého štátu, ktorý má záujem diskutovať so Slovenskou republikou, s predstaviteľmi slovenskej

vlády, politického života, má právo sa jednoducho stretnúť, uchádzať sa o to stretnutie a my sa radi s ním stretneme. V podstate ešte k tomu tým, že je sociálny demokrat a háji záujmy... a možno lepšie porozumieme tomu priestoru Bosny a Hercegoviny. Nerozumiem, že v čom to mal byť nejaký problém. Nevieť o tom, že by bol nejakým masovým vrahom alebo nejakým človekom, ktorý sa podieľa zásadným spôsobom na vojnových hrôzach.

Richard Dírer, moderátor: „Nehovorím, že je masovým vrahom.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „No, tak má iný politický názor, ako dajme tomu niektorí západní predstavitelia. Viem, že má problém momentálne s vysokým predstaviteľom EÚ z Nemecka...“

Richard Dírer, moderátor: „Extrémny.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „No tak má s ním rozdielne názory, veď to do politiky do určitej miery patrí. A ja si myslím, že som mal rozdielne názory, dajme tomu, so šéfom ministerstva vnútra a migrácie Luxemburska, keď sme boli proti povinným kvótam, a tiež teda si myslím, že používal adjektíva smerom ku mne, ktoré by určite ste považovali za tie, ktoré tu zazneli v prvej časti relácie. Proste útočil a mal som s ním veľmi zlé vzťahy, pretože nás nútil do niečoho, čo my sme ochotní neboli akceptovať. Ten tlak v roku 2015 bol extrémny a mnohí sa uchýľovali k extrémnym, extrémnym výrazovým prostriedkom.“

Richard Dírer, moderátor: „Viete, prečo sa, prečo sa na to pýtam? Lebo ide o ďalšie stretnutie a nechcem použiť teraz slovo, ktoré by ste vy mohli využiť v nejakom, v nejakej odpovedi voči mne, ale nazvime ich neštandardnými osobami súčasného života, či už je to Milorad Dodik alebo Dany Kollar. Vy ste boli tiež rovnako v tej relácii, kde bol... len sekundu len dopoviem, kde bol aj Váš predseda Robert Fico hosťom. Dlhodobu upozorňujú médiá na videá Roberta Fica s Milanom Uhríkom, šéfom, šéfom Republiky. A musíte uznať, že sú to všetko ľudia z toho neštandardného, neštandardného spektra. Dany Kollar je dlhodobu známy extrémista, antisemita, čelí trestným oznámeniam, čelí požiadavke vydania na Slovensko. Takže preto sa na to pýtame, že či toto je nejaký nový smer Smeru?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pán redaktor, nechcem tu presne do toho zachádzať. Používate vo vzťahu k ľuďom, že sú neštandardní ľudia. No tak to je to, čo ste chceli nahodiť, aby som to rozširoval, že kto všetko sú neštandardní? No tak to je problém. Treba si uvedomiť. Pán Milan Uhrík je Milan? Je Milan. Je predsedom politickej strany. Bol zvolený v parlamente do volieb a je reálnym reprezentantom v zmysle našich ústavných pravidiel. Môžete Vy s ním nesúhlasiť, môžem mať aj zásadné výhrady k niektorým ich politickým tézám, ale je to stále politik, ktorý sedí v parlamente v zmysle našej ústavy. Nemyslím si, že niečo porušuje. To isté platí o Danym Kollarovi, ktorý je občan, ktorý ako občan má ďaleko viacej, viacej...“

Richard Dírer, moderátor: „Hovorte ďalej.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „...viacej práv, ako dajme tomu politici, ktorí ich majú menej, a v jeho prípade platí prezumpcia neviny. Som presvedčený, že tie jeho stíhania sú politicky motivované, tak ako u mnohých ďalších.“

Richard Dírer, moderátor: „Nemusíte hovoriť o stíhaniach. Stačí, keď si zoberieme jeho výroky o bielej rase, o sionistoch atď. atď. Viete, prečo sa na to pýtam? Pretože...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Áno. Je sloboda prejavu, pán redaktor. Zrazu sa začína tá sloboda prejavu zužovať spôsobom, ktorý v tejto krajine spôsobí neslobodu. Ja si myslím, že to je absurdné, keby v osemdesiatom deviatom, si predstavte...“

Richard Dírer, moderátor: „Počkajte, pán Kaliňák, ako nebudeme sa my dvaja tu rozprávať o tom, že biela rasa niečo znamená. To ste natoľko informovaný a múdry človek, aby ste vedeli, čo to znamená.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ale ved'. Ale ved' iste, ale potom sa, ale to by sme zachádzali zase do Ukrajiny a do jednotlivých tetovaní a do toho, čo oni rozprávajú a že či sú alebo nie sú jednotlivé jednotky ukrajinskej armády fašistické, uznávajúce svastiku. Však ako nerobme si srandu z toho, podľa čoho chceme súdiť ľudí? Po prvé, neviem o tom, že Dany Kollár by bol prezidentom nejakej krajiny. A veľmi rád k nemu prídem kedykoľvek do relácie, pretože je človek, ktorý má svoje názory. A Európsky súd pre ľudské práva hovorí jasne, nielen tie názory sú prípustné, ktoré sú pekné, ale aj provokujúce, šokujúce a vyrušujúce, pretože to tvorí slobodnú diskusiu a zrazu sa stalo v tejto krajine takým zvykom, že je fantastické, aby sa útočilo na tých, ktorí majú iný názor, ako je mainstream, iný názor, ako si povedia v Bruseli a tí všetci sú odsudzovaní. Vyčítať nám, že ako to, že sme sa stretli s prezidentom Republiky srbskej, ktorý pravdepodobne sa tam nedostal diktátorským spôsobom na tú svoju stoličku.“

Richard Dírer, moderátor: „Nie, ale tu sme. Tu sme vo veciach popierania, vo veciach... Ale ved' to som ja nikdy netvrdil.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „No tak potom?“

Richard Dírer, moderátor: „Ja som sa iba pýtal, že čo bolo cieľom stretnutia s človekom, ktorý sa, ktorý momentálne robí všetko pre to, aby sa rozpadol jeden štátny útvar, ktorým je Bosna a Hercegovina. To je celé. Však pán Kaliňák, ved' normálne, otázka a odpoveď. Otázka, odpoveď.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Bol na Slovensku. Ja chcem povedať, že sa pýtam a blahoželám k tomu stretnutiu. Nevedel som k nemu. Keď som povedal, že je štandardným politikom...“

Richard Dírer, moderátor: „Ved' Vy ste sa teraz k tomu vrátili. A ja sa iba pýtam, že prečo je potrebné sa stretávať alebo teda chodiť do relácie s človekom, ktorý hovorí o bielej rase, ktorý je známy svojimi protižidovskými vyjadreniami, poprípade podávať si ruky a točiť videá s Milanom Uhríkom, predsedom Republiky, ktorej členovia dlhodobo spochybňujú SNP, holokaust a neviem čo. A potom sa, včera, postaví predseda Smeru Robert Fico pred židovský pamätník a Monika Beňová dva krát zopakuje, že bol to Robert Fico, ktorý sa zasadil o prijatie Dňa boja proti holokaustu a rasovému násiliu, čo nikto nespochybňuje. A mi to tak neseďí.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „V poriadku. V poriadku. Áno, áno, áno. A čo Vám na tom neseďí? Ja som stále tam nezhladol nič. V prípade Milana Uhríku a Republiky priniesli podpisy.“

Richard Dírer, moderátor: „Stretávanie sa s ľuďmi, ktorí hovoria o bielej rase a majú protižidovské názory a potom si ísť uctiť obeť holokaustu a rasového násillia.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Vy to považujete za pokrytecké, áno? To tým chcete naznačiť?“

Richard Dírer, moderátor: „To ste povedali Vy.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „No, takže aby sme si to vyjasnili. Predstavitelia politickej strany Republika doniesli podpisy po referende alebo teda k referendu, čo sme privítali a boli sme radi, že je široké spektrum ľudí, ktorí majú referendum. A kto zmaril referendum? Kto zabránil tomu, aby sa referendum konalo? Pani prezidentka. A teraz, kto je tu demokrat? My, Republika alebo

pani prezidentka, keď konala všetky kroky k tomu, aby sa referendum nestalo? Takže my máme naše stanovisko jasné. Áno, Robert Fico je autorom tohto zákona o Pamätnom dni holokaustu, rovnako naše vzťahy k SNP...“

Richard Dírer, moderátor: „Ak ste si všimli, to som nespochybnil.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Rovnako tak platí, že naša dlhodobá antifašistická história, aj všetky veci, ktoré súvisia so Slovenským národným povstaním, sú jasne dané. A Republika si musí vybrať ako politická strana, či je alebo nie je postavená na antifašistických základoch Slovenskej republiky.“

Richard Dírer, moderátor: „Oni sa teraz tvária, že nie sú.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „No tak potom uvidíme, ale my s nimi ako naozaj takisto, ako sa hovorí, že...“

Richard Dírer, moderátor: „Ale prišli na vaše oslavy do Zvolena. Už sú zrazu aj členmi Zväzu protifašistických bojovníkov, len všetci si pamätáme na ich vyjadrenia. Vďaka sociálnym sieťam sú evidované statusy, kde hovorili, že SNP bol medzinárodný puč, že holokaust pomaly neexistoval, že je otázka, či bolo splynovaných 6 000 000 Židov. Toto všetko sú vyjadrenia, na ktoré si pamätáme.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „No super, podľa toho ich súdte.“

Richard Dírer, moderátor: „Veď to robíme, ja sa pýtam, či sú...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „A nás súdte podľa našich vyjadrení a nás súdte aj podľa vyjadrení, ktoré robíme dajme tomu v relácii, v rozhovoroch, kde vystupuje aj pán Kollár. Pretože v tomto prípade naozaj musíte súdiť ľudí podľa toho, čo hovoria. A zrazu chcete robiť nejaké všeobecné generalizujúce veci, kolektívne viny. Veď to je princíp, voči ktorému sa malo bojovať, však princíp kolektívnej viny je to, na čom bol holokaust...“

Richard Dírer, moderátor: „Ale ja nehovrím žiadnu kolektívnu vinu. Ja sa pýtam na konkrétnu osobu a na konkrétne stretnutie.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „A ja som Vám konkrétne odpovedal.“

Richard Dírer, moderátor: „Dobre. Aby sme sa posunuli, posunuli ďalej. Pán Kaliňák to už naznačil, že Republika si musí vybrať, predpokladám, že ste hovorili o prípadnej budúcej povolebnej koalícnej spolupráci, že ak by Republika zotrvala na tých hodnotách, o ktorých som tu hovoril, tak neprichádza pre vás do úvahy. Rozumiem tomu správne?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Rozumiete tomu tak, že povedal som, že každá politická strana, vrátane Republiky, si musí vybrať, na akých základoch chce, aby Slovensko stálo a my jasne hovoríme, že má stáť na antifašistických, na boji a obhajobu ľudských práv a samozrejme, aj na cyrilometodských tradíciách, ktorá je zakotvené v ústave. A to si musí vybrať každý. A kto si vyberie, že nechce, aby Slovensko stálo na týchto základoch, no tak bohužiaľ predstavuje, že musí ostať v tej svojej spolupráci izolovaný.“

Richard Dírer, moderátor: „Už iba posledná otázka. Bez toho naozaj, aby som chcel, aby som chcel vyrývať. A keď si Republika vyberie, že už stojí na týchto hodnotách, ktoré sú pre vás dôležité. Cyrilometodská tradícia, SNP, proti holokaustu, ale všetci si pamätáme jej minulosť, dá sa to z vašich pamätí alebo vymaže to Smer zo svojej pamäte?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Každý má konať tak, aby svojich voličov oslovil a tí mu v jeho rétorike dajú svoj hlas a rozhodnú o tom voliči 30. septembra. Pán redaktor.“

Richard Dírer, moderátor: „O tom určite rozhodnú.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „To sú teda ale veľmi slabé pokusy, toto, nechajme to tak už. Sú dôležitejšie veci, naozaj sú dôležitejšie problémy, ktoré ľudí v tejto chvíli zaujímajú a my sa naozaj už 30 minút, keď sa pozrieme na tie hodinky...“

Richard Dírer, moderátor: „Sú. Musíte odrátať ešte 6 minút pani prezidentky.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „25 minút, 25 minút venujeme sa veciam.“

Richard Dírer, moderátor: „25 minút sa bavíme o hodnotových otázkach.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Áno. Ale nie sú rozhodujúce pre aktuálny denný život človeka.“

Richard Dírer, moderátor: „A musíte mi uznať. Ja som na začiatku povedal, že uznávam, že táto krajina má aj dôležitejšie problémy. Dobré, hneď sa k nim dostaneme. Pán predseda Majerský, spolupráca s Republikou a rovno sa spýtam aj na spoluprácu so Smerom, ak sa vám podarí dostať do parlamentu a nebudaj zostavovať koalíciu.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Už sme si, čo sa týka pána Kaliňáka, časom asi vyvážení teraz.“

Richard Dírer, moderátor: „Časom. Teraz ste si 1:1. Ja, moje vnútorné hodnoty neklamú.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Áno. Dobré. Kresťanskodemokratické hnutie jednoznačne sa vyjadrilo, že s extrémom nebude koketovať. Ja ešte keď som bol primátor mesta, som zorganizoval židovskú náboženskú odprosujúcu tryznu, kde sme sa v podstate v ekumenických modlitbách ospravedlňovali za nešťastia, ktoré sa, ktoré boli spôsobované židovskej komunite počas druhej svetovej vojny. Taká Republika sa pratala z námestia z Levoče, pretože sme im prekazili míting, ktorý tam chceli mať tým, že sme čítali obeť, vyše 600 obetí, mená vyše 600 obetí, ktoré tam boli, za tým si stojíme. S Republikou, s extrémom koketovať nebudeme. Na to máme aj uznesenie, Kresťanskodemokratické hnutie v hodnotových otázkach jasne postavené a za tým si stojíme.“

Richard Dírer, moderátor: „Čo sa týka Smeru?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Čo sa týka Smeru, aj ten máme vylúčený. Vylúčený máme z jednoduchého dôvodu. Máme tu obdobie, keď sa tu naozaj pustošilo, rabovalo alebo môžeme povedať dobre, zjednodušene, kradlo. Ja viem, že sa to ťažko počúva. Na to sú dôkazy. Máme okolo 60 prípadov, ktorí, kde prebieha trestné konanie. Máme zhruba jednu tretinu z týchto prípadov, kde sú už aj odsúdení ľudia. My sa nemôžeme čudovať, že nemáme dobudovanú diaľnicu, keď sa tu kradlo. Ja nejdem teraz pomenovať žiadnych konkrétnych ľudí, ak Smer má takých, nech sa ich čím skôr zbaví. Ak sa tu nevieme dostať k lekárovi, ak nemáme dobre kvalitné nemocnice, nemôžeme sa čudovať, keď sa tu kradlo. Ak sa tu jednoducho učitelia sťažujú, pedagógovia sťažujú, že majú nízke platy, nemôžeme sa čudovať, keď sa tu kradlo. Tento štát mohol byť v inej kondícii, v inej polohe dnes a nemuseli sme mať stále nedobudovanú diaľnicu medzi Košicami a Bratislavou. Veď iba ten úsek medzi Žilinou a Ružomberkom, ja neviem, ja keď som, ja som bol župan 5 rokov a sme 732 km ciest vybudovali. Ja neverím a nerozumiem tomu, ako je možné, že taký krátky úsek nie je schopná vybudovať táto krajina za 33 rokov slobodného života. Je to na hanbu a KDH, ak by bolo vo vláde, určite by konalo zodpovedne a bolo by to lepšie.“

Richard Dírer, moderátor: „No, spýtame sa niekoho, kto vo vláde bol.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Keď sa na to pýtate, pán predseda Majerský, tak je to vďaka KDĽ, že diaľnica nestojí. To si treba spomenúť.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDĽ/: „1,5 roka bol.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pán Majerský, objektívne, dobre? Čiže po prvú, tri roky bola teraz vláda, ktorá mala najrozviazanejšie ruky z rozviazaných a zatvárali politikov, vrátane mňa, jedna báseň. A povedzte mi, ktorú z tých zlodejín, o ktorých Vy tak radi hovoríte, jednu jedinú z tých veľkých káz, stíhame? Žiadnu. Ktorá z nich sa týka diaľnic? Žiadna. Tak nerozprávajte o tom. To overklikované, že sa tu kradlo a že kvôli tomu nie sú diaľnice, keď v roku 2009 boli podpísané všetky zmluvy na všetky diaľnice v rámci D1 a Bratislava - Bystrica. Keď my sme prišli do vlády v roku 2006 po KDĽ, po ôsmich rokoch KDĽ, dobre, tak nebola spojená Bratislava so Žilinou, nebola spojená Bratislava s Bystricou a toto všetko urobila ešte prvá vláda Roberta Fica a v roku 2009 sme podpísali zvyšné tie úseky, presne tie, o ktorých Vy hovoríte. Sa podpísala zmluva na to, že budú postavené. Jediný z nich prežil a to je R1, keď sa dokončilo spojenie medzi Bratislavou a Banskou Bystricou. A aká je to diaľnica? A dnes súťažia veci, táto vláda pána Matoviča a ostatných, drahšie dvojnásobne, ako boli predtým tie úseky, ktoré KDĽ zrušilo. Z nepochopiteľných dôvodov, tie veci zrušilo. Nikdy v tých veciach neboli vedené trestné stíhanie, nikto tam nebol podozrivý z toho, že by sa kradlo, ako Vy radi hovoríte. To je taký ten naratív, keď neviete Smer poraziť výsledkami práce v oblasti sociálneho štátu a ja veľmi vítam, že ste nový predseda a možno aj dynamickejší a možno, že sa to naozaj niekde pohne dopredu. Ale v tých dvoch rokoch ste boli schopní spôsobiť také škody na tých úsekoch diaľnic, rozkúskovať, vysúťažiť nanovo, nedostávať, urobiť, že už to nebol schopný zlepšiť nikto. Lebo potom samozrejme tam prišli už zelení a salamandre a žaby a neviem, čo všetko zabránilo tomu, aby dnes tie úseky existovali, potom zosuv kopca. Ale presne to sú tie politické rozhodnutia nezodpovedné, populistické, ktoré, aby som sa zapáčil Denníku N, tak zruším zmluvu medzi, teda na tunel Višňové a dnešné to Šútovo - Hubová a Hubová - Ivachnová. A potom sa čudujem, že diaľnice nie sú dostavané. Nie. Smer, keď odchádzal z vlády v roku 2010, vám odovzdá 160 km stavebných povolení, z ktorých ste nepostavili nič, zrušili ste zmluvy, ktoré boli uzavreté, ktoré neboli ani predražené, ani nič podobné, pretože žiadne trestné stíhanie sa v tých veciach nevedlo. Ja to nemám rád, keď sa proste hovoria veci, ktoré nie sú pravda. A teraz, keď hovoríte o nejakých odsúdených, ktorí zobrali mobilný telefón alebo 800 eur, to sú tie zlodejiny? Ved' ste tvrdili, resp. pán Matovič, že 3 miliardy ročne sa kradlo. A kde to je? Kde to je stíhané? Na konci dňa celého toho vyšetrovania sa stalo, že Smer bol stíhaný za to, resp. Robert Fico a ja, že sme povedali, že Igor Matovič je daňový podvodník a že to povedal pán prezident Kiska. Takže ja sa nebránim tomu, aby sme diskutovali. Problém je ale otázku, ktorú vám chcem položiť, pán predseda Majerský, je to, za posledných 20 rokov, od roku 2002 každá jedna pravicová vláda zlepená týmto spôsobom, v rámci boja proti Smeru, sa rozpadla. Každá jedna, každá jedna nedokončila volebné obdobie, každá jedna sa vyhovárala jeden na druhého, že proste to sa nedá, to sú nespojiteľné hodnoty, ako napr. Progresívne Slovensko. To chcem vidieť, ako sa dokáže KDĽ spojiť s Progresívnym Slovenskom. A preto sa Vás pýtam. A KDĽ má jednu šancu, chce naozaj stabilnú vládu? Stabilnú vládu, ktorá naozaj niečo urobí pre ľudí, že sa tu bude, môžete byť tým kontrolným okom, môžete byť čímkoľvek, mne to je jedno. Ale faktom zostáva, že ak chceme pomôcť Slovensku sa už konečne pohnúť dopredu, musíme sa prestať pozeráť na tie triesky, ktoré lietajú z toho lesa a musíme urobiť zásadné rozhodnutia, ktoré zlepšia ľuďom život, zvýšia ich úroveň a hlavne už konečne tú infraštruktúru dobudujeme bez toho, aby sme pozerali doľava doprava. Podstatné je, aby to raz stálo, lebo najdrahšia je nepostavená diaľnica.“

Richard Dírer, moderátor: „Nechal som pána Kaliňáka. Máte hodenu rukavicu, kde sa Vás pýtal, že či chcete byť súčasťou stabilnej alebo zlepanej vlády.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDĽ/: „Ďakujem pekne. Iba jedna vsuvka. Neboli to dva roky, bol to rok a pol, keď KDĽ bolo naposledy vo vláde v tom roku 2010, ale to už je za nami. Medzitým prešlo ďalších 12 rokov, kde sa naozaj mohlo urobiť veľký kus dobrej roboty a dalo sa urobiť. Čím neskôr sa

stavia akákoľvek cesta, akákoľvek budova, akákoľvek investičná akcia, čím neskôr, tým je drahšia, v tom sa zhodneme. A teraz s kým áno, s kým nie. Pre nás sú kľúčové niektoré veci. Ja ich poviem v parametroch, nepoviem v politických stranách. A tam sa možno niektorí dostanú, niektorí vylúčia automaticky. Určite budeme za to, aby bolo prioritou najbližšej vlády zdravotníctvo, školstvo a pomoc seniorom, odkázaným a núdnym. Toto sú tri priority, ktoré má KDH v programe a tam, kto sa vtesná do tohto, beriem. Ale potom máme aj parametre, ktoré eliminujú politické strany od spolupráce s KDH. Prvou je to, aby sa nerušila špeciálna prokuratúra a zasahovanie do vyšetrovaní. Toto je pre nás parameter, kde chceme, aby kauzy politického a obľudného rozmeru boli dovyšetrované a tam ideme aj po korupcii, samozrejme, po korupcii. Potom je to, aby sme neuzákonomili registrované partnerstvá, manželstvá homosexuálnych párov, ktoré vedú potom k adopcii detí homosexuálnych párov. My sme tam, kde sme boli na začiatku. Čiže toto sú parametre. A KDH tu nie je na to, aby plnilo program všetkých politických strán, ktoré budú v koalícii, v možnej koalícii. KDH tu je na to, aby plnilo svoj program a jednoducho víziu konzervatívnej politickej strany a ich voličov.“

Richard Dírer, moderátor: *„Nechám Vám priestor reagovať. Iba jednu dôležitú poznámku chcem povedať, pretože sa to tu tak opakuje, že aby ste, pán Kaliňák, nemohli tvrdiť, že som opäť otvoril registrované partnerstvá, je to podmienka, výslovná podmienka jednej z politických strán na vytvorenie prípadnej budúcej koalície. Takže, aby sme konečne ukončili to, že médiá túto tému akože umelo fédrujú a fédrujú, teraz to bolo konečne vyslovené, že politici si to želajú a je to výslovná podmienka. Máte šancu.“*

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: *„Prepáčte, pán redaktor, ja o tom rozprávam v každej jednej diskusii, v relácii, že toto je pre nás červená čiara.“*

Richard Dírer, moderátor: *„A ja to iba hovorím, že nie sú to médiá, ktoré to otvárajú. Teraz na margo toho, že Slovensko má kopu iných dôležitejších tém. Má, ale vidíte, že to hrá predsa len nejakú tému. Môžete reagovať.“*

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: *„V zásade som si vypočul, čo povedal pán predseda. V rámci ich priorit je to legitímna vec, ktorú každá politická strana robí. Naše sa mierne líšia, pretože pre nás je najpodstatnejšie, aby 1. októbra, hovorím v úvodzovkách, teda to najbližšie obdobie, okamžite prišla na Slovensko vláda, ktorá okamžite z pohľadu odborného aj ďalšie, je pripravená, profesionálne pripravená okamžite riešiť problém. A úplne tie prvé problémy, ktoré sú hneď poruke, je okamžité prijatie opatrení na zamedzenie tomu brutálnemu zdražovaniu, ktorému čelíme už dva roky. To je úplne prvé, pretože ľudia naozaj už po tých dvoch rokoch, kedy tá inflácia kumulatívne dosahuje gigantické čísla, už prakticky dvojnásobok cien najmä v potravinách, ožobráčila napriek tomu, že na automat, ktorý ešte zaviedla vláda Smeru, ktorý dnes pridá dôchodcom 28 % z pohľadu dvojročnej inflácie, nepokrylo ani len polovičný nárast. Ako je možné, že dnes po takýchto výrazných zvýšeníach tí dôchodcovia mnohí nemajú na úhradu pobytu v seniorských domoch? Pred piatimi rokmi, šiestimi rokmi ešte tie valorizácie, ktoré síce boli menšie, ale stačili na to. Čiže ten pokles reálnych miezd, ktorý teraz nastal, je absolútne brutálny, najhorší za 22 rokov. Čiže úplne prioritne prvá vec, zdravotníctvo je veľmi dôležitá vec. A súhlasím s Vami. Ale prvá vec je zdražovanie, ďalší je vlastne zachovanie bývania ľuďom cestou vlastne ochrany hypoték, cestou toho, čo sme povedali, to bol model bonifikácie hypoték, ktorý platil od roku 2006, aby mladým rodinám, lebo pri hypotéke ide hlavne o mladé rodiny. Milujem, keď včera povedal pán Šimečka, to je Progresívne Slovensko, každý deň dá také perly, že ja naozaj pochybujem, že, že tá likvidácia Bratislavy...“*

Richard Dírer, moderátor: *„Môžete ho pozvať, kedykoľvek.“*

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: *„Áno. Ja som ho pozýval, nechcel nikdy. So mnou PS-ko nerado chodí, ale povedzme si. Povedal, že hypotéky sú pre bohatých. Tak predovšetkým pre pána Šimečku odkaz, bohatí si hypotéky neberú, lebo ich nepotrebujú, preto sú bohatí. Čiže hypotéky si berú vždy mladé rodiny, ktorým im nevystáva dostatok zdrojov na to, aby si kúpili bývanie.“*

A či si kúpia jednoizbový, dvojizbový, trojizbový, to ešte stále nie je hypotéka, ktorú označíte, že sú to bohatí ľudia. No áno, ľudia v štátnej správe alebo aj v polícii majú 1500 eur čistého niekedy príjem, pretože už nejaké tie roky odslúžili, už majú nejakých 10, 15 rokov a chcú si v tridsiatke založiť rodinu. Ešte stále sú to mladí ľudia. Číže pre nás sú priority práve toto. Číže boj s infláciou, boj so zdražovaním, hypotéky. To je to, čo na začiatku hneď musí prísť a potom, a tam sa už dostávame vlastne na tie kolaje, o ktorých hovoríte Vy, pán predseda, spoločne. Je to dobudovanie tej základnej infraštruktúry Slovenska. Slovensko sa musí rozostavať a musia sa prijať opatrenia, ktoré nebudú brániť tomu, aby toto sa stalo, vrátane infraštruktúry nemocníc, pretože máme skúsenosti so stavbami nemocníc. Boli sme schopní. Mnohí sľubovali 4, 10, 15 nemocníc. My sme postavili nemocnice za jedno volebné obdobie kompletne celú, Svätý Michal. Svätý Michal, ktorá bola postavená za 50 000 000. Je to veľkosť štandardnej veľkej okresnej nemocnice, ktorá plní všetky kritériá, ktoré má...“

Richard Dírer, moderátor: „Aj pán predseda Fico môže ísť s ním do debaty. Len nejakto to Róbert Fico nechce. Myslíte tú nemocnicu ministerstva vnútra, len aby sme to správne zadefinovali.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Áno, áno, áno, ale ona je pre civilných zamestnancov, pre celé Staré mesto. Ved' tam je iba 20 % ľudí, ktorí pochádzajú z rezortu, či už vnútra alebo obrany, 80 % je civilistov.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja len, lebo ste to hovorili tak, ako keby ste postavili päť nemocníc po celom Slovensku, ale ďalšiu teda v Bratislave pri Ministerstva vnútra.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Keď sa na to pýtate, tak aj v Košiciach, samozrejme, sa otvorila.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja len, ja len som sa chcel uistiť, pán Kaliňák, že...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „A keď zoberiete jednotlivé ústavy, Stredoslovenský ústav srdcových chorôb, Východoslovenský ústav srdcových chorôb, Východoslovenský ústav, národný, teda onkologický ústav pre východné Slovensko, to sú všetko veci, ktoré sa postavili. Desiatky nemocníc boli zrekonštruované. Keď si zoberiete, pán Majerský pochádza z Prešova. Však sa môžete pozrieť, čo sa všetko urobilo aj v prešovskej nemocnici, ktorá v mnohých veciach je lídrom a čo sa neurobilo. Samozrejme, a čo sa neurobilo. Najväčším nepriateľom toho je, že nám všetko dlho trvá. Takže preto hovorím, ak sa dajú sily spojiť profesionálmi po týchto voľbách, tak musia smerovať k tomu, aby všetko bolo rýchlo, jasne a profesionálne urobené.“

Richard Dírer, moderátor: „Dobre. Dobre. Jasne ste si všetko páni... Krátka reakcia a prejdeme na poslednú tému.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Krátka reakcia. Ak by sme mali naozaj ísť do najbližšej vlády, musíme hovoriť o adresnej pomoci, nemôžeme plošne rozdať všetkým. Napr. aj pomoc s energiami musí byť adresná. My máme aj napr. návrh zákona o energetickej chudobe a chceme napr. ľuďom prispievať na to, aby si mohli zatepliť dom s tým, že peniaze dostanú dopredu, aby nemuseli brať drahú hypotéku na to, aby si zateplili dom. Tým pádom bude nižšia emisná stopa, menší náklad na energie atď. Čo sa týka bankového odvodu, my to máme nazvaný bankový odvod solidarity. 0,2 % z vkladov ľudí, môže to hodiť do štátneho rozpočtu nejakých 250 miliónov eur...“

Richard Dírer, moderátor: „Pán Majerský, vôbec to nevidím, teraz nadľahčene a moderátorsky, vôbec to nevidím tak tragicky, že z tých priorít, ktoré hovoríte, vo viacerých máte nejaký prekryv, možno sa ešte dočkáme naozaj nejakej spoločnej vlády Smeru a Smeru a KDH. Viete, ako to politici potom po voľbách povedia, že v záujme krajiny a pre dobro ľudí sa, sa treba spojiť. Páni, posledná, posledná téma. Začnime Vami, pán Kaliňák. Vy ste boli ministrom vnútra. Máme, máme tu migračnú krízu, ktorú, a to treba naozaj otvorene povedať, otvorila ako tému opozičná alebo teda najsilnejšia strana Smer SSD.“

Vláda sa zobudila a to bolo aj v tom rozhovore s prezidentkou, kde som to kritizoval, že vláda sa zobudila naozaj dva dni po vás, resp. inak. Možno na tom pracovala, ale medializovala svoje, výsledky svojej práce až po dvoch dňoch. Ako by ste to riešili vy? A tá istá otázka bude potom aj pre Vás, pán Majerský.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pán redaktor. To, čo mala vláda urobiť, je naozaj okamžité, vlastne v úvodzovkách poviem, zavrieť hranice s Maďarskom, tzn. na zelenej hranici zaviesť kontrolu a neumožniť týmto obrovským skupinám vstupovať na územie Slovenska tak, ako sme to urobili v roku 2015. Je to...“

Richard Dírer, moderátor: „Môžem sa iba spýtať? Zavrieť hranice, zelenú hranicu znamená, ako v čase covidu, napríklad? Len aby som si to vedel plasticky predstaviť.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Áno. Keď zoberiete, v čase covidu bola bývalá vláda schopná zavrieť celé Slovensko, kontrolovať presun ľudí z okresu na okres....“

Richard Dírer, moderátor: „Čo jej nevyšlo.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Vyčlenila 8 000 vojakov na všetky tie testovania, kontrolu ľudí atď. Tzn. personálu mali dosť. Keby chceli, tak zoberiete, to je, to je veľmi jednoduché, to je najmenej. Hlavná časť sa dá odchytať samozrejme profiláciou, ktorá sa robí ešte na maďarskom území. Vždy sme to robili v spolupráci s Maďarmi, že už od maďarských železničných staníc 100 km vo vnútrozemí sme pozerali, aké sú toky, aby sme ich od Slovenska odklávali. To je, Slovensko nie je krajina, cez ktorú musí nelegálna migrácia chodiť, nie je to tak. Nemusí. To presne, čo sme dosiahli v roku 2015, že Slovensko tou vlnou zasiahnuté nebolo. Samozrejme v rámci boja so Smerom to nemohli uznať, že vďaka Smeru to nebolo. Keď sme všetci stáli na hraniciach. Ved' na tých hraniciach bol meter, čo meter, bol človek v podstate. Keď zoberte tam, kde boli tie úseky najvyťaženejšie. Čiže prvé je, kontrolovať zelenú hranicu, druhá vec je nepustiť ich na územie Slovenska a jasne deklarovať, že v momente, keď prekročíte hranicu, budete zatknutí. Lebo to je ich povinnosť zo zákona aj dnes a nerobia ju, porušujú zákony. Musíte okamžite cudzinca, ktorý nie je identifikovaný, obmedziť na slobode, pretože neviete, čo z neho bude. A tretia vec je, začať fungovať v rámci readmisnej zmluvy, pretože všetci títo migranti podliehajú readmisnej zmluve. Tá situácia sa každý deň zhoršuje nekonaním vlády. Zoberte si, kedy ste videli, v Skalitom, v Skalitom migranti, v Prešove migranti, na tej veľkej ceste do Kapušian. Po celom, v Trenčíne boli teraz zaznamenaní. Tie fotky sú alarmujúce, že sa vám voľne pohybujú, pretože sa skladajú z tých, ktorí naďalej tečú z Maďarska a nič s tým vláda nerobí...“

Richard Dírer, moderátor: „Ani maďarská. Ani maďarská vláda nie je...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ved' v poriadku. Z pohľadu zodpovednosti voči slovenským občanom...“

Richard Dírer, moderátor: „Nie, nie, nie. Ja to iba dodávam, že apelovať aj na maďarskú stranu, aby dodržiavala readmisnú dohodu, niekedy môže mať človek pocit, že nám ich sem Viktor Orbán posielal naschvál. To bolo teraz na margo...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Áno, súhlasím. To urobila aj v roku 2015. A práve preto sme sa tomu ubránili. Teraz ma vôbec nezaujímajú Viktor Orbán a nezaujímajú jeho politické pohnútky k tomu, akým spôsobom sa venuje migrácii. Mňa zaujíma Slovensko a vy máte chrániť občanov Slovenskej republiky. A štát je schopný ochrániť Slovensko pred nelegálnou migráciou. Má to robiť, táto vláda to nerobí, vyhovára sa naozaj perfídne na Smer. Na ten papierik.“

Richard Dírer, moderátor: „Myslíte na vaše potvrdenie, ktoré musí polícia vydávať každému...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „A tam je chyba vo slovíčku. Nemusí. Im to nepatrí a nemá im vydávať. Povedzte mi z Vašej skúsenosti, pán redaktor. Večer ste skončili v podniku, idete domov a zastaví Vás hliadka a Vy nemáte doklady, čo s Vami spraví?“

Richard Dírer, moderátor: „Neviem, lebo sa mi to nikdy nestalo.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Predvedie Vás na oddelenie, aby zistila Vašu totožnosť. To je bežné. A to, čo robí táto vláda je, že Vy idete dokonca autom, zastaví Vás policajt a Vy poviete, nemám doklady. Viete čo, ale volám sa Peter Krtko, prosím vás pekne, a narodil som sa 1. 1. 2000. Mohli by ste mi dať náhradný vodičák. A oni mu vydajú náhradný vodičák a on ide ďalej. To ste videli niekedy? Ako keby ste Slováci išli v aute a nemáte so sebou doklady, tak vás polícia predvedie na oddelenie. A tu stretne cudzinca, o ktorom nič nevie, ktorý nevie samozrejme ani ceknúť po slovensky a on povie, no tak, keď hovoríš, že si Ahmed a si narodený 1. 1. 2000, tak ja ti verím a ja ti dám na to doklad totožnosti. To je škandál. To je škandál.“

Richard Dírer, moderátor: „Pán Majerský, hneď. Len dovoľte dve otázky. Keď sa bavíme o tejto veci, lebo to bola tá výčitka niektorých strán vlády aj Policajného zboru, že polícia teda musí povinne vydávať to potvrdenie o zotrvaní, ktoré zaviedla ešte vláda Roberta Fica a dnes komplikuje situáciu a moja otázka znie. Čiže, Vy tvrdíte, že nemusí, a mala by ho vydávať iba tým ľuďom, ktorých totožnosť pozná?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Samozrejme. Nie, to je len jedna z častí. Keď si pozriete zákon, tak sa to vlastne vydáva až ako následok vyhostovacieho konania. Čiže, postup podľa zákona, ak má byť lege artis, je taký. Zbadáte človeka, ktorého neviete identifikovať. Ak nie je Slovák, lebo podľa reči to veľmi rýchlo zistíte, je evidentné, že je nelegálny migrant. Vy ste povinný ho zaistiť a umiestniť ho do jedných z našich zariadení. Časť máme na východnej hranici, jedno je na Sečovciach, jedno je v Medvedove. Počas toho zaistenia zisťujete jeho totožnosť. A podľa troch podmienok, ktoré tam sú uvedené, ho máte okamžite vyhostiť. Jediný dôvod, kedy ho nemáte vyhostiť je vtedy, ak mu hrozí smrť alebo mučenie z dôvodu, že je prenasledovaný kvôli tomu, že má vieru. Dajme tomu v Sýrii by ste mohli byť prenasledovaný, lebo ste katolík, lebo ste prenasledovaný pre svoju orientáciu napr. aj sexuálnu, keby bol niekto LGB, tak má nárok na azyl alebo že mu hrozí nejaký trest smrti alebo trest krutého mučenia. To sú dôvody. Žiadny iný dôvod tam nie je. To znamená, žiadny z týchto migrantov nemá dôvod obmedzujúci vyhostenie. Oni sa odvolávajú na to, že no, ale Sýria nie je bezpečná krajina a hovoril o tom Európsky parlament v uznesení, ktoré nie je, samozrejme, záväzné. Je to odporúčacie, ale náš zákon také nepozná. Ale aj keby, tak ja musím najprv dôsledne zistiť jeho totožnosť. Až vtedy, keď viem všetky údaje o ňom, kto je a overí mi to, dajme tomu jeho konzul alebo niekto podobný, mu môžem vydať potvrdenie o tom, že máš vycestovať preč a mám ťa vrátiť v rámci readmisie. Ale ešte raz platí, všetci títo migranti pochádzajú z Maďarska a preto sú pod readmisnou zmluvou a žiadny papier nemajú dostať. Vydávanie týchto papierov je porušením zákona. Im nepatrí, lebo nemôžete dať, už som povedal, nemáte vodičák, žiadny policajt vám nedá náhradný vodičák len preto, lebo sa naňho pekne usmievate. To predsa nie je, to je absolútny nezmysel, je to rovnaký prípad. Vy nemáte doklady, zastaví vás policajt, vždy vás zoberie na identifikáciu a nikto vám nedá náhradný vodičský preukaz alebo občiansky len preto, lebo sa naňho usmievate, poviete, no, taký je večer. Však čo sme sa zbláznili?“

Richard Dírer, moderátor: „Tá istá otázka pre Vás, pán Majerský. Keby KDH bolo vo vláde a muselo by riešiť následky nelegálnej migrácie, ako by to vyzeralo?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Tak migrácia je globálny, európsky, ale aj náš problém. Dnes už vidíme. Ak by sme mali ministra vnútra a voľby by boli pol roka skôr, dnes by sme mali tento problém podľa všetkého vyriešený. Bol by riadne inštalovaný minister vnútra, ktorý by sa tomuto problému venoval. A žiaľ, dnes vidíme, že polícia je v rozklade, bezpečnostné zložky sú v rozklade a toto je dôsledok. Posúva sa tento problém z jedného človeka na druhého, prichádzajú tam noví ľudia, ktorí nie sú pripravení na to, aby riešili túto migračnú vlnu. Ono sa dalo čakať, že bude, lebo vždy v tomto období migračná vlna bola. Frontex v rámci Európskej únie vyčlenil nejakých 845 000 000 EUR, keď dobre

hovorím tú sumu, na práve riešenie týchto, na ochranu Schengenu, na ochranu vonkajších hraníc Európskej únie. Celý problém, alebo celá ochrana sa mala presunúť na juh, na juh Maďarska, na ochranu maďarských hraníc, aby sa títo ľudia nedostali tu. Poviem vám, čo je ešte ďalší problém, ktorý môže hroziť, a to je to, že oni majú namierené do Nemecka, oni nemajú namierené na Slovensko.“

Richard Dírer, moderátor: „Áno, my v médiách to tak s odľahčením hovoríme, že táto krajina je taká nepohostinná, že nik tu nechce zostať.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ale predstavte si, že oni na základe tohto papierika, ktorý my vydáme, sa oni z Nemecka budú raz musieť vrátiť, lebo Nemecko povie dosť, už vás tu máme veľa a kde ich pošlú? Oni ich nepošlú do Maďarska. Oni ich pošlú na Slovensko a ten problém sa preniesie k nám a budeme musieť riešiť túto migračnú vlnu tu na Slovensku. Práve preto si myslím, že mali by sme to riešiť v spolupráci s Maďarskom. Určite aj armáda, aj polícia by mali ísť chrániť maďarské hranice.“

Richard Dírer, moderátor: „To sa udialo. Bolo vyčlenených, ak sa nemýlim, nejakých 500 vojakov a rovnako začali aj nejaké intenzívnejšie rozhovory s maďarskou stranou o tom, že Maďarsko by si malo plniť svoje povinnosti a naplňať readmisnú... Nechajme dohovoriť a potom Vám dám priestor.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Áno, včera alebo predvčerom to bolo. Poviem už ja iba poslednú vetu. A hlavne Európska únia v tejto veci zlyhala. Mala brutálnym spôsobom pomôcť tým krajinám, ktoré čelia týmto migračným vlnám na to, aby to vedeli zvládnuť finančne, personálne a samozrejme aj odborne a dnes by sme nemali tento problém tu a bavili by sme sa možno o riešeniach pre Slovensko.“

Richard Dírer, moderátor: „Otázka je, že keby Európska únia pomohla, či by to táto krajina dokázala zorganizovať. To len na margo toho, že vždy, keď je nejaký problém, tak povieme, že Európska únia zlyhala, ale pri tomto nevieme riešiť, riešiť ani u nás doma.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Zlyhala, zlyhala v tomto, o tom niet pochýb, ale chcem Vám povedať na tú jednu Vašu poznámku, že my sme taká fantastická krajina, že ani u nás nechcú zostať.“

Richard Dírer, moderátor: „To bolo na odľahčenie.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ja viem a ja to Vám odľahčene hovorím, že hovoril som o tom luxemburskom ministrovi, ktorý veľmi ťažko znášal, keď sme sa postavili proti povinným kvótam a ktorý vyslovene na nás kričal. A potom asi o dva mesiace za mnou prišiel a povedal, no naozaj prijali sme 200 migrantov do nášho zariadenia, Luxembursko, najbohatšia krajina, krajina, ktorá má najväčšie sociálne dávky aj pre migrantov, áno. Oni tam za 48 hodín neboli. Ja hovorím, vidíš, kedy konečne pochopíte, že migrantov vôbec nezaujímá, čo si európski politici myslia. Oni poznajú len dve veci. Chcú sa dostať na konkrétnu adresu, ktorú dopredu vedia predtým, než vyplávajú a roztrhajú svoje pasy v mori. To video ste určite videli, ako trhajú tie pasy. Predsa by si netrhali sýrske pasy, ktoré by boli pre nich, podľa tvrdení niektorých politikov, jasnou zelenou kartou do Európy. Tak to asi sýrske pasy nie sú. Práve to má byť výstrahou. A tí migranti vôbec nejdú podľa toho, kde my chceme, aby išli alebo európski politici, kde chcú. A my sme povinní im v tom zabrániť. A keď začneme od Slovenska, tak ako som už povedal, musíte strážiť, zaisťovať a vyhostovať. To sú tri najzákladnejšie veci. Máte to robiť hneď. V momente, keď ich začnete zaisťovať, vyšlete signál všetkým prevádzkačom, že cez Slovensko nie, lebo tam mi ho na šesť mesiacov zavrú minimálne a ja vlastne dôjdem o kšeft. A to zmierni ten tlak. A platí, že nemôžete čakať. To je posledná poznámka, že nemôžete čakať, že potom, čo minister zahraničných vecí Slovenska niekoľkokrát nadáva maďarskej vláde do všelijakých tiež adjektív, ktoré nie sú prípustné medzi dvoma krajinami, Káčera som myslel... myslel som ministra zahraničných vecí Káčera, že budú zrazu sa tešiť na spoluprácu. Áno, veľmi rýchla debata medzi ministrami zahraničných

vecí, medzi ministrami vnútra toho, ktorého nemáme, a tá situácia sa vie zlepšiť. Spoločné hliadky sú super, tie sme mali aj predtým, máme ich mať neustále. To nie je novinka.“

Richard Dírer, moderátor: „Na margo toho, čo hovoríte, preto bola aj tá poznámka. A Vy ste sám na to povedali, že nechcete sa zamýšľať teraz nad dôvodmi Viktora, Viktora Orbána. Rovnako sa dá hovoriť o dôvodoch Alexandra Lukašenka. Nie je žiadnym tajomstvom, že cez Bielorusko naschvál prúdia migranti do Poľska. Otázka je, akú úlohu v tomto hrá Moskva a Kremľ. Čo robí Turecko...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ale to Poliakom nepomôže. Skvelý príklad. Čo urobili Poliaci ako reakciu? Postavili plot a zabránili tomu, aby sa mohli dostať na ich územie.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja nehovorím, že pomôže. Postavili plot. Ja rozumiem. Ale asi nebudeme stavať plot na slovensko-maďarskej vnútrošchengenskej, resp. vnútroeurópskej hranici. O tom hovorím.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Nemusíme. Ale vieme ho postaviť ako živý plot teraz. A keby sme ten náš nedarovali, ktorý sme kúpili presne za týmto účelom, už sme to mohli mať vybavené. Vláda musí konať okamžite. Opatrenia, ktoré predložili, sú smiešne a neúčinné.“

Richard Dírer, moderátor: „A na to som sa ja pýtal aj v tom rozhovore, v rozhovore s pani prezidentkou. A to treba objektívne povedať, že komunikačná schopnosť a akcie schopnosť tejto vlády voči médiám a vysvetľovaniu súčasných problémov je takmer rovnajúca sa nule. Páni, už len posledná naozaj téma, máme ešte nejakých, nejakých päť minút navyše. Vieme, že Slovensko nie je v dobrej ekonomickej kondícii a odcitujem. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť povedala, že nám zostávajú posledné dve volebné obdobia na to, aby vláda začala ozdravovať verejné financie. Preto sú legitímne otázky na predstaviteľov politických strán, či po voľbách zvyšovať dane, DPH, škrtáť alebo ako postupovať s tým, že sa nám tu rozpadajú kompletne verejné financie?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pán redaktor, keď sme odchádzali z vlády, tak bol deficit 0,7 %. A aj keď bol premiér pán Pellegrini, tak bol tuším okolo jedného percenta. Za tri roky zničili verejné financie neodborníci a pravicový zlepenec spôsobom, ktorý nemá obdobu. Také zlé neboli za 20 rokov. Číže bavme sa o tom, že to sú presne riziká a Progresívne Slovensko má z nominácií, ktoré boli v štátnej správe, postavenú skoro celú svoju kandidátku...“

Richard Dírer, moderátor: „Už poďte do tej debaty ako Smer s Progresívnym Slovenskom, lebo vidím...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Idem do tej debaty. Idem. Ja som ich kedykoľvek vyzýval, ale mali s tým obavy. Čo je rozhodujúce, ak niekto čaká ...“

Richard Dírer, moderátor: „...vidím že Vás to trápi. Ja iba jedna poznámka, Covid, vojna na Ukrajine. Ja iba hovorím, že to boli krízy, s ktorými sa tá vláda musela potýkať.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „To sú ľudské krízy. To sú ľudské krízy a pre politika má byť kríza vždy výzvou, nie trestom, pretože tam sa vie ukázať, či je dobrý manažér. Tak ako my sme mali migračnú krízu.“

Richard Dírer, moderátor: „Ale. Ja to nehovorím. Mali ste migračnú krízu.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „A myslím, že sme ju vybavili spôsobom, že mohol byť každý spokojný.“

Richard Dírer, moderátor: „Ale poďme k tej odpovedi.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „*Ekonomický rast neprestal ani počas covidu, ani počas inflácie, ten ekonomický rast bol a napriek tomu sa zničili verejné financie. Ak si niekto myslí, že teraz bude vyrovnaný rozpočet. To sa čudujem, že to KDH má v programe, že chce počas tohto obdobia mať vyrovnaný rozpočet, pretože to by bolo zoškrtáť 8 miliárd. 8 miliárd je celkový budget alebo rozpočet, ktorý sa dáva na dôchodky, pán predseda, ja si myslím, že túto časť programu asi budete chcieť prehodnotiť, lebo to nie je možné. My hovoríme jasne, že tá konsolidácia môže maximálne o 0,5 %. A predovšetkým pri zachovaní životnej úrovne. Úlohou novej vlády je zvyšovať úroveň a zvyšovať hospodársky rast práve aj tými verejnými investíciami, ktoré pritiahnu nielen investorov, ale aj rozostavať Slovensko.*“

Richard Dírer, moderátor: „*Za verejné investície asi nebudeme považovať napr. nákup systému protivzdušnej obrany za 200 miliónov, o ktorom má rozhodnúť ešte.*“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „*To rozhodne nie je. Ale chcem povedať, pán redaktor, že v tomto určite sme povedali, že nová vláda sa nebude cítiť viazaná záväzkami medzinárodnými, ktoré robí vláda bez mandátu. Ak nám chceli pomôcť naši partneri 200 a 300 000 000, neviem koľko tých ponúk sme dostali v prípade tých výsadkárskech vrtuľníkov, námornej pechoty Viper a tých štvorkolesových obrnených vozidiel, tak práve tie peniaze sa majú použiť na nákup protiletadlového systému, pretože sme náš darovali Ukrajine. To je dobre, už sa nebavme, že prečo a ako, ale ak nám chcú zahraniční partneri pomôcť, tak nám musia prispieť práve na protivzdušný systém. Nemusia nám prispievať na obrnené vozidlá, ktoré na Slovensku vyrobiť vieme, a preto sme povedali, že nebudeme týmito zmluvami viazaní, pretože sú po prvé, protiústavné a vrátim sa k tomu, tá ekonomika by mohol reagovať aj pán Majerský...“*

Richard Dírer, moderátor: „*Dobre. Nebudete tými zmluvami viazaní. A znižovanie deficitu o pol percentuálneho bodu ročne.*“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „*Aj to v prípade, že sa podarí vlastne, aby bolo vyvážené zároveň s rastom životnej úrovne ľudí. To je alfa-omega.*“

Richard Dírer, moderátor: „*Rozumiem. Pán Majerský, tá istá otázka.*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „*Je to vážna vec, samozrejme. Mať vyrovnaný rozpočet je veľmi ťažké, ale efektívny výber daní je prvý zásadný krok na to, aby sme sa niekam posunuli. Rozhýbanie ekonomiky. Umožnenie tomu, aby sa mladý človek vedel začleniť do podnikateľského života, aby bez nejakej byrokracie alebo papierovačiek mohol začať podnikáť. Živnostenské licencie. Jednoducho, zaobstarám si ju, podnikám hneď od zajtra. Adresná pomoc. Toto je najefektívnejšia vec, ktorá sa môže udiť. My sme dali 3,5 miliardy na neadresnú pomoc v rámci pomoci s energiami. Ak by bola adresná, my sme si to vypočítali, bola by to možno iba 1 miliarda. Zvyšné 2,5 miliardy by boli ušetrené z týchto peňazí. Eurofondy presunúť zo štátu na regióny. Poliaci majú 44 % eurofondov na regiónoch. Vedia ich omnoho rýchlejšie čerpať. Majú, myslím, že 102,5 % čerpanie, my máme iba nejakých, ani to číslo teraz presne vám nepoviem. Ale máme iba 16 % eurofondov na regiónoch, čo je obrovské množstvo miliárd, ktoré nevieme prefinancovať. A to je robota, sú to financie, to je ekonomika. A samozrejme zrušiť to, čo tomuto štátu neprospieva, dokončiť decentralizáciu tak, aby sme ju posunuli na regióny, mestá a obce. Viac kompetencií do regiónov. Každá vyspelá krajina funguje na regiónoch, preto je vyspelá, preto je pokroková.*“

Richard Dírer, moderátor: „*Predseda KDH Milan Majerský, ďakujem za návštevu v štúdiu.*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „*Ďakujem veľmi pekne.*“

Richard Dírer, moderátor: „*Nezabudnite si to tričko.*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „*Nezabudnem.*“

Richard Dírer, moderátor: „Robert Kaliňák zo Smeru slovenskej sociálnej demokracie, ďakujem aj Vám. Vy dnes odchádzate bez trička, musíte sa na budúce viac snažiť. Pekný deň ešte.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ďakujem pekne a želám, nech po voľbách teda Slovensko začne byť stabilné a prosperujúce.“

Richard Dírer, moderátor: „Nech to znamená už čokoľvek vo Vašej hantírke. No a vám ďakujem za pozornosť. O týždeň tu bude s vami kolega Rasto Iliev, hosťami budú lídri kandidátiek PS Michal Šimečka a OĽaNO Erika Jurinová. Prežite ešte pekný zvyšok nedele, dovidenia.“

12:04:37 zvučka a záver programu

– upútavka

12:04:59 koniec záznamu vysielania

* * *

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.“

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Účelom ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je zabezpečiť reálnu možnosť pre recipientov vytvoriť si na predmetnú tému ucelený názor, čomu korešponduje povinnosť vysielateľa poskytnúť divákovi čo najširšie a najobjektívnejšie informácie.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

Dňa 10. 9. 2023 v čase o cca 10:30 hod. v rámci programovej služby TA3 odvysielal účastník konania program *V politike*. Obsahom programu bola v prvej časti diskusia s prezidentkou Zuzanou Čaputovou a v druhej časti programu diskusia s predsedom KDĽ Milanom Majerským a s Robertom Kaliňákom zo strany Smer-SD. Hlavnými témami diskusie v prvej časti programu bolo hodnotenie pôsobenia úradníckej vlády, predvolebná kampaň, tzv. vojna v polícii a prezidentské voľby v roku 2024. V druhej časti programu boli hlavnými témami diskusie výrok Milana Majerského týkajúce sa témy LGBTI+ a postoj diskutujúcich voči komunite LGBTI+, stretnutie predsedu Smer-SD Roberta Fica s predstaviteľom bosnianskych Srbov Miloradom Dodikom, povolebná spolupráca politických strán, migračná kríza a jej riešenie a konsolidácia verejných financií.

Správne konanie bolo začaté z dôvodu sporného spôsobu vedenia diskusie moderátorom a vzhľadom na jeho subjektívne a kritické reakcie voči jednému z diskutujúcich, voči predsedovi KDĽ Milanovi Majerskému. Rada v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou zaraďuje medzi hlavné kritériá objektivity, okrem iného, vyváženosť, osvojenie si pozície odstupujú a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva a absenciu stránenia. Vzhľadom na spôsob vedenia diskusie moderátorom a na jeho vyjadrenia, vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a teda povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Program *V politike* vysielateľa TA3 je primárne zameraný na diskusie predstaviteľov politických strán a politických hnutí o aktuálnych témach. V rámci programu sú tiež prezentované informácie spravodajského charakteru doplnené o názory diskutujúcich na rôznorodé témy. Diskutujúci sú častokrát konfrontovaní s vlastnými vyjadreniami alebo vyjadreniami iných nezúčastnených osôb. Na základe uvedeného je možné predmetný program kategorizovať ako program aktuálnej publicistiky v zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

Účastník konania vo svojom vyjadrení k predmetnému správne konaniu okrem iného uviedol, cit.:
„K možnému porušeniu povinnosti vysielateľa vyplývajúcej z ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. vysielateľ uvádza, že má zato, že svoju zákonnú povinnosť odvysielaním programu V politike dňa 10.09.2023 neporušil.

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.: Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.

Vzhľadom na témy, ktoré boli diskutované v programe V politike vysielanom dňa 10.9.2023, je tento program možné vyhodnotiť ako aktuálnu publicistiku tak, ako je to definované vo vyššie citovanom ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z. V priebehu programu moderátor opakovane prezentoval svoje stanovisko k výroku hosta programu Milana Majerského voči LGBTI+ komunite a svojím prejavom zdôrazňoval, že je príslušníkom tejto komunity. Host programu Milan Majerský svoj výrok vysvetlil, pričom celý obsah komunikácie moderátora programu a hosta programu Milana Majerského je obsiahnutý v oznámení Rady o začatí správneho konania.

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je vysielateľ povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programov aktuálnej publicistiky. Zákon č. 264/2022 Z. z. pojmy objektivita a nestrannosť nedefinuje. Tieto pojmy spadajú do kategórie neurčitých pojmov, pričom jedným zo zásadných faktorov pri posudzovaní objektivnosti a nestrannosti programov je vyváženosť informácií, ktoré recipient dostane s tým, že odlišné názory dotknutých subjektov musia byť sprostredkované v primeranom rozsahu.

Vysielateľ konštatuje, že vo vysielaní druhej časti programu V politike dňa 10.9.2023 bola prediskutovaná téma výroku Milana Majerského voči LGBTI+ komunite. Išlo o výrok, ktorý je možné vo všeobecnosti vyhodnotiť ako kritický voči tejto komunite, resp. ideológii, ktorú prezentuje. V rámci programu V politike Milan Majerský svoj výrok vysvetlil a prezentoval svoje postoje ako aj postoje politickej strany, ktorej je predsedom, k LGBTI+ komunite. Reagoval tým na otázky moderátora programu, ktorý sa k uvedenej komunite verejne hlási a jeho postoj k LGBTI+ komunite je preto zásadne opačný, ako mal host programu. Uvedená téma bola teda diskutovaná osobami, ktoré reprezentovali oba základné tábory na LGBTI+ komunitu, a to názor konzervatívny a kresťanský ako aj názor liberálny a súhlasný s touto ideológiou. Konfrontácia názorov moderátora programu a hosta programu podľa názoru vysielateľa prispela k vyváženosti informácií, nakoľko diváci boli oboznámení s postojmi predstaviteľov oboch protichodných názorov na LGBTI+ komunitu a ideológiu.

Vysielateľ sa domnieva, že konanie moderátora programu bolo v zhode s názorom Rady prezentovaných v iných správnych konaniach vedených voči vysielateľovi pre možné porušenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. (napr. REO-RPMS/2023/00546), keďže moderátor pôsobil ako oponent hosta programu a jeho názory svojimi postojmi a reakciami vyvažoval a korigoval. Z hľadiska právneho vysielateľ vníma v danom prípade pôsobenie Richarda Dírera nielen ako moderátora programu, ale aj ako oponenta hosta programu, nakoľko je sám členom LGBTI+ komunity, ku ktorej sa hlási. Téma týkajúca sa práv a postavenia LGBTI+ komunity je mimoriadne náročná, rozdeľujúca spoločnosť, spojená často s emotívnymi prejavmi diskutujúcich z oboch názorových táborov, čomu podľa názoru vysielateľa musí zodpovedať i posudzovanie vyváženosti a nestrannosti programov, v ktorých je táto téma diskutovaná. V prípade moderátora programu aj hosta programu išlo výlučne o prezentáciu ich subjektívnych názorov a hodnotiacich úsudkov, pričom neboli prezentované žiadne informácie spravodajského charakteru.

Verejnosť má v zmysle § 25 zákona č. 264/2022 Z. z. právo na pluralitu informácií, čo vyplýva aj z judikatúry ESĽP, ktorý vyslovil názor, že občanom ako pasívnym recipientom informácií musí byť umožnené prijímať rozmanité informácie, aby si spomedzi nich mohli vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom práve pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickou spoločnosťou demokratickou (Case of Cetin and others v. Turkey).

Vysielateľ má za to, že svoju povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. splnil a divákovi poskytol názorovú pluralitu, ktorá zabezpečila objektívnosť a nestrannosť programu V politike. Divákovi boli sprostredkované rôzne (protichodné) názory na tému, na základe ktorých si divák mohol vytvoriť vlastný názor na jednotlivé otázky. Na tejto skutočnosti nemení nič, že na vyjadrenia Milana Majerského reagoval priamo moderátor programu.

Zákon č. 264/2022 Z. z. neukladá vysielateľovi konkrétny spôsob, ktorým má pluralitu názorov v programe zabezpečiť, kto má jednotlivé názory vyslovovať a prezentovať a aké výrazové prostriedky má k zabezpečeniu plurality názorov používať. Rovnako uvedený zákon ani nezakazuje vysielateľovi využívanie konkrétneho spôsobu alebo formy dramaturgického spracovania programu a nestanovuje, nakoľko aktívna (či pasívna) má byť v programe úloha moderátora. Povinnosť vysielateľa je potrebné chápať ako objektívnu povinnosť, ktorú si vysielateľ pri vysielaní programu V politike dňa 10.9.2023 splnil. Vyjadrenie moderátora, ktoré v programe odzneli, v kontexte s vyjadreniami Milana Majerského nie sú z pohľadu ich obsahu a intenzity spôsobilé vyvolať stav, ktorý by divákovi neumožnil vytvoriť si o diskutovanej téme vlastný názor. Vysielateľ zároveň zdôrazňuje, že ide o často diskutovanú tému v podstate vo všetkých médiách i v spoločnosti, a preto každý divák programu bezpochyby v čase jeho vysielania disponoval už takým rozsahom informácií o tejto téme, ktorý mu umožňoval vytvoriť si vlastný názor, ktorý nemohla ovplyvniť krátka diskusia moderátora s hosťom programu. Samotný spôsob a intenzita reakcií moderátora programu (napr. aj odovzdanie daru Milanovi Majerskému) súvisí s právom moderátora na spracovanie témy a vedenie diskusie ním zvoleným spôsobom, ktorý však nemá vplyv na nestrannosť a objektívnosť relácie.

V merite veci preto vysielateľ navrhuje, aby s poukazom na skutočnosti uvedené v tomto vyjadrení a predložené dôkazy Rada v súlade s ustanovením § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov konanie o uložení pokuty voči vysielateľovi zastavila.“

* * *

Kancelária Rady zdôrazňuje, že predmetom posudzovania programu V politike nie je štýl, forma, obsah, opodstatnenosť, vecnosť alebo relevancia jednotlivých konkrétnych vyjadrení moderátora programu, ale iba **objektívnosť a nestrannosť programu ako celku**, a v rámci toho **prístup a spôsob vedenia diskusie moderátorom a otázka, či prístup moderátora a jeho spôsob vedenia diskusie mal vplyv na objektivitu a nestrannosť programu ako celku**.

Vzhľadom na predmet správneho konania v súvislosti so spôsobom vedenia diskusie moderátorom vykonala Kancelária Rady analýzu odvysielaného obsahu.

Ako bolo uvedené vyššie, v druhej časti programu *V politike* zo dňa 10. 9. 2023 bol jednou z hlavných tém diskusie výrok Milana Majerského na tému LGBTI+ a postoj diskutujúcich k téme LGBTI+ a práv LGBTI+ ľudí.

Moderátor v úvode druhej časti programu konfrontoval diskutujúceho M. Majerského (KDH) s jeho predchádzajúcim vyjadrením na tému LGBTI+, urobeným v inom diskusnom programe iného vysielateľa, a naznačil, že M. Majerský označil ľudí hlásiacich sa ku LGBTI+ komunite za pliagu. Na to M. Majerský uviedol, že to nepovedal o ľuďoch hlásiacich sa ku komunite LGBTI+ ale o ideológii ako takej. Moderátor neskôr položil M. Majerskému osobne formulovanú otázku, prečo mu bráni mať plnohodnotný partnerský vzťah s niekým, s kým chce, a prečo nemá mať rovnaké práva ako on. M. Majerský reagoval, že mu v ničom nebráni a KDH nie je stranou, ktorá chce liezť ľuďom do postele. Moderátor M. Majerskému pripomenul jeho výrok, že KDH chce šíriť slušnosť a spravodlivosť a opýtal sa ho v čom sa nachádza tá slušnosť, po tom všetkom, čo v tejto diskusii práve povedal. Následne moderátor venoval M. Majerskému čierne tričko s nápisom „*PLIAGA*“ v dúhových farbách a povedal mu, aby si ho niekedy obliekol, aby vedel, aké je to byť terčom a ako sa cíti človek, na ktorého útočia politici. M. Majerský poďakoval a uviedol, že každý človek si zaslúži ľudskú dôstojnosť. Po tom, čo chcel moderátor tému uzavrieť a posunúť sa v diskusii, prihlásil sa R. Kaliňák s tým, že by tiež rád reagoval. R. Kaliňák uviedol, že registrované partnerstvá nie sú najpálčivejší problém Slovenska a snahu o uzákonenie registrovaných partnerstiev nepovažuje za celkom úprimnú. Moderátor tiež vysvetlil, že tému otvoril preto, lebo hosťom je aj M. Majerský a on reagoval na vec, ktorá sa stala pred týždňom (výrok M. Majerského o „*pliage*“). Moderátor uviedol, že nechce, aby sme si zatvárali oči pred vulgarizmami a útokmi na túto skupinu obyvateľov. Moderátor napokon uzavrel tému LGBTI+ komunity prosbou, aby politici vážili slová, aby si on o sebe nemusel každý deň prečítať, že „po tom čo ho mater porodila, behal lekár s jeho plodom v ruke pol dňa okolo nemocnice, lebo sa nevedel rozhodnúť, či je hovno alebo plod“. Uviedol, že dostávajú stovky a tisícky takýchto tupých, nevráživých, dehonestujúcich a vulgárnych komentárov.

Pre prehľadnosť Kancelária Rady uvádza, že v rámci tej časti programu, ktorej predmetom bola téma LGBTI+, zazneli v programe nasledujúce konkrétne vyjadrenia, cit.:

Richard Dírer, moderátor: „*Páni, asi nebude pre vás žiadnym prekvapením, že teda pán Kaliňák sa dúfam neurazí, že začneme tu šéfom KDH. A chcem začať tým, čo ste povedali pred týždňom v politickej relácii Na telo u kolegu Miša Kovačiča o tom, že LGBTI+ ľudia sú pliaga. A preto sa pýtam a naozaj ma to zaujíma, že či môžem zostať moderovať, alebo sa mám priamo transportovať do nejakého tábora smrti.*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „*Pán redaktor, v pokoji môžete ostať moderovať. Jedna chyba bola v tom, čo ste povedali. Ja som to nepovedal o ľuďoch. V tom úvode ste povedali, že ja som označil LGBTI + ľudí za pliagu. Ja som označil za pliagu ideológiu, nie ľudí a ten, kto túto časť relácie na Markíze pozrel až dokonca, bolo to tam jasne povedané, že nehovorím o ľuďoch, ale hovorím o ideológii. Za tým si pevne stojím. Táto ideológia je pliagou. Veď keď sa má pretláčať násilným spôsobom aj do škôl, do nemocníc, do spoločenského života to, že máme zrazu 71 pohlaví, že človek si môže...*“

Richard Dírer, moderátor: „*A kde sa to pretláča, pán Majerský?*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „*Moment. Ešte to nie je uzákonené, ale táto ideológia, ak bude uzákonená, ak táto progresívna ideológia, LGBTI ideológia, rodová rovnosť, gender ideológia, ak toto bude uzákonené, tak toto bude musieť byť pretavená aj do konkrétneho legislatívneho procesu. A poviem vám jeden príklad z Bratislavy. Jedna prestížna alebo prémiová škola v Bratislave raz do roka núti deti, alebo nútila deti, lebo už to nie je aktuálne, deti, chlapcov prezliekať sa za dievčatá, dievčatá za chlapcov. Ozval sa jeden rodič, potom sa ozval druhý rodič, potom škola si uvedomila, že zašli pridálek a zrušili to. My popierame základné biologické fakty. A toto ...*“

Richard Dírer, moderátor: „Škoda, pán Majerský, že nehovoríte o detskom centre v Trnave, kde riaditeľka centra nútila deti sa modliť, chodiť na púte, chodiť bosé, odriekať ružence, že o tej indoktrinácii katolíckej ideológie, že to pre Vás nie je téma.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ja hovorím o ideológii LGBTI. Hovorím o progresívnej ideológii.“

Richard Dírer, moderátor: „A ja hovorím o ideológii kresťanskej náuky, kde tiež...“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Na to sú fakty. Na tamto nemám fakty. Ja hovorím, na to, na čo sú fakty.“

Richard Dírer, moderátor: „To sú fakty.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ale to je pre mňa nové, čo ste mi povedali.“

Richard Dírer, moderátor: „Bol program, ktorý skúmalo ústredie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Ministerstvo práce a tento program museli pozastaviť. V Trnave nútili deti sa modliť. Nútili ich, nútili im náboženskú ideológiu. Čiže, že aký je v tom rozdiel, keď už to mám pritiahnúť za vlasy, nútenie náboženstva deťom, ktoré to nechcú a náhradným rodičom, ktorí to nechcú?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ako sa dá nútiť niekomu uveriť v Boha? Ved' to sa nedá. Ako sa dá niekomu nútiť, aby sa modlil?“

Richard Dírer, moderátor: „Ved' ja s tým súhlasím. Ja iba hovorím, že sa to deje a že proti tomuto neprotestujete. Asi sa zhodneme na tom, že článok 1 ústavy hovorí, že Slovensko sa neviaže na žiadnu ideológiu, ani náboženstvo a tak ako nechcete, aby sa teda pretláčala, použijem vaše slová, LGBTI ideológia, tak asi ani nechceme, aby sa v tomto štáte pretláčalo náboženstvo povinne pre deti, rodiny, ktoré ho jednoducho nechcú a odmietajú.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Môžeme pokračovať ďalej v ústave. Ústava hovorí aj o tom, že vychádzame z cyrilometodských tradícií a ústava hovorí aj o tom čl. 41, že manželstvo je výlučným zväzkom medzi mužom a ženou a toto máme v ústave. Prijali to poslanci ústavnou väčšinou. Máme to v zákonoch a zrazu...“

Richard Dírer, moderátor: „Ved' ja to nespochybňujem.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „A zrazu niekto príde a chce narušiť tento koncept, lebo salámovou metódou by sme mali, a to som povedal aj v tej relácii pred týždňom, najprv registrované partnerstvá, potom manželstvá homosexuálnych párov.“

Richard Dírer, moderátor: „A čo by bolo na tom také zlé?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Nechajte ma dopovedať. Potom by si povedali, chceme, aby deti homosexuálnych párov a manželov si adoptovali deti a myslím si, že toto by nebolo zdravé pre spoločnosť.“

Richard Dírer, moderátor: „To je, to je už Vaša teória, že pridávate salámovou metódou. A teraz to odľahčím. Kedysi ženy nemali volebné právo a dnes ho majú, tak asi nebudeme spochybňovať, že ženám to volebné právo patrí. A naozaj ľudská otázka. Prečo bránite mne mať partnerský vzťah s niekým, s kým chcem, aby ten človek mohol prevziať záväzky, či už v daňovej oblasti alebo zoznamovaním sa so zdravotným stavom, zdravotnú dokumentáciu. Povedzte mi, prečo mi v tom chcete brániť? Prečo ja nemám mať rovnaké práva, ako máte Vy?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Určite nebránim, aby ste mali partnerský vzťah s niekým. Toto som ani nepovedal. Toto ani netvrdím a KDH nie je stranou, ktorá chce liezť takýmto ľuďom do postele alebo ľuďom, rodinám do postelí alebo do spální. Toto určite nechceme robiť a toto nie je ani náš štýl. Čo sa týka dedenia, vlastníckych práv a podobných zákonných vecí, ale ved' to sa dá. Dedenie...“

Richard Dírer, moderátor: „Dá sa to...“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „...notárska zápisnica. Máme na to zákon. Dá sa to.“

Richard Dírer, moderátor: „...cez niekoľko potvrdení u notára. A prečo to nemôže byť jednoduché tak, ako u Vás? A nechcem teraz vyťahovať nejaké osobné veci z Vášho života.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ale ved'. Ale ved'. Hoci kto, kto by chcel niekomu ako v rámci dedičského konania...“

Richard Dírer, moderátor: „Musí ísť k notárovi a uzavrieť...“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „...musí ísť k notárovi. Ale to sa týka aj mňa, aj vás, hoci koho.“

Richard Dírer, moderátor: „Áno a mali by sme tu inštitút registrovaného partnerstva, ktorý by povoľoval aj Vám alebo pánu Kaliňákovi, keby nebol ženatý, ale žil by iba v nezáväznom zväzku so svojou partnerkou. Tak inštitút registrovaného partnerstva by dával šancu obom partnerom žiť v rovnoprávnom a plnohodnotnom zväzku. To je veľmi jednoduchá matematika.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ja osobne si myslím, že toto nie je celkom úprimné, lebo takáto legislatíva bola na stole. Viliam Karas priniesol riešenia takýchto komplikovaných...“

Richard Dírer, moderátor: „Áno. A politici ju zamietli.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Pani ministerka Dubovcová to stiahla zo stola. Dala to preč jednoducho preto, lebo tam nebol úprimný záujem.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja rozumiem a nechcem teraz, aby sme sa 15 minút o tom bavili. Už iba naozaj posledné dve otázky. Skúste mi odpovedať na otázku, prečo nemám mať rovnaké práva ako máte Vy? Prečo so svojím partnerom, hypoteticky, keby som nejakého mal, by som nemohol mať plnohodnotný a rovnoprávny vzťah tak, ako máte Vy?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Lebo popiera základné pravdy o človeku.“

Richard Dírer, moderátor: „Ale ja sa nechcem ženiť. Ja sa pýtam na vzťah.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ale veď to Vám nikto nebráni. Ja mám tiež známych priateľov, kamarátov, ktorí sú homosexuáli a dokonca niektorí sa mi aj ozvali a povedali, Milan, aj my pokladáme túto ideológiu za pliaгу. A naozaj sa mi niektorí ozvali. A oni nechcú, aby legislatíva bola menená...“

Richard Dírer, moderátor: „Posledná otázka. V rozhovore pre denník Sme ste povedali, Igor Matovič šíri kultúrne vojny, nenávisť, zlobu. My, KDH, chceme šíriť slušnosť a spravodlivosť. V čom sa nachádza tá slušnosť? Po tom všetkom, čo ste povedali práve teraz.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Tak dobre. Na základe expressis verbis, ktoré som použil v jednej relácii, mi hádam nechcete povedať, že KDH šíri kultúrne vojny. KDH je politickou stranou...“

Richard Dírer, moderátor: „To som nepovedal. Ja sa Vás pýtam, v čom je slušnosť a spravodlivosť.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „A poviem Vám. KDH je politickou stranou, ktorá šíri riešenia pre Slovensko, pre ľudí na Slovensku a za tým si stojím. Nikdy sme sa nepúšťali a v našom programe, ktorý má 200 strán, sme takéto veci neriešili. My sme riešili zlé zdravotníctvo, zlé školstvo, zlé cesty, prečo sa nevieme dostať z Bratislavy do Košíc po diaľnici. Ale vždy tu niekto podsúva túto tému, túto ideologickú tému na to, aby sa rozplynula kultúrna vojna a v tom je problém.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja viem. Ale, ale je tu, sú tu, sú tu aj iné otázky. Pán Majerský, podsúvate ju vy. Vy ste to otvorili. Novinári, novinári...“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Nie, ja som dostal takú otázku.“

Richard Dírer, moderátor: „Dostali ste tú otázku a Vy ste na to odpovedali tak, ako ste odpovedali. Dovoľte, posledná vec, ktorou ukončíme. Dovoľte mi venovať Vám toto tričko. Dajte si ho niekedy na seba. Skúste si to vyskúšať, aké je to, aké je to byť v tejto spoločnosti terčom. Páči sa.“

(moderátor Dírer dáva M. Majerskému čierne tričko s nápisom PLIAGA v dúhových farbách)

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ďakujem pekne.“

Richard Dírer, moderátor: „A aké je to byť, ako sa cíti človek, keď naňho politici útočia.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Každý jeden človek si zaslúži ľudskú dôstojnosť a za tým KDH vždy stálo. Každý má právo na ľudskú dôstojnosť a KDH bude vždy ochrancom ľudskej dôstojnosti.“

Richard Dírer, moderátor: „Tak potom, tak potom ten diskurz ale nemôže vyzeráť tak, ako ste to prezentovali. Pán Kaliňák, aby sme sa posunuli ďalej. Na Vás séria iných otázok.“

Robert KALIŇÁK, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Mám tu ešte zostať alebo?“

Richard Dírer, moderátor: „Nie, môžete zostať, môžete pokojne zostať.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ale ja by som predsa len možno jednou vetičkou rád reagoval.“

Richard Dírer, moderátor: „Chcete prekvapiť, že Smer by podporil registrované partnerstvá? Alebo nechcete prekvapiť?“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Pán redaktor. Sklamem Vás, pretože Smer dlhodobo hovorí, že toto nie je najpálčivejší problém Slovenskej republiky, ktorý dnes má.“

Richard Dírer, moderátor: „Určite nie je. Ja ho otváram iba preto, lebo sú tu vyjadrenia politikov.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Súhlasím. A myslím, že je omnoho viacej vecí, ktoré treba riešiť. Navyše, už dnes ten zákon, keď len Vám tak odskočím, ako ste hovorili o tom dedení, aj dnes už vlastne môžete dediť. Podľa zákona. Dokonca zo zákona dedíte, pretože už dnes zákon predpokladá osoby žijúce v spoločnej domácnosti. A akonáhle nemáte deti, tak samozrejme dedíte Vy, ale deti napriek tomu, akokoľvek by ste z akéhokoľvek vzťahu tie deti mali, sú neopomenuteľný dedič, tzn. vždy budú na prvom mieste bez ohľadu na to, aké registrované formy akýchkoľvek partnerstiev by ste prijali.“

Richard Dírer, moderátor: „Ale pravdepodobnosť toho, že by LGBTI páry mali deti, je naozaj minimálna.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Dobre. Ale viete, čo som tým myslel. Viete, čo som tým myslel. Ja to nie vždy považujem, len jedna poznámka. Ja to nie vždy považujem za úplne úprimné to, o čom sme tu mali teraz štvrtšhodinku diskurz.“

Richard Dírer, moderátor: „Nebola to štvrt hodinka, pán Kaliňák.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Dobre. 10 minút. Jedno, aké číslo to je. Skrátka. 11:15, relácia začína o 11. asi sme meškali kvôli pani prezidentke.“

Richard Dírer, moderátor: „Dobre, lebo na to kladiete dôraz. Dobre, môžete pokračovať. Máte čas.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Bolo to rozhodne zaujímavé. Čiže len jedna vec, čo by som chcel k tomu dodať. Bral by som to za absolútne úprimné vtedy, kedy by sme sa tu takto rozohňovali v momente, keď redaktor denníka Sme povedal, že tí, ktorí sa nechcú očkovať, by mali kvičať ako svine na bitútku. Po tom, čo televízia Markíza povedala, že protestujúci sú dezoláti a po tom, čo minister vlády povedal, že ľudia, ktorí vyjadrujú svoj opačný názor, sú opice. To boli všetko veci priamo smerované k ľuďom, nie k ideológiám a v tom čase...“

Richard Dírer, moderátor: „Za čo sa televízia Markíza ospravedlnila...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „To, prepáčte. Nemusíte ich brániť, však to nie je útok smerom ku Vám. Ja len hovorím všeobecne, že úprimne hovorím o tom, že ak by tie médiá, Denník N, Sme a všetci reagovali zakaždým, keď Igor Matovič začal ešte v roku 2010 ľudí nazývať bastardami a všetkým tým možným, potom by som chápal celú túto vlastne prvú hru, ktorá tu bola. Ale uplatníme rovnaký meter potom na všetkých, pretože to sa vlastne nedialo a práve to zhrubuje, dá sa povedať, tú politiku, v ktorej sa nachádzame. A namiesto toho, aby sme išli do tých najpálčivejších problémov, ktoré bezpochyby trápia aj Vás, aj mnohých ďalších, tak riešime práve takéto hádky, ktoré sú častokrát vytrhnuté z kontextu a naozaj problém tých písmenok za tým B, je naozaj zásadný, lebo to už nesúvisí s vašou preferenciou...“

Richard Dírer, moderátor: „Áno, ale my nehovoríme ani o LGB, nie len o písmenkách za tým. Ale dobre...“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „...a potom všetky tie ostatné už menia samotnú podstatu. Ale nevenujme sa tomu, lebo naozaj to je problém, ktorý my sme riešiť nechceli. Nemáme potrebu riešiť.“

Richard Dírer, moderátor: „Pozrite sa, ak ste chceli, ak ste chceli povedať, že médiá sa neozývajú voči niekedy urážlivému a vulgárnemu slovníku Igora Matoviča, tak Vám tu teraz môžem zodpovedne povedať, že Igor Matovič používa v mnohých prípadoch dehonestujúci, vulgárny a urážlivý slovník aj voči LGBTI komunite nielen, ale aj, čiže preto hovorím o politikoch, ako takých. Bola zhoda okolností, že pán predseda KDH tu teraz sedí a reagoval som na vec, ktorá sa stala pred týždňom. A už iba posledná poznámka. A súhlasím s Vami, že táto krajina má množstvo iných a dôležitejších problémov. Ja iba nechcem, aby sme si pred vulgarizmami a útokmi na túto skupinu obyvateľov zatvárali oči.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Súhlasím.“

Richard Dírer, moderátor: „Pán predseda KDH?“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ak môžem. Ja si budem dávať pozor naozaj na slová, aby som ani štipkou neurazil nejakú komunitu alebo skupinu ľudí, aby sa niekto nedotkol, teda aby som sa nikoho nedotkol. Ale ak niekto v relácii povie, politička, ktorá je poslankyňou Národnej rady, že komunisti sú pliahou, tak toto je vážna vec. Ktovie, či aj tá politička nemala niekoho z rodiny, kto bol alebo je členom komunistickej strany.“

Richard Dírer, moderátor: „Neviem o kom hovoríte, naozaj, neviem o kom hovoríte, takže neviem na to zareagovať.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Na jednej z relácií. Ja som si pozrel viacero rozhovorov politikov. Niektorí sa ma zastali. Niektorí sa výrazným spôsobom zastali. Niektorí útočili na moju osobu. Útočili na KDH. Ale ja som hovoril o ideológii a konkrétna politička, poslankyňa Národnej rady hovorila o komunistoch, ako o ľuďoch. A jasne a zreteľne to povedala.“

Richard Dírer, moderátor: „Máme to uzavreté. Zhodli sme sa, že sa nezhodneme, že máme odlišný názor naozaj na túto vec a moja prosba v tom celom bola iba, že prosím, vážte slová, aby sme si, napríklad ako ja, nemuseli každý deň prečítať, že potom, čo ma mater porodila, behal lekár s mojím plodom v ruke pol dňa okolo nemocnice, lebo sa nevedel rozhodnúť, či som hovno alebo plod. A ja iba hovorím, ospravedlňujem sa aj Rade pre mediálne služby za toto slovo. Ja iba hovorím, že tieto vaše výroky spôsobujú to, že dostávame stovky a tisíce takýchto tupých, nevraživých, dehonestujúcich a vulgárnych komentárov, že preto majú politici vážiť svoje slová, aké ich používajú.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Určite áno. Mne sa vyhrážali smrťou, zabitím, rozbitím hlavy a tak ďalej.“

Richard Dírer, moderátor: „Ja viem, že nie som žiadna výnimka. Ja to absolútne viem. Dobré. Poďme na pána Kaliňáka, lebo už sa teší určite na svoje otázky. (...)“

(...)

Richard Dírer, moderátor: „Predseda KDH Milan Majerský, ďakujem za návštevu v štúdiu.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Ďakujem veľmi pekne.“

Richard Dírer, moderátor: „Nezabudnite si to tričko.“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „Nezabudnem.“

Richard Dírer, moderátor: „Robert Kaliňák zo Smeru slovenskej sociálnej demokracie, ďakujem aj Vám. Vy dnes odchádzate bez trička, musíte sa nabudúce viac snažiť. Pekný deň ešte.“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „Ďakujem pekne a želám, nech po voľbách teda Slovensko začne byť stabilné a prosperujúce.“

Richard Dírer, moderátor: „Nech to znamená už čokoľvek vo Vašej hantírke. No a vám ďakujem za pozornosť. O týždeň tu bude s vami kolega Rasťo Iliev, hosťami budú lídri kandidátiek PS Michal Šimečka a OĽaNO Erika Jurinová. Prežite ešte pekný zvyšok nedele, dovidenia.“

* * *

Pri posúdení predmetného programu je podľa Kancelárie Rady potrebné zohľadniť skutočnosť, že predmetný program *V politike* bol odvysielaný naživo dňa 10. 9. 2023 **v období pred parlamentnými voľbami**, ktoré sa uskutočnili 30. 9. 2024. Téma práv LGBTI+ ľudí, LGBTI+ komunity, gender, resp. tzv. „LGBT ideológie“ bola v tomto predvolebnom období **jednou z výrazných tém politických kampaní viacerých politických strán a na voličov mala značný polarizačný účinok.**

Dialóg medzi moderátorom predmetného programu *V politike* a predsedom KDH Milanom Majerským začal moderátorovým vstupom, v ktorom spomenul udalosť zo dňa 3. 9. 2023, kedy M. Majerský v programe TV Markíza *Na telo* odpovedal na otázku položenú jedným z divákov, či je pre Slovensko väčšia hrozba korupcia alebo LGBTI, a to tým spôsobom, že obidve sú nešťastím ktorejkoľvek krajiny, nielen Slovenska. M. Majerský uviedol, že sú to „pliagy“, ktoré ničia ktorúkoľvek krajinu. Moderátor následne reagoval a opýtal sa, či LGBTI nazýva „pliaga“. M. Majerský odpovedal: „Aj korupcia, aj LGBTI môžu zlikvidovať národ ako taký.“

Druhým hosťom predmetného programu *V politike* bol Robert Kaliňák, člen strany Smer-SD, pri ktorom Kancelária Rady neregistruje, že by sa v minulosti k téme LGBTI+ komunity intenzívnejšie vyjadroval, resp. možno konštatovať, že nebol známy svojimi vyjadreniami na túto tému.

Možno teda konštatovať, že v rámci tejto témy M. Majerský v dialógu s moderátorom vysvetľoval svoje vyjadrenie na tému LGBTI+ o „pliage“ a zároveň prezentoval názor, ktorý možno nazvať konzervatívnym, resp. katolíckym, zatiaľ čo názor komunity LGBTI+ ľudí, resp. názor zastávajúci sa práv

LGBTI+ ľudí nebol hosťami programu zastúpený. Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že v prípade, ak je hosťom programu zástupca len jedného politického prúdu, je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a argumentov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť prezentovaných informácií a mal by konfrontovať kontroverzné alebo jednostranné tvrdenia hosťa s názormi a argumentmi druhej strany.

Všeobecným východiskom posudzovania diskusných programov je skutočnosť, že obsah diskusného programu tvoria v prevažnej miere hodnotiace komentáre, resp. hodnotiace úsudky, pri ktorých je posudzovanie pravdivosti nemožné a vylúčené a ktoré požívajú vysokú mieru slobody prejavu. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že povinnosť zabezpečiť objektivitu a nestrannosť diskusných programov aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. okrem iného spočíva aj vo vyvažovaní kontroverzných, sporných či jednostranných pohľadov. Ak v programe odznejú jednostranné alebo kontroverzné vyjadrenia (hodnotenia alebo tvrdenia) zo strany hosťa programu, alebo také závažné vyjadrenia (hodnotenia alebo tvrdenia), ktoré napríklad majú potenciál vyvolať znepokojenie alebo rozhorčenie verejnosti, vyvolať averziu, odpor, nevraživosť, nenávisť alebo nepriateľský, odsudzujúci alebo negatívny postoj voči skupine ľudí, negatívne sa dotknúť povesti osôb, ľudskej dôstojnosti alebo iných osobnostných práv osôb, z ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. vyplýva povinnosť zabezpečiť vyváženú takýchto vyjadrení a to prostredníctvom reakcie moderátora na takéto vyjadrenia prítomného hosťa. Nie je v právomoci Rady presne stanoviť, akým spôsobom má moderátor programu v konkrétnych situáciách reagovať. Vo všeobecnosti však možno konštatovať, že moderátor môže reagovať napríklad uvedením iných relevantných názorov, pohľadov alebo relevantných protiargumentov, resp. upozornením na skutočnosť, že na predmetnú tému existuje aj iný relevantný pohľad, spresňovaním uvádzaných informácií, upozornením na prílišnú paušálnosť tvrdení hosťa, prezentovaním stanoviska dotknutých osôb, kladením vyjasňujúcich alebo doplňujúcich otázok, ktoré by vyzývali hosťa programu, aby svoje vyjadrenia bližšie vysvetlil.

Ako už bolo uvedené vyššie, pri posudzovaní predmetného programu *V politike* z hľadiska možného porušenia povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu je potrebné komplexne posúdiť **objektivitu a nestrannosť programu ako celku**, a to so zreteľom na **prístup a spôsob vedenia diskusie moderátorom a na otázku, či prístup moderátora a jeho spôsob vedenia diskusie mal vplyv na objektivitu a nestrannosť programu ako celku**.

K povinnosti moderátora reagovať na negatívne stereotypizujúce a stigmatizujúce vyjadrenia pri zabezpečovaní objektivitu a nestrannosti programu:

Pre posúdenie otázky, či prístup moderátora predmetného programu a jeho spôsob vedenia diskusie mal vplyv na objektivitu a nestrannosť programu ako celku, je kľúčové **vymedzenie obsahu povinnosti moderátora pri zabezpečovaní objektivitu a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky**.

O účele zákonnej povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajstva alebo programu aktuálnej publicistiky Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. decembra 2014 uviedol, cit.: „... **účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektivitu a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie** (pozn.: v súčasnosti v rámci spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a s tým spojenou právomocou Rady pre mediálne služby) **ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru) (...)** a to v tom smere, že týmto zákonným obmedzením slobody prejavu v zmysle jeho textácie sa **má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti**

(...) zároveň môžu, (...) znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti.“

Z vyššie uvedeného nálezu Ústavného súdu SR možno vyvodiť, že ak v programe odznejú alebo sú spomenuté vyjadrenia, ktoré pri ich jednostrannosti zároveň môžu znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti, moderátor má povinnosť reagovať na tieto vyjadrenia tak, aby svojou reakciou prispel k ochrane týchto ústavných záujmov.

Z vyššie uvedeného nálezu Ústavného súdu SR ďalej vyplýva, že účelom povinnosti moderátora programu je reagovať na zovšeobecňujúce a paušalizujúce negatívne vyjadrenia voči nejakej skupine, napríklad voči národnostnej, sexuálnej, etnickej alebo inej skupine, resp. menšine (tzv. negatívna stereotypizácia), je ochrana ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, napríklad **ochrana práv a slobôd iných** osôb alebo verejného poriadku.

Hoci sloboda prejavu chráni aj emotívne a expresívne vyjadrenia, podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné veľmi citlivo posudzovať zovšeobecňujúce, stereotypizujúce, paušálne resp. „nálepkujúce“ negatívne vyjadrenia na adresu celých spoločenských skupín a menšín, vrátane sexuálnych menšín, a to z dôvodu veľmi negatívneho vplyvu takýchto vyjadrení na ich ľudskú dôstojnosť a bezpečnosť.

Rozsah a intenzitu povinnosti moderátora reagovať na negatívne zovšeobecňujúce, negatívne stereotypizujúce, paušálne resp. „nálepkujúce“ negatívne vyjadrenia voči spoločenským skupinám teda možno vyvodiť z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, týkajúcej sa vzťahu slobody prejavu a nenávisťných prejavov.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach výslovne uvádza, že je „*obzvlášť citlivý voči paušálnym tvrdeniam, ktoré útočia na celé etnické, náboženské alebo iné skupiny, alebo ich vrhajú do zlého svetla*“ ako aj na prípady „*zovšeobecňujúcich negatívnych tvrdení*“ (napr. rozhodnutie *Perinçek v. Švajčiarsko*).

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí *Savva Terentyev v. Rusko* zdôraznil, že zraniteľnosť nejakej skupiny odôvodňuje jej **zvýšenú ochranu**, pričom takúto skupinu vymedzil ako „*nechránenú menšinu alebo skupinu, ktorá má históriu útlaku alebo nerovnosti alebo ktorá čelí hlboko zakoreneným predsudkom, nepriateľstvu a diskriminácii, alebo ktorá je zraniteľná z nejakého iného dôvodu, a preto v zásade môže potrebovať zvýšenú ochranu pred útokmi spáchanými urážaním, zosmiešňovaním alebo ohováraním* (porovnaj rozsudok *Soulas a iní v. Francúzsko*, č. 15948/03, §§ 36-41, 10. júl 2008; *Le Pen v. Francúzsko*, citované vyššie; a *Féret v. Belgicko*, č. 15615/07, §§ 69-73 a 78, 16. júl 2009, kde namietané výroky boli namierené proti neeurópskym komunitám prisťahovalcov vo Francúzsku, resp. v Belgicku; *Balsytė-Lideikienė v. Litva*, č. 72596/01, § 78, 4. november 2008, kde sa namietané výroky týkali národnostných menšín v Litve krátko po obnovení jej nezávislosti v roku 1990; alebo *Vejdeland a iní*, citované vyššie, § 54, kde bol namietaný výrok namierený proti homosexuálom).“

Európsky súd pre ľudské práva už viackrát posudzoval prípady hanobenia alebo podnecovania nenávisťi voči ľuďom z LGBTI+ komunity, a konkrétne aj prípad nazývania ľudí z LGBTI+ komunity hanlivými výrazmi. Napríklad v rozhodnutí *Lilliendahl v. Island* Európsky súd pre ľudské práva uviedol: „*V danom prípade Súd nevidí dôvod nesúhlasit s posúdením Najvyššieho súdu, že komentáre sťažovateľa boli „závažné, vážne zraňujúce a predpojaté“. Ako odôvodnil Najvyšší súd, použitie výrazov kynvilla (sexuálna úchylka) a kynvillingar (sexuálny deviant) na označenie homosexuálnych osôb, najmä v spojení s jasným vyjadrením odporu, robí z výrokov sťažovateľa také, ktoré podporujú netoleranciu a odpor voči homosexuálnym osobám.“*

V rozhodnutí *Beizaras a Levickas v. Litva* Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že sexuálna orientácia a sexuálne sebaurčenie spadajú do sféry súkromia a sú chránené právom na súkromie, a výslovne uviedol: „...pojem "súkromný život" je široký pojem, ktorý nemožno vyčerpávajúco definovať a ktorý zahŕňa aj fyzickú a psychickú integritu osoby. Také prvky ako sexuálna orientácia a sexuálny život osoby patria do osobnej sféry chránenej článkom 8 (... pre širší kontext pozri aj *Van Kück proti Nemecku*, § 78, o sexuálnom sebaurčení, ktoré predstavuje jeden z aspektov práva osoby na rešpektovanie jej súkromného života).“

V rozhodnutí *Féret v. Belgicko* Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „útoky na osoby urážaním, zosmiešňovaním alebo hanobením určitej časti obyvateľstva a konkrétnych skupín obyvateľstva“ sú dôvodom na to, aby štátne orgány dali prednosť boju proti takýmto prejavom pred „slobodou prejavu uplatňovanou nezodpovedným spôsobom, ktorá ohrozuje dôstojnosť a dokonca bezpečnosť týchto častí alebo skupín obyvateľstva“.

Potreba chrániť ľudí z LGBTI+ komunity pred neznášanlivosťou je obsiahnutá aj v dokumentoch Rady Európy. Výbor ministrov Rady Európy v Odporúčaní CM/Rec(2010)5 o opatreniach na boj proti diskriminácii na základe sexuálnej orientácie alebo rodovej identity zo dňa 31. marca 2010 uviedol: „Výbor ministrov (...) uznávajúc, že lesby, gejovia, bisexuálne a transrodové osoby po celé stáročia boli a naďalej sú vystavené homofóbii, transfóbii a iným formám neznášanlivosti a diskriminácie z dôvodu ich sexuálnej orientácie alebo rodovej identity, dokonca aj vo vlastnej rodine – vrátane kriminalizácie, marginalizácie, sociálneho vylúčenia a násilia – a že na zabezpečenie plného uplatňovania ľudských práv týchto osôb treba prijať konkrétne opatrenia; (...) zdôrazňujúc, že diskriminácii a sociálnemu vylúčeniu založenému na sexuálnej orientácii alebo rodovej identite možno najlepšie čeliť prostredníctvom opatrení zameraných na osoby vystavené takejto forme diskriminácie alebo vylúčenia a na spoločnosť ako celok, odporúča, aby členské štáty: (...) 2. zabezpečili prijatie a účinnú realizáciu legislatívnych a iných opatrení na boj proti diskriminácii na základe sexuálnej orientácie alebo rodovej identity, zabezpečili dodržiavanie ľudských práv lesbiem, gejov, bisexuálnych a transrodových osôb, a **podporovali znášanlivosť voči nim**“.

Európsky súd pre ľudské práva zároveň v rozhodnutí *Perinçek v. Švajčiarsko* zdôraznil, že pri posudzovaní, či zásah do slobody prejavu bol oprávnený a nevyhnutný v demokratickej spoločnosti, je potrebné zohľadniť „...**či boli vyhlásenia urobené v napätej politickej alebo spoločenskej situácii; prítomnosť takéhoto pozadia vo všeobecnosti viedla k tomu, že Súd akceptoval, že určitá forma zásahu proti takýmto vyhláseniam bola dôvodná.**“

Aj odborná literatúra zaoberajúca vzťahom slobody prejavu a nenávisťných prejavov zastáva názor, že **podnecovanie nenávisťi zo strany politikov voči určitým spoločenským skupinám v dobe spoločenského napätia a krízy je veľmi nebezpečné a že existuje potreba zabrániť takýmto prejavom:** „...určité skupiny, ktoré sú pri moci, môžu byť naklonené vytváraniu falošných terčov, aby odvrátili pozornosť nás od skutočných dôvodov krízy a zhoršenia životných podmienok. (...) Poučenia z minulosti, dokonca z nedávnej minulosti, nám ukazujú, aké môže byť nebezpečné, keď sa umožní rétorika a slovné prejavy zobrazujúce niektoré sociálne alebo etnické skupiny ako „parazitov“ alebo ako skupiny s kriminálnymi a protizákonnými sklonmi a aktivitami. Nahromadenie takejto propagandy, najmä prostredníctvom sociálnych médií, môže vydláždiť cestu k stupňovaniu nepriateľstva voči takýmto skupinám a pripraviť pôdu pre hromadné vyhánanie, pogromy a dokonca aj genocídu. Preto existuje naliehavá potreba zabrániť takýmto slovným prejavom a rétorike. Priamy zdroj takéhoto obmedzenia na medzinárodnej úrovni je jasne zakotvený v článkoch 19 a 20 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach...“¹

¹ Marcelli, F.: Repression of Hate Speech: Its Foundations in International and European law, s. 17. In: Hate Crime and Hate Speech in Europe: Comprehensive Analysis of International Law Principles, EU-wide Study and National Assessments.

Možno konštatovať, že výraz „pliaga“ použitý M. Majerským v súvislosti s pojmom „LGBTI+“, v prípade, ak je pochopený ako smerujúci voči ľuďom z LGBTI+ komunity (v zmysle, že ľudia z LGBTI+ komunity sú pliaga), ktorí sú zároveň zraniteľnou skupinou, môže mať na týchto ľuďoch **závažný stigmatizujúci a dehumanizujúci dopad**.

Ako už bolo uvedené vyššie, predmetný program *V politike* bol odvysielaný naživo dňa 10. 9. 2023, teda v období **krátko pred parlamentnými voľbami**, ktoré sa uskutočnili 30. 9. 2024. Téma LGBTI+ komunity, práv LGBTI+ komunity, resp. téma tzv. „LGBTI+ ideológie“ bola v tomto predvolebnom období predmetom politického zápasu, bola jednou z hlavných tém predvolebných kampaní viacerých politických strán, téma LGBTI+ **bola často spomínaná negatívne v tom zmysle, že ohrozuje Slovensko a jeho kultúru**, čo následne prispievalo k zvýšeniu spoločenského napätia a malo na občanov a voličov **polarizujúci účinok**.

Ako možno vyvodiť z vyššie uvedeného nálezu Ústavného súdu SR a z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, povinnosť vysielateľa zabezpečiť prostredníctvom moderátora programu reakciu na kontroverzné, jednostranné a závažné vyjadrenia v záujme ochrany práv iných má osobitný význam najmä **v situácii spoločenského napätia a polarizácie, a ešte viac to platí v predvolebnom období alebo v čase volebnej kampane**.

Navyše, z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva **osobitná povinnosť politikov** zdržať sa vyjadrení, ktoré by mohli vyvolať neznášanlivosť alebo nenávisť. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí *Erbakan v. Turecko* uviedol, cit.: *„Zdôrazňujúc, že boj proti všetkým formám neznášanlivosti je neoddeliteľnou súčasťou ochrany ľudských práv, je mimoriadne dôležité, aby sa politici vo svojich verejných prejavoch vyhli šíreniu slov, ktoré môžu živiť neznášanlivosť.“*

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva teda vyplýva, že **povinnosť politikov zdržať sa vyjadrení, ktoré by mohli vyvolať neznášanlivosť alebo nenávisť, je o to väčšia v predvolebnom období alebo v čase volebnej kampane**. V rozhodnutí *Féret v. Belgicko* Európsky súd pre ľudské práva uviedol: *„Ak v rámci volebného kontextu musia politické strany požívať širokú slobodu prejavu, na to aby sa pokúsili presvedčiť svojich voličov, v prípade rasistického alebo xenofóbneho prejavu tento kontext prispieva k vyvolaniu nenávisťi a neznášanlivosti, pod vplyvom okolností sa názory kandidátov sa stávajú čoraz pevnejšími a slogany alebo stereotypné heslá vyhrávajú nad rozumnými argumentmi. Vplyv rasistického a xenofóbneho prejavu sa potom stáva väčším a škodlivejším.“* Európsky súd pre ľudské práva podobne aj v rozhodnutí *Sanchez v. Francúzsko* konštatoval, že *„v kontexte volieb“* je vplyv nenávisťných prejavov ešte *„väčší a škodlivejší“*.

S prihliadnutím na vyššie uvedené právne východiská možno konštatovať, že z účelu zákonnej povinnosti objektivity a nestrannosti programu podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. vyplýva, že ak hosť programu použije hanobiace, zovšeobecňujúce alebo paušalizujúce negatívne vyjadrenie voči niektorej skupine ľudí (napríklad voči národnostnej či etnickej skupine alebo sexuálnej menšine), ktoré má potenciál vyvolať averziu, odpor, nevraživosť, nenávisť, odcudzujúci alebo negatívny postoj voči tejto skupine ľudí, alebo ak je v programe takéto vyjadrenie spomenuté, moderátor programu je povinný svojimi reakciami vyvažovať vyznenie takéhoto vyjadrenia a ochraňovať tak práva týchto osôb, napríklad ich ľudskú dôstojnosť. V predmetnom prípade moderátor programu konfrontoval hosťa programu M. Majerského s jeho kontroverzným výrokom o „pliage“, týkajúcim sa témy LGBTI+, ktorý odznel v inej politickej diskusii - v programe TV Markíza *Na telo*. Následne na to začala diskusia na túto tému medzi moderátorom a M. Majerským. Z účelu zákonnej povinnosti objektivity a z povinnosti moderátora chrániť ústavné záujmy, napr. práva iných osôb, vyplýva, že nie je podstatné, či kontroverzný alebo závažný výrok ohrozujúci práva iných osôb prednesie v programe priamo hosť programu alebo či moderátor v programe otvorí, resp. nastolí tému tohto výroku a konfrontuje hosťa programu s jeho výrokom, ktorý predniesol v minulosti. V oboch prípadoch bol výrok ohrozujúci práva iných osôb v programe spomenutý, resp. v ňom zaznel, a z hľadiska účelu

povinnosti objektivity je moderátor povinný na tento výrok reagovať, chrániť tak práva iných osôb a napríklad hosťa s týmto výrokom konfrontovať.

Treba uviesť, že je potrebné rešpektovať redakčnú nezávislosť vysielateľa v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. a možno súhlasiť s vyjadrením účastníka konania v tom, že výber hostí spadá plne do kompetencie vysielateľa. Rovnako možno súhlasiť s tvrdením účastníka konania, že zákon č. 264/2022 Z. z. nezakazuje využívanie konkrétneho spôsobu alebo formy dramaturgického spracovania programu. Je potrebné zdôrazniť, že prítomnosť hodnotiacich úsudkov a komentárov sa v programe typovo zaradenom do politickej publicistiky aj očakáva. Možno tiež súhlasiť s tým, že v takýchto programoch je vzhľadom na okolnosti dôvodné očakávať zásah moderátora v podobe prípadnej korekcie, vyváženia, či dania sporných informácií do kontextu a úloha moderátora nemá byť pasívna.

Možno skonštatovať, že predošlé vyjadrenie M. Majerského v programe TV Markíza *Na telo*, ktorým označil LGBTI+ za „pliagu“ mohlo byť pre moderátora programu *V politike* Richarda Dírera aj osobne veľmi citlivé z dôvodu, že sám je členom LGBTI+ komunity (sám sa verejne k LGBTI+ komunite prihlásil počas vysielania iného vydania programu *V politike* v júni 2022).² Výrok M. Majerského, že LGBTI+ je „pliaga“, možno považovať za mimoriadne kontroverzný a vyvolávajúci silné negatívne emócie a reakcie aj z dôvodu, že na Zámockej ulici v Bratislave boli v októbri 2022 zavraždení dvaja ľudia - príslušníci LGBTI+ komunity.

Téma LGBTI+ komunity je celkovo na Slovensku veľmi citlivá a polarizujúca. Dlhodobu o tom svedčia aj prieskumy verejnej mienky. Najväčší celoslovenský prieskum z roku 2017 uskutočnila Iniciatíva Inakosť prostredníctvom online dotazníkov. Výstupom toho prieskumu je, že lesby, geovia, bisexuálni a transrodoví ľudia, ktorí sa zapojili do celoslovenského LGBT prieskumu, považujú za najzávažnejší problém LGBT ľudí na Slovensku (81,9 % respondentov a respondentiek) **predsudky, stereotypy, nepochopenie a ignoranciu LGBT ľudí**. Ide o postoj spoločnosti, štátnych inštitúcií a ľudí v ich okolí, ktorý sa ich dotýka. 66,7 % trápí najmä nedostatok všeobecnej rovnosti, akceptácie a chýbajúcich zákonných práv. To potvrdili aj ich odpovede na iné otázky z ktorých vyplýva, že akceptácia LGBT ľudí v spoločnosti a zákonnej oblasti nenapreduje. 52,7 % považuje za najzávažnejší problém stigmatizáciu, nadávky, šikanu v škole. Túto skutočnosť potvrdil aj prieskum Agentúry EÚ pre základné práva z roku 2012, ako aj prieskumy Štátnej školskej inšpekcie, z ktorých vyplýva, že najväčší počet študentov má problém so spolužiakmi s inou sexuálnou orientáciou. 47,1 % respondentov a respondentiek považuje za najzávažnejší problém nemožnosť uzavrieť partnerský zväzok. Predpokladáme, že išlo najmä o tých respondentov a respondentky, ktorí majú partnerský vzťah (tých bolo 46,6 %). Náboženská opozícia je problémom pre 33,9 % respondentov a respondentiek. Jedna tretina vníma ako problém iniciatívy náboženských predstaviteľov, resp. konzervatívnych zoskupení, ktoré posledné roky aktívne vystupujú voči právam LGBT ľudí, čo má vplyv aj na politiku v tejto problematike.³

Z prieskumov Inštitútu pre verejné otázky (IVO) z roku 2017 vyplýva, že na Slovensku je stále prítomná pomerne silná intolerancia k národnostným, náboženským či sexuálnym menšinám. Viac než polovica mladých (54 %) by mala podľa prieskumu problém s migrantmi z ekonomicky slabších krajín a **približne dvom pätinám prekážajú rôzne sexuálne menšiny**.⁴

Ako už Kancelária Rady vyššie uviedla, vyššie uvedené prieskumy odzrkadľujú skutočnosť, že v tomto prípade ide o dlhodobu napätú spoločenskú a v čase vysielania predmetného programu aj politickú

² Článok „Aký máte s nami problém? spýtal sa moderátor Dírer v gay tričku poslanca Gyimesiho“, dostupný na <https://www.omeiach.com/tv/23012-aky-mate-s-nami-problem-spytal-sa-moderator-direr-v-gay-tricku-poslanca-gyimesiho-video>

³ Článok „Akým problémom čelia LGBT ľudia na Slovensku“, Iniciatíva Inakosť (inakost.sk), <https://inakost.sk/akym-problemom-celia-lgbt-ludia-na-slovensku/>.

⁴ Článok „Štyri pätiny mladých Slovákov by nechceli za suseda extrémistu ani rómsku rodinu“, denník Pravda, <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/449430-styri-patiny-mladych-slovakov-by-nechceli-za-suseda-extremistu-ani-romsku-rodinu/>.

situáciu. V takejto spoločenskej situácii je v súlade s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva *Perinçek v. Švajčiarsko* vo väčšej miere akceptovaná a dôvodná určitá forma zásahu proti vyjadreniam vyhláseným v takejto situácii. Ako už bolo uvedené vyššie, v zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 sa v programoch aktuálnej publicistiky zabezpečuje ochrana ústavných záujmov (v tomto prípade práv a slobôd zraniteľných skupín a menšín a verejného poriadku) prostredníctvom vstupov a reakcií moderátora.

K právnemu posudzovaniu prístupu moderátora k vedeniu politickej diskusie v programe aktuálnej publicistiky:

Pri posudzovaní prístupu moderátora predmetného programu je potrebné zohľadniť, že podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. „*Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.*“

Kancelária podotýka, že je potrebné rozlišovať na jednej strane posudzovanie štýlu a prístupu moderátora k vedeniu diskusného programu a na druhej strane posudzovanie objektivity a nestrannosti programu ako celku.

Rada na základe § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., zohľadňujúc vyššie uvedený § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z., **nemá právomoc** samostatne posudzovať prístup moderátora k vedeniu diskusie z hľadiska štýlu, etikety, miery konfrontačnosti, emotívnosti alebo róznosti, výrazových prostriedkov alebo použitých slovných formulácií, ale **má právomoc posudzovať to, či tento spôsob vedenia diskusie moderátorom mal alebo nemal negatívny vplyv na objektivitu a nestrannosť programu ako celku**. Ak by Rada udelila sankciu iba za porušenie etikety alebo za prílišnú konfrontačnosť alebo emotívnosť moderátora, bez toho, aby tento spôsob vedenia diskusie moderátorom mal zároveň negatívny vplyv na objektivitu a nestrannosť programu ako celku, išlo by o prekročenie zákonnej právomoci Rady a porušenie slobody prejavu vysielateľa.

V právomoci Rady teda napríklad nie je posudzovať ani porušenie zásad správania novinára obsiahnutých napríklad v Etickom kódexe novinára prijatého Asociáciou na ochranu novinárskej etiky,⁵ pretože teoreticky ani samotné porušenie Etického kódexu novinára zo strany moderátora v nejakom konkrétnom momente programu ešte nemusí automaticky spôsobiť narušenie objektivity a nestrannosti predmetného programu ako celku.

V právomoci Rady nie je ani posudzovať to, či bol prístup moderátora k vedeniu predmetnej diskusie v súlade alebo v rozpore so zaužívanými predstavami o správaní moderátorov politických diskusií alebo s teoretickými názormi o žiadúcom a nežiadúcom správaní moderátora obsiahnutými v odbornej literatúre z oblasti teórie žurnalistiky. Ani taký štýl vedenia diskusie moderátorom, ktorý je podľa zaužívaných predstáv alebo očakávaní príliš konfrontačný alebo emotívny, ešte automaticky nemusí znamenať narušenie objektivity a nestrannosti programu. Dodržanie objektivity a nestrannosti sa posudzuje podľa objektívneho dopadu aktivity moderátora na objektivitu a nestrannosť programu ako celku – dodržanie povinnosti objektivity a nestrannosti automaticky nezávisí od zvoleného moderátorského štýlu.

K otázke neutrálneho prístupu moderátora k vedeniu politickej diskusie:

Podľa odbornej literatúry možno koncept objektivity vykladať ako súhrn kritérií faktickosti a nestrannosti. Nestrannosť je vnímaná ako druhá zložka objektivity a je zložená z kritéria **vyváženosti/absencie stránenia** (balance/non-partisanship) a kritéria **neutrálnej prezentácie**. Vyváženosť je interpretovaná ako rovnováha medzi stranami, a je meraná veľkosťou priestoru venovaného jednotlivým stranám (tzn. prítomnosť alebo neprítomnosť stranických názorov, stanovísk,

⁵ Dostupné na <https://ssn.sk/eticky-kodex-novinara/>

prípadne kladných a záporných hodnotení strán).⁶ Odborná literatúra k absencii stránenia napríklad uvádza: „Striktní požadavek na absenci stranění ve smyslu přesné vyváženosti podle Westerståhla lze použít jen v některých situacích: „V mnoha případech je přirozenější namísto přísné nestrannosti použít volnější výklad vyváženosti, tedy že by měl zaznít názor všech důležitých stran, pokud je to možné. Menší nebo větší odchylky od absolutní rovnoáhy mohou být tolerovány, pokud je to odůvodněno například aktuální nedostupností zdrojů nebo jinými okolnostmi.““⁷

K požiadavke **neutrálnej prezentácie** odborná literatúra uvádza: „*Neutrální prezentace vylučuje takové způsoby zpracování a stavby výsledné zprávy, ze kterých je patrné autorovo hodnocení událostí, osobní názory a preference nebo favorizace či defavorizace aktérů. Požadavek tak lze aplikovat pouze na zpravodajství, nikoliv na publicistické žánry.*“⁸

K požiadavke neutrálnej prezentácie odborná literatúra ďalej uvádza: „*Zjednodušeně řečeno, v případě publicistiky se na rozdíl od zpravodajství předpokládá jistá míra subjektivity: „Zatímco úkolem zpravodajství je ‚pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události‘, přičemž by tato neměla obsahovat jakékoli emotivní výrazy, vulgarismy, slangová či argotická vyjádření, účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak ‚získávat, přesvědčovat a vybízet‘, k čemuž jsou oprávněna využívat obrazných a expresivních vyjádření tak říkajíc dle libosti. (Blíže srov. Jaroslav Bartošek: Žurnalistika; Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci; 1997; s. 51 a násl.)“ (rozsudek NSS ze dne 26. 5. 2010, čj. 3 As 6/2010-71).*“⁹

Vyššie uvedené závery možno nájsť aj v rozhodnutiach českých súdov, ktoré interpretujú zákonnú požiadavku objektivity a vyváženosti politicko-publicistických programov zakotvenú v českom zákone č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání, a ktoré môžu byť inšpiratívne aj pre interpretáciu podobnej zákonnej úpravy v Slovenskej republike. Najvyšší správny súd Českej republiky v rozsudku č. k. 7 As 23/2010-73 zo dňa 5. 5. 2010 uviedol, že v rámci politicko-publicistických programov (v zmysle slovenskej právnej úpravy ide o programy aktuálnej publicistiky) nie je možné zásadu objektivity a vyváženosti vykladať ako príkaz, aby v takýchto programoch zaznievali iba „*bezbarvé, opatrnícké a hyperkorektní názory. Naopak, zejména proto, že sám zákonodárce zdůrazňuje, že zákaz jednostranného zvýhodňování se má vztahovat na celek vysílaného programu, nutno uvedené ustanovení vykládat v jeho materiálním obsahu, tedy jako pokyn organizovat vysílání publicistických pořadů tak, aby jednotlivé pořady byly často angažované, kritické a názorově vyhraněné, samozřejmě vždy při zachování objektivity a pravdivosti sdělení o faktech, avšak ve svém celku vytvářely pestrou a z hlediska názorového spektra společnosti reprezentativní kombinaci, podporující co nejširší a nejotevřenější diskusi o společensky relevantních tématech.*“

V tom istom rozsudku č. k. 7 As 23/2010-73 Najvyšší správny súd Českej republiky ďalej uviedol: „*Veřejnoprávní média masové komunikace vytvářejí svojí existencí strukturovaný a co možná nejvíce pluralitní prostor pro vyjadřování názorů. Jejich úlohou není poskytovat sterilní informace, nýbrž odrážet realitu včetně v ní obsažených kontroverzí, nejednoznačností, vrstevnatostí a emocionality.*“

Podobne v rozsudku č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012 Najvyšší správny súd Českej republiky uviedol: „*Důraz na důsledné dodržování zásad objektivity a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší než v případě pořadů publicistických. Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohrěškům proti zákonem*

⁶ Tieto definície vychádzajú z koncepcie Johanna Westerståhla, ktorého model definovania objektivity je často využívaný ako teoretický a metodologický rámec pre empirické výskumy objektivity a je v súčasnosti dominantným výkladovým a analytickým nástrojom. Pozri KŘEČEK J. a kol.: *Vyváženost ve vysílání*. Praha: Grada, 2022, s. 20.

⁷ KŘEČEK J. a kol.: *Vyváženost ve vysílání*. Praha: Grada, 2022, s. 22.

⁸ KŘEČEK J. a kol.: *Vyváženost ve vysílání*. Praha: Grada, 2022, s. 23.

⁹ SVOBODA, T.: *Objektivní a vyvážené informace ve vysílání – racionální požadavek, či iluze?* Právník 5/2023, s. 396, pozn. pod čiarou č. 16.

postulovaným zásadám objektivity a vyvážení bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci.“

Z vyššie uvedenej judikatúry teda vyplýva, že požiadavka neutrálneho odstupu alebo neutrálnej prezentácie moderátora pri moderovaní diskusných programov aktuálnej publicistiky o kontroverzných spoločenských témach alebo udalostiach by bola v rozpore so samotnou podstatou a účelom diskusných programov aktuálnej publicistiky.

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky uvádza: „...**novinári sa zvyčajne snažia nájsť rovnováhu medzi dvoma konkurenčnými koncepciami "objektivity".** Na jednej strane je objektivita ako nestrannosť: od novinárov sa očakáva, že budú nezaujatí a neutrálni pri kladení otázok verejným činiteľom. Očakáva sa od nich, že budú rešpektovať fakty a perspektívy, ktoré im ich respondenti oznamujú, a že budú pracovať na tom, aby sa tieto informácie dostali na verejnosť. **Na druhej strane je objektivita ako kontradiktórnosť** [adversarialness]. Pre dosiahnutie faktickej presnosti a vyvážení perspektív **by mali novinári aktívne spochybňovať svojich respondentov** a nie byť len ich hovorcami. (...) **Pretože v otázkach sú nevyhnutne zakódované názory a úsudky o relevantnosti, nemôžu byť nikdy striktné neutrálne. Neexistuje ani kontradiktórnosť, ktorá by nezahŕňala úsudky o tom, čo je a čo nie je vhodné. Tieto dva ideály navyše nie sú vždy rovnako vyvážené (...)** Úspešní novinári bývajú tí, ktorí odovzdávajú svoje vlastné "pohľady" na udalosti a ktorí svoje interpretácie pozadia a motivácie politických aktérov sprostredkujú diváckej verejnosti.“¹⁰

Programy aktuálnej publicistiky zahŕňajú rôznorodé formáty, ktorých štýl, obsah, forma, spôsob prezentovania informácií, rétorika, ako i charakter sa líšia, čo znamená aj väčší priestor pre vysielateľa na uplatnenie slobody prejavu pri tvorbe takýchto programov. Z odbornej literatúry z oblasti teórie žurnalistiky a mediálnych štúdií vyplýva, že v prípade politických diskusií v programoch aktuálnej publicistiky **existujú rôzne štýly a prístupy k moderovaniu, resp. vedeniu diskusií.** Vysielateľ, resp. moderátor má v zmysle redakčnej slobody vysielateľa vyplývajúcej z § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. **právo zvoliť si rôzne štýly moderovania** diskusných programov, ak popri tom zabezpečí splnenie požiadavky objektivity a nestrannosti programu.

Z literatúry z oblasti teórie žurnalistiky vyplýva, že **štýly moderovania diskusných programov sa v priebehu času menili a stále menia, a rovnako sa modifikujú aj žánre diskusných programov, pričom do nich prenikajú nové prvky, napríklad zo zahraničia.**

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k prvkom konfrontačnosti v moderovaní diskusií uvádza: „**Záměrem moderujícího novináře bývá přímět osobnost veřejného života, zejména politika, k formulaci jednoznačné odpovědi na zadanou otázku a k zaujetí stanoviska k bodu často velmi spornému, zatímco politik, kdyby záleželo jen na něm, by zpravidla rád využil příležitosti interview k tomu, aby plédoval pro svoji politickou stranu a pronesl projev na téma, jež se jemu jeví výhodné.** Vzhledem ke konfliktu cílů je úkolem všech zúčastněných předejít eskalaci protichůdných zájmů a sladit vlastní komunikační cíle v nezbytné míře s cíli partnerů (Bucher, 1994). Tato snaha se ovšem často střetává i s tendencí opačnou – s touhou moderátorů učinit daný rozhovor co nejzajímavější. **Protože se obecně má za to, že televizní rozhovor je tím zajímavější, čím je kontroverznější a ostřejší, snaží se moderátoři občas protichůdné postoje vyhrotil a kontroverzi podnítit.** To konstatují jak sami novináři, tak teoretici médií (Harrisová, 1991, s. 77). (...) Druhý moment souvisí s tím, že mediální dialog, v němž je mluvčí interviewován rozhlasovým či televizním redaktorem a/nebo konfrontován se svým odpůrcem, není dialogem v pravém slova smyslu. Jeho důležitým konstitutivním rysem je **jeho obrácenost k publiku, orientace na posluchače či diváka, který je svědkem a ještě výstižněji řečeno pravým cílem, k němuž je dialog směřován.** (...) Rozmanitost televizních debat je dána nejen konstelací účastníků, ale i záměrem, s nímž je host do studia zván. (...) **Valnou část mediálních dialogů však tvoří**

¹⁰ CLAYMAN, S. – HERITAGE, J.: *The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air.* Cambridge University Press, 2004, s. 29.

*v súčasnej dobe ty, v nichž jde o ostrý a často nesmlouvavý střet osobností. Tento vývoj zaznamenávají pozorovatelé a analytici médií v různých zemích, v anglosaských zemích a Německu již po několik desetiletí, u nás z pochopitelných důvodů nastal tento trend později... (...) Způsob vedení českých mediálních debat bývá totiž často podrobován kritice z hlediska „anglosaské praxe, kde moderátoři vyžadují stručnou řeč k věci, nenechají se odvést od tématu a přísně dbají, aby debaty měly dramatickост a tempo a diváci aby se při nich nenudili“ (...) Shromážděný korpus televizních interview, debat a diskusí ukazuje **variabilitu vztahů, které se vytvářejí mezi redaktorem a hostem i mezi samotnými hosty. Variabilita je dána nejen aktuální konstelací účastníků, ale i volbou konkrétního tématu, jež může být svou povahou samo o sobě konsensuální, anebo naopak konfliktní. Různost situací je podmíněna rovněž růzností žánrů televizních interview, debat a diskusí.**¹¹*

K individuálnemu moderátorskému štýlu odborná literatúra uvádza, že individuálny moderátorský štýl zahŕňa **spôsob, akým moderátor hovorí a ako sa rozpráva s hosťami**. V tejto súvislosti hovorí o prostriedkoch, ktoré sa vyskytujú medzi pólmi **zdvorilosť - trúfalosť - (mierne nezdvorilá) drzosť**.¹²

V literatúre sa ku konfrontačnému štýlu vedenia diskusie uvádza aj nasledovné: **„Rozhovor môže byť jednak portrétny, ale také zároveň komentujúci alebo konfrontačný. Záleží na typu pořadu, ale i na dramaturgii a moderátorovi. Například Andrew Boyd člení rozhlasový rozhovor na tři základní typy: analytický, informační a emocionální rozhovor. (...) Tyto tři základní typy rozhlasového rozhovoru Andrew Boyd dále rozšiřuje o další typy interview, které mají svou vlastní specifickou funkci: investigativní, konfrontační, interpretační, osobní, emocionální a zábavný. (...) Konfrontační rozhovor – jak již název napovídá – Boyd označuje za „křížový výslech“, který ovšem má mít v rozhlasovém vysílání své opodstatnění. Za cíl si klade především to, aby respondentu přinutil k prozrazení věci, jež by dotazovaný za běžných okolností veřejně nikdy neřekl.**¹³

Z vyššie uvedeného vyplýva, že konfrontačný dialóg medzi moderátorom a hosťom, v ktorom moderátor vyjadruje svoje názory, býva bežnou súčasťou diskusných programov a má v žurnalistike svoj nezastupiteľný význam.

Ostrá konfrontácia medzi moderátorom a hosťom v diskusnom programe nemusí byť iba samoučelná, za účelom zvýšenia sledovanosti a atraktivity programu pre divákov, ale **môže byť za istých okolností nevyhnutná, legitímna, vhodná a opodstatnená**, a to v prípade, ak je v programe diskutovaná kontroverzná otázka, ktorá je záležitosťou verejného záujmu a konfrontačnosť je spôsobom, ktorým možno dosiahnuť dôkladné prediskutovanie a objasnenie tejto otázky.

Kancelária Rady podotýka, že pri posudzovaní, či bola reakcia moderátora na kontroverzné výroky hosta diskusie primeraná, je potrebné prihliadnuť aj na **princíp, že čím kontroverzejší je pôvodný výrok, tým viac je prípustná ostrejšia alebo expresívnejšia reakcia voči tomuto výroku**. Z tohto princípu vychádzal Európskeho súdu pre ľudské práva v rozhodnutí *Oberschlick v. Rakúsko* (č. 2), kde posudzoval prípad, kedy rakúsky novinár vo svojom článku označil kontroverzného rakúskeho politika Jörga Haidera za *idiotu* („trottel“). Toto označenie bolo reakciou na vyjadrenie Jörga Haidera, že vojaci nemeckej armády počas 2. svetovej vojny bojovali za slobodu a demokraciu. Európsky súd pre ľudské práva považoval novinárovo vyjadrenie na adresu Jörga Haidera za chránené slobodou prejavu a to napriek tomu, že takéto označenie mohlo politika uraziť. Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že hodnotiaci úsudok - výraz *idiot* - ktorým Haidera označil novinár, nemožno považovať za neprimeraný, pretože bol reakciou na kontroverzné výroky Jörga Haidera (mal skutkový základ) a bol

¹¹ ČMEJRKOVÁ, S.: *Televizní interview a jiné duely. Mediální dialog jako žánr veřejného projevu*. Dostupné na <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3855>.

¹² MÜLLEROVÁ, O.: *Rozhovor s hostem: žánr rozhlasového vysílání na pomezí interview a přátelského popovídání*. In Jazyk, média, politika, s. 137-150.

¹³ BYSTRÝ, T.: *Publicistický rozhovor a jeho uplatnění v současném vysílání Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu*. Praha, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce PhDr. Josef Maršík, CSc.

primeraný rozhorčeniu, ktoré samotný Haider vedome vyvolal svojimi kontroverznými výrokmi. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva teda aj použitie expresívnych výrazov môže byť primerané vzhľadom na okolnosti situácie, v ktorej boli použité a teda môže byť v rámci slobody prejavu. Tento princíp možno analogicky a s istými modifikáciami (zohľadňujúcimi špecifickú úlohu moderátora) aplikovať aj v iných situáciách, kedy napríklad ide o posudzovanie reakcií moderátora diskusného programu na vysoko kontroverzné alebo útočné výroky.

Možno podotknúť, že podľa ustálenej rozhodovacej činnosti Rady sa za hlavné kritériá objektivity vo všeobecnosti považujú: *relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia*. Ustálená rozhodovacia činnosť Rady teda zdôrazňuje osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu **spravodajstva, a nie vo vzťahu k predmetu programu aktuálnej publicistiky**, kde sú názory a hodnotové postoje moderátora nevyhnutnou a legitímnou súčasťou diskusie v prípade, že moderátor plní úlohu názorového oponenta voči hosťovi programu. Na programy aktuálnej publicistiky sa teda zo samotnej ich podstaty nevzťahuje požiadavka osvojenia si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k téme programu, avšak na programy aktuálnej publicistiky sa vzťahuje požiadavka vyváženosti a absencie stránenia.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že **jednou z dôležitých úloh moderátora diskusného programu je konfrontovať hostia programu s inými názormi alebo aj ich vlastnými názormi**. Účelom konfrontácie hostia s inými názormi alebo jeho názormi je priniesť čo najväčšie množstvo informácií, na základe ktorých si divák môže vytvoriť vlastný názor na prezentovanú problematiku, alebo ochrana ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (napr. práv a slobôd iných – konkrétne napr. ľudskej dôstojnosti). Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že **prístup moderátora k vedeniu diskusie sa môže vyznačovať istou mierou asertivity, ráznosti, zaangažovanosti, emotívnosti alebo až expresívnosti**, okrem iného aj s cieľom získať relevantnú odpoveď od konkrétneho subjektu alebo reagovať na kontroverzné vyjadrenia, ktoré majú potenciál napríklad poškodiť práva iných, ľudskú dôstojnosť alebo podnecovať nenávisť, odpor alebo averziu voči zraniteľným skupinám obyvateľov. Zároveň je však nevyhnutné **dbať na to**, aby táto miera asertivity, ráznosti, emotívnosti alebo expresívnosti **nepresiahla určitú hranicu a intenzitu, ktorá by negatívne ovplyvnila objektivnosť a nestrannosť programu ako celku**.

Posúdenie objektivity a nestrannosti predmetného programu ako celku:

Pri posudzovaní, či prístup moderátora k vedeniu, resp. moderovaniu predmetného diskusného programu mal negatívny vplyv na objektivitu a nestrannosť programu ako celku, **treba zohľadniť veľmi špecifické okolnosti a spoločenský kontext celej situácie**. Povinnosť zohľadniť špecifické okolnosti situácie a kontext vyplýva aj zo zákona č. 264/2022 Z. z. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku sp. zn. 3 Sžo/33/2013 uviedol: *„Pojmy objektivnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.“*

Z priebehu predmetnej diskusie možno vyvodiť, že vzhľadom na špecifický spoločenský kontext a na závažnosť výroku hostia programu o LGBTI+ ako o „pliage“, moderátor zvolil osobitný štýl moderovania predmetného programu.

Z priebehu diskusie možno vyvodiť, že účelom osobitného štýlu moderovania diskusie zo strany moderátora bola konfrontácia hostia (predsedu politickej strany) s jeho vysoko kontroverzným výrokmi, poskytnutie priestoru tomuto hosťovi na vysvetlenie tohto jeho výroku a sprostredkovanie vnímania a názoru ľudí z LGBTI+ komunity smerujúce voči hosťovi programu ako aj televíznym

divákovi, že tento výrok o „pliage“ je pre nich veľmi zraňujúci, že ho považujú za stigmatizujúci a dehumanizujúci a že takéto výroky sú spoločensky veľmi nebezpečné.

Z priebehu diskusie ako aj zo spoločenského kontextu je možné vyvodiť, že moderátor za účelom lepšieho a „rukulapnejšieho“ objasnenia nebezpečných stigmatizujúcich a dehumanizujúcich dôsledkov takýchto výrokov použil narážku na „tábory smrti“, teda odkaz na reálne tragické udalosti zo slovenskej histórie, kedy boli občania Slovenskej republiky židovskej národnosti deportovaní do vyhladzovacích koncentračných táborov, pričom boli predtým politikmi stigmatizovaní a dehumanizovaní (napr. označením za „škodcov národa“).

Moderátor zároveň spomenul, aké dehumanizujúce a dehonestujúce správy on sám dostáva z dôvodu rastúceho spoločenského napätia a atmosféry nenávisťi a jeho príslušnosti k LGBTI+ komunite, pričom jednu expresívne formulovanú a dehonestujúcu správu aj citoval.

Na základe okolností a priebehu diskusie možno vyvodiť, že tento osobitný štýl moderovania mal viesť k tomu, aby hosť M. Majerského, predsedu politickej strany KDH, konfrontoval s jeho výrokom urobeným v inom programe (že LGBTI+ je „pliaga“), a zároveň mal viesť k tomu, aby od M. Majerského získal bližšie vysvetlenie tohto výroku. Zároveň moderátor, vzhľadom na to, že išlo o výrok M. Majerského a druhý hosť R. Kaliňák zo strany SMER-SSD nebol do tejto záležitosti priamo zaangażovaný, vystupoval v úlohe názorového oponenta voči hostovi M. Majerskému, a tlmočil názory, pozíciu, vnímanie a prežívanie LGBTI+ komunity (aj vzhľadom na to, že moderátor sa sám hlási k LGBTI+ komunite). Z priebehu diskusie je zároveň zrejmé, že moderátor sa snažil **spostredkovať M. Majerskému a zároveň aj televíznym divákovi to, ako členovia LGBTI+ komunity emocionálne prežívajú takéto potencionálne stigmatizujúce a dehumanizujúce výroky a ako sú pre nich takéto výroky zraňujúce** (a to použitím netradičných alebo expresívnejších výrazových prostriedkov - napríklad úvodnou otázkou, v ktorej bol obsiahnutý odkaz na „tábor smrti“ alebo darovaním dúhového trička s nápisom „pliaga“).

Moderátor spolu s odovzdaním trička tiež adresoval voči hostovi M. Majerskému **výzvu, aby si M. Majerský vyskúšal, aké je to byť v spoločnosti terčom** (t. j. aby sa snažil vžiť do pozície LGBTI+ ľudí), a na koniec časti diskusie o tejto téme mu adresoval aj **prosbu, aby vážil slová**, pretože takéto výroky politikov podnecujú nenávisť a nenávisťné prejavy.

O vyššie uvedenom svedčia napríklad nasledujúce vyjadrenia moderátora, cit.:

Richard Dírer, moderátor: „(...) *Dovoľte, posledná vec, ktorou ukončíme. Dovoľte mi venovať Vám toto tričko. Dajte si ho niekedy na seba. Skúste si to vyskúšať, aké je to, aké je to byť v tejto spoločnosti terčom. Páči sa.*“

(moderátor Dírer dáva M. Majerskému čierne tričko s nápisom *PLIAGA* v dúhových farbách)

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „*Dakujem pekne.*“

Richard Dírer, moderátor: „*A aké je to byť, ako sa cíti človek, keď naňho politici útočia.*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDH/: „*Každý jeden človek si zaslúži ľudskú dôstojnosť a za tým KDH vždy stálo. Každý má právo na ľudskú dôstojnosť a KDH bude vždy ochrancom ľudskej dôstojnosti.*“

Richard Dírer, moderátor: „*Tak potom, tak potom ten diskurz ale nemôže vyzeráť tak, ako ste to prezentovali.*“

(...)

Richard Dírer, moderátor: „*Pozrite sa, ak ste chceli, ak ste chceli povedať, že médiá sa neozývajú voči niekedy urážlivému a vulgárnemu slovníku Igora Matoviča, tak Vám tu teraz môžem zodpovedne povedať, že Igor Matovič používa v mnohých prípadoch dehonestujúci, vulgárny a urážlivý slovník aj voči LGBTI komunite nielen, ale aj, čiže preto hovorím o politikoch, ako takých. Bola zhoda okolností, že pán predseda KDH tu teraz sedí a reagoval som na vec, ktorá sa stala pred týždňom. A už iba posledná poznámka. A súhlasím s Vami, že táto krajina má množstvo iných a dôležitejších problémov. Ja iba nechcem, aby sme si pred vulgarizmami a útokmi na túto skupinu obyvateľov zatvárali oči.*“

Robert Kaliňák, člen predsedníctva strany /Smer-SD/: „*Súhlasím.*“

Richard Dírer, moderátor: „*Pán predseda KDĽH?*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDĽH/: „*Ak môžem. Ja si budem dávať pozor naozaj na slová, aby som ani štipkou neurazil nejakú komunitu alebo skupinu ľudí, aby sa niekto nedotkol, teda aby som sa nikoho nedotkol. (...)*“

(...)

Richard Dírer, moderátor: „*Máme to uzavreté. Zhodli sme sa, že sa nezhodneme, že máme odlišný názor naozaj na túto vec a moja prosba v tom celom bola iba, že prosím, vážte slová, aby sme si, napríklad ako ja, nemuseli každý deň prečítať, že potom, čo ma mater porodila, behal lekár s mojím plodom v ruke po dňa okolo nemocnice, lebo sa nevedel rozhodnúť, či som hovno alebo plod. A ja iba hovorím, ospravedlňujem sa aj Rade pre mediálne služby za toto slovo. Ja iba hovorím, že tieto vaše výroky spôsobujú to, že dostávame stovky a tisícky takýchto tupých, nevraživých, dehonestujúcich a vulgárnych komentárov, že preto majú politici vážiť svoje slová, aké ich používajú.*“

Milan Majerský, predseda hnutia /KDĽH/: „*Určite áno. Mne sa vyhrážali smrťou, zabitím, rozbitím hlavy a tak ďalej.*“

Richard Dírer, moderátor: „*Ja viem, že nie som žiadna výnimka. Ja to absolútne viem. Dobré. (...)*“

Hoci niektoré vyjadrenia a repliky moderátora boli formulované v prvej osobe a mali emotívny náboj, z kontextu a vyznenia programu možno predpokladať, že keďže moderátor bol ohľadom témy výroku o „*pliage*“ aj **v pozícii názorového oponenta hostia programu M. Majerského, chcel použitím osobného štýlu a emotívnejšieho tónu sprostredkovať hostovi M. Majerskému ako aj televíznym divákovi to, že členovia LGBTI+ komunity (ku ktorej sa moderátor programu verejne hlási)¹⁴ vnímajú výrok označujúci LGBTI+ za „*pliagu*“ ako zraňujúci, mimoriadne nebezpečný, stigmatizujúci a dehumanizujúci.**

Aj na základe toho, že moderátor spolu s odovzdaním trička adresoval hostovi M. Majerskému **výzvu**, aby si M. Majerský vyskúšal, aké je to byť v spoločnosti terčom, a neskôr aj **prosbu**, aby vážil slová, pretože takéto výroky politikov podnecujú nenávisť a nenávisťné prejavy, možno konštatovať, že **účelom moderátorom zvoleného štýlu moderovania bola aj ochrana práv** (ľudskej dôstojnosti a bezpečnosti) **členov zraniteľnej menšiny** – ľudí z LGBTI+ komunity, a to v napätej spoločenskej situácii, ktorá bola navyše zosilnená tým, že išlo o obdobie krátko pred parlamentnými voľbami, kedy sú stigmatizujúce výroky voči zraniteľným menšinám ešte oveľa nebezpečnejšie.

Možno konštatovať, že v prípade diskusie o vysoko kontroverznom výroku o LGBTI+ ako „*pliage*“, ktorý na ľudí z LGBTI+ komunity mohol mať stigmatizujúci a dehumanizujúci dopad, bolo legitímne a opodstatnené použiť vyššiu mieru konfrontačnosti a emotívnosti zo strany moderátora. **Zo strany moderátora teda nešlo o umelé a samoučelné zvyšovanie konfrontačnosti** diskusie za účelom zvýšenia sledovanosti programu (tzv. confrontainment).

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že zvolený štýl moderátora a spôsob reakcie moderátora na výrok M. Majerského o „*pliage*“ bol **primeraný kontroverznosti a možnému negatívne spoločenskému dopadu výroku hostia programu, špecifickému spoločenskému kontextu a špecifickej téme diskusie**. Treba konštatovať, že moderátor podľa nesmie byť v prípade politickej diskusie týkajúcej sa takejto spoločensky závažnej témy pasívny, ale je práve jeho úlohou aktívne konfrontovať hostia programu, a to nielen s výroky, ktoré odznejú v predmetnom programe, ale aj s ich predchádzajúcimi kontroverznými postojmi a výroky.

¹⁴ Článok „Aký máte s nami problém? spýtal sa moderátor Dírer v gay tričku poslanca Gyimesiho“, dostupné na <https://www.omeiach.com/tv/23012-aky-mate-s-nami-problem-spytal-sa-moderator-direr-v-gay-tricku-poslanca-gyimesiho-video>.

Z priebehu a kontextu programu je zrejmé, že niektoré ďalšie otázky položené moderátorom hosťovi M. Majerskému formulované moderátorom v prvej osobe („A naozaj ľudská otázka. Prečo bránite mne mať partnerský vzťah s niekým, s kým chcem, aby ten človek mohol prevziať záväzky, či už v daňovej oblasti alebo zoznamovaním sa so zdravotným stavom, zdravotnú dokumentáciu. Povedzte mi, prečo mi v tom chcete brániť? Prečo ja nemám mať rovnaké práva, ako máte Vy?“; „Skúste mi odpovedať na otázku, prečo nemám mať rovnaké práva ako máte Vy? Prečo so svojím partnerom, hypoteticky, keby som nejakého mal, by som nemohol mať plnohodnotný a rovnoprávny vzťah tak, ako máte Vy?“) vychádzali z toho, že moderátor bol čo sa týka témy práv LGBTI+ ľudí voči hosťovi programu M. Majerskému **v pozícii názorového oponenta hosta programu** a dá sa predpokladať, že moderátor chcel použitím osobnejšieho štýlu kladenia otázok hosťovi M. Majerskému ako aj televíznym divákom sprostredkovať názory, vnímanie a prežívanie členov LGBTI+ komunity, ktorej je moderátor súčasťou a verejne sa k nej hlási.

V slovnej výmene medzi M. Majerským a moderátorom (kedy M. Majerský uviedol „Ja mám tiež známych priateľov, kamarátov, ktorí sú homosexuáli a dokonca niektorí sa mi aj ozvali a povedali, Milan, aj my pokladáme túto ideológiu za pliagu.“ na čo moderátor povedal „V rozhovore pre denník Sme ste povedali, Igor Matovič šíri kultúrne vojny, nenávisť, zlobu. My, KDH, chceme šíriť slušnosť a spravodlivosť. V čom sa nachádza tá slušnosť? Po tom všetkom, čo ste povedali práve teraz.“) **moderátor programu konfrontoval M. Majerského s tým, že znovu použil označenie „pliaga“**, pričom z reakcie moderátora vyplýva, že používanie tohto slova nepovažuje (vzhľadom na existujúce asociácie a kontext) za slušné a vyzval hosta M. Majerského, aby sa k tomu vyjadril. Na otázku moderátora M. Majerský uviedol: „Tak dobre. Na základe expressis verbis, ktoré som použil v jednej relácii, mi hádam nechcete povedať, že KDH šíri kultúrne vojny.“ Moderátor programu v tejto slovnej výmene naznačil svoj názor na používanie slova „pliaga“, položil hosťovi programu otázku, dal mu priestor na vyjadrenie a hosť programu sa k tomu vyjadril, naznačujúc, že samotné použitie slova „pliaga“ neznamena, že KDH šíri kultúrne vojny. Z vyššie uvedeného vyplýva, že išlo o legitímny dialóg medzi moderátorom a hosťom v programe aktuálnej publicistiky, ktorý sa týkal kontroverznej témy, a ktorého nevyhnutnou súčasťou sú aj názory a hodnotiace úsudky zo strany moderátora a následné reakcie hosta.

Čo sa týka dodržania požiadavky nestrannosti a vyváženosti programu, v kontexte vyššie uvedeného treba konštatovať, že prístup moderátora programu a jeho štýl moderovania diskusie a použitie netradičných výrazových prostriedkov a prvkov (t.j. napr. emotívnosť a osobný tón, využitie odkazu na „tábor smrti“ alebo darovanie trička hosťovi) **nemal negatívny vplyv na vyváženosť informačného posolstva programu a požiadavka vyváženosti, resp. absencie stránenia bola dodržaná**. V diskusii totiž nebola moderátorom jednostranne zvýhodňovaná ani znevýhodňovaná žiadna strana, resp. žiadny hosť a konfrontácia vysoko kontroverzného výroku o „pliaže“ nebola znevýhodnením konkrétneho hosta programu, keďže moderátor poskytol hosťovi programu M. Majerskému **dostatočný priestor na reakciu a vysvetlenie svojho výroku o „pliaže“ ako aj na vysvetlenie svojej názorovej pozície v téme práv LGBTI+ ľudí**, pričom moderátor ho neprerušoval a ani následne nedezinterpretoval ani neskresľoval jeho vyjadrenia, a to napriek tomu, že vyjadrený názor M. Majerského na zavedenie registrovaných partnerstiev pre LGBTI+ ľudí zostal vyhranený a odmietavý.

Host M. Majerský v reakcii na otázky a vstupy moderátora napr. uviedol nasledovné:

„Pán redaktor, v pokoji môžete ostať moderovať. Jedna chyba bola v tom, čo ste povedali. Ja som to nepovedal o ľuďoch. V tom úvode ste povedali, že ja som označil LGBTI + ľudí za pliagu. Ja som označil za pliagu ideológiu, nie ľudí a ten, kto túto časť relácie na Markíze pozrel až dokonca, bolo to tam jasne povedané, že nehovorím o ľuďoch, ale hovorím o ideológii. Za tým si pevne stojím. Táto ideológia je pliahou. Ved' keď sa má pretláčať násilným spôsobom aj do škôl, do nemocníc, do spoločenského života to, že máme zrazu 71 pohlaví, že človek si môže...“

(...)

„Moment. Ešte to nie je uzákonené, ale táto ideológia, ak bude uzákonená, ak táto progresívna ideológia, LGBTI ideológia, rodová rovnosť, gender ideológia, ak toto bude uzákonené, tak toto bude musieť byť pretavená aj do konkrétneho legislatívneho procesu. A poviem vám jeden príklad

z Bratislavy. Jedna prestížna alebo prémiová škola v Bratislave raz do roka núti deti, alebo nútila deti, lebo už to nie je aktuálne, deti, chlapcov prezliekať sa za dievčatá, dievčatá za chlapcov. Ozval sa jeden rodič, potom sa ozval druhý rodič, potom škola si uvedomila, že zašli príďaleko a zrušili to. My popierame základné biologické fakty. A toto ...“

(...)

„Môžeme pokračovať ďalej v ústave. Ústava hovorí aj o tom, že vychádzame z cyrilometodských tradícií a ústava hovorí aj o tom čl. 41, že manželstvo je výlučným zväzkom medzi mužom a ženou a toto máme v ústave. Prijali to poslanci ústavnou väčšinou. Máme to v zákonoch a zrazu...“ (...) „A zrazu niekto príde a chce narušiť tento koncept, lebo salámovou metódou by sme mali, a to som povedal aj v tej relácii pred týždňom, najprv registrované partnerstvá, potom manželstvá homosexuálnych párov.“ (...)

„Nechajte ma dopovedať. Potom by si povedali, chceme, aby deti homosexuálnych párov a manželov si adoptovali deti a myslím si, že toto by nebolo zdravé pre spoločnosť.“

(...)

„(...) Ja mám tiež známych priateľov, kamarátov, ktorí sú homosexuáli a dokonca niektorí sa mi aj ozvali a povedali, Milan, aj my pokladáme túto ideológiu za pliahu. A naozaj sa mi niektorí ozvali. A oni nechcú, aby legislatíva bola menená...“

(...)

„Určite nebránim, aby ste mali partnerský vzťah s niekým. Toto som ani nepovedal. Toto ani netvrdím a KDĽH nie je stranou, ktorá chce liezť takýmto ľuďom do postele alebo ľuďom, rodinám do postelí alebo do spální. Toto určite nechceme robiť a toto nie je ani náš štýl. (...)“

(...)

„Každý jeden človek si zaslúži ľudskú dôstojnosť a za tým KDĽH vždy stálo. Každý má právo na ľudskú dôstojnosť a KDĽH bude vždy ochrancom ľudskej dôstojnosti.“

(...)

„Ak môžem. Ja si budem dávať pozor naozaj na slová, aby som ani štipkou neurazil nejakú komunitu alebo skupinu ľudí, aby sa niekto nedotkol, teda aby som sa nikoho nedotkol. (...)“

Ani záverečnú repliku moderátora na záverečnú vetu R. Kaliňáka urobenú v úplnom závere programu (na záverečnú vetu R. Kaliňáka v znení „**Ďakujem pekne a želám, nech po voľbách teda Slovensko začne byť stabilné a prosperujúce.**“ reagoval moderátor slovami „**Nech to znamená už čokoľvek vo Vašej hantírke.** No a vám ďakujem za pozornosť. O týždeň tu bude s vami kolega Rasťo Iliev, hosťami budú lídri kandidátiek PS Michal Šimečka a OĽaNO Erika Jurinová. Prežite ešte pekný zvyšok nedele, dovidenia.“) **nemožno považovať za narušenie objektivity alebo nestrannosti programu ako celku.** Moderátor zjavne reagoval na to, že R. Kaliňák vo svojej záverečnej vete nastolil novú tému, a to formuláciu, ktorou naznačil, že Slovensko nie je stabilné a prosperujúce, a že po voľbách by mohlo začať byť stabilné a prosperujúce. Túto novú tému však z dôvodu končiaceho sa programu a uplynutia vyhradeného času už nebolo možné rozdiskutovať a preto moderátor slovami „**Nech to znamená už čokoľvek vo Vašej hantírke**“ zjavne chcel naznačiť, že ide o nejasný a rozličným spôsobom interpretovateľný výrok, ktorý by mohol byť predmetom diskusie. Takúto reakciu v takýchto špecifických okolnostiach možno považovať za legitímnu a neprišlo ňou k narušeniu objektivity a nestrannosti programu ako celku.

Vzhľadom na vyššie uvedené **nemožno spôsob vedenia diskusie moderátorom označiť za stranický a nevyvážený**, pričom štýl a spôsob vedenia diskusie moderátorom **nemal taký vplyv, aby bolo možné konštatovať, že program ako celok nebol objektívny a nestranný.**

Aj s prihliadnutím na požiadavku proporcionality a minimalizácie zásahu do základného práva na slobodu prejavu vyplývajúcej z čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a vzhľadom poukazom na vyššie uvedené právne východiská, redakčnú slobodu vysielaťa, špecifickú tému programu a špecifické okolnosti situácie možno konštatovať, že **spôsob moderovania predmetného diskusného programu ani vyjadrenia moderátora nenarušili objektivitu a nestrannosť predmetného programu ako celku.**

Prípadný **nesúhlas so štýlom moderovania** diskusného programu, ktorý moderátor zvolil, alebo názor, že moderátor mal byť menej konfrontačnejší alebo zdržanlivejší v prejavovaní emócií, alebo nemal

použití netradičné prvky (ako napr. odovzdanie trička) je **otázkou vhodnosti** štýlu moderovania, o ktorej možno viesť odbornú alebo celospoločenskú kritickú diskusiu, ale v predmetnom prípade konkrétny štýl moderátora **nemal vplyv na zákonnosť a nespôsobil narušenie objektivity a nestrannosti** predmetného programu ako celku. Prípadné výhrady k štýlu moderovania moderátora predmetného programu je teda možné vyjadriť a riešiť iným spôsobom a na inom fóre, ale nie je možné tieto výhrady riešiť prostredníctvom udelenia sankcie vysielateľovi za porušenie povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť predmetného programu v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

Na základe vyššie uvedených skutočností možno konštatovať, že v predmetnom programe *V politike* odvysielanom účastníkom konania dňa 10. 9. 2023 v čase o cca 10:30 hod. v rámci programovej služby TA3 **nedošlo k porušeniu povinnosti** zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Vzhľadom na to, že konaním účastníka konania nedošlo k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., navrhuje Kancelária predmetné správne konanie podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. **zastaviť**, pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.